

24
'71

FLACĂRA

ANUL XX
NR. 836
12 Iunie 1971

PRIETENIE

Publicăm în aceste pagini imagini sosite după închiderea ediției de săptămîna trecută, prezentînd aspecte din timpul vizitei delegației de partid și guvernamentale române, condusă de tovarășul **Nicolae Ceaușescu**, în Republica Populară Chineză. Întrevederea cordială dintre președintele **Mao Tzedun** și vicepreședintele **Lin Biao** cu tovarășul **Nicolae Ceaușescu** și ceilalți membri ai delegației de partid și guvernamentale române, convorbirile dintre delegațiile de partid și guvernamentale ale celor două țări, vizitele făcute la diferite obiective din Pekin, Nankin, Șanghai, întîlnirile cu muncitori, studenți, cadre didactice, cu populația marilor orașe ale Chinei, au oferit solilor poporului român prilejul să cunoască nemijlocit realitățile noi ale Chinei populare, să stabilească un dialog viu, în cadrul căruia oaspeți și gazde și-au împărtășit reciproc experiența acumulată de cele două țări și popoare în construcția socialistă. Totodată, manifestările pline de căldură, stimă și prețuire făcute conducătorilor partidului și statului nostru, cuvintele de apreciere la adresa partidului și poporului român, au înscris noi file vii în cronică relațiilor de prietenie dintre cele două țări și popoare. Această vizită — așa cum sublinia tovarășul **Nicolae Ceaușescu** la marele miting de la Pekin — «marchează un moment de importanță istorică în dezvoltarea continuă a relațiilor dintre partidele și țările noastre, a colaborării în toate domeniile de activitate spre binele ambelor popoare, al cauzei generale a socialismului și păcii în lume».

*

Aspecte ale vizitei în R.P.D. Coreeană a delegației de partid și guvernamentale române, condusă de tovarășul **Nicolae Ceaușescu**, vom publica în numărul viitor al revistei.

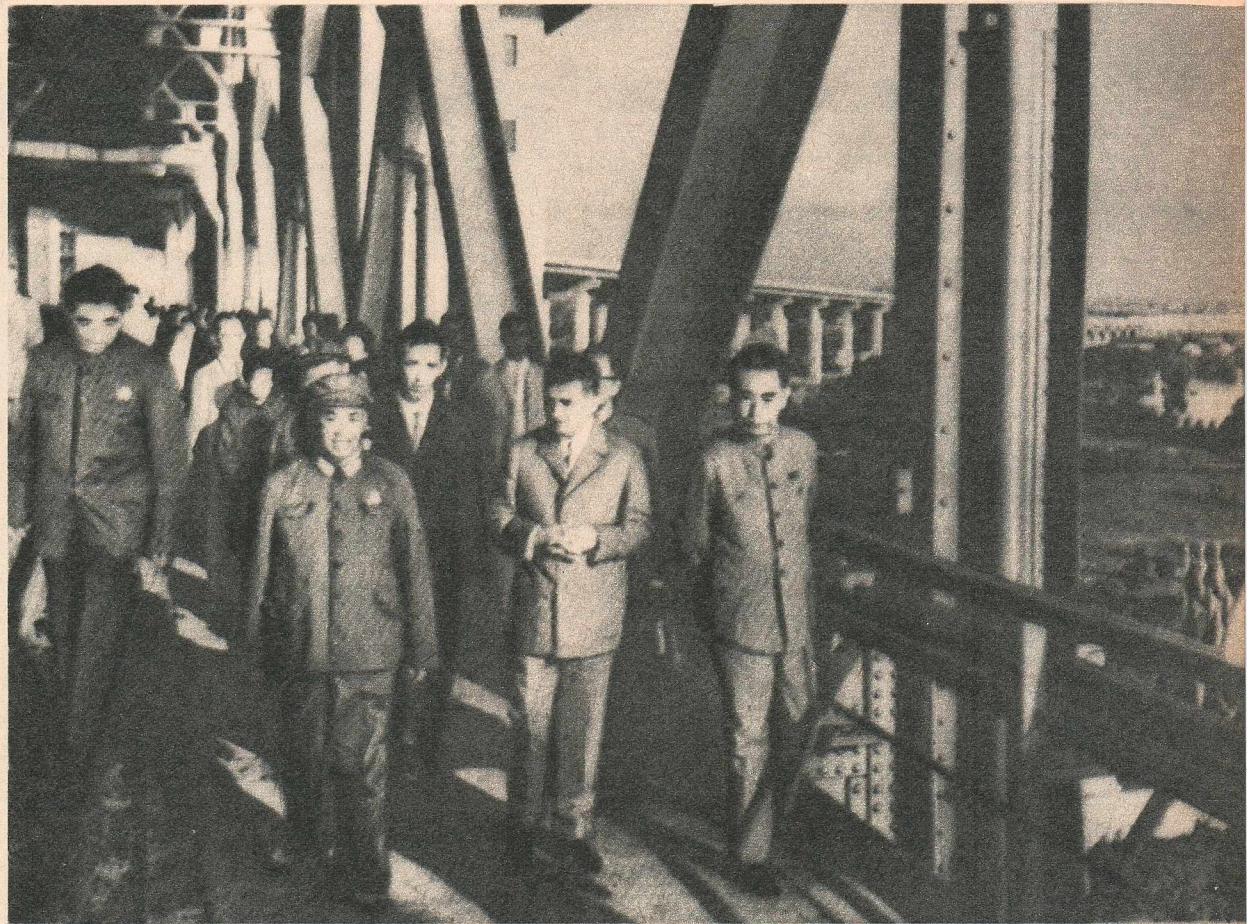
▲
La întrevederea
dintre
tovarășul
Mao Tzedun
și tovarășul
Nicolae Ceaușescu.

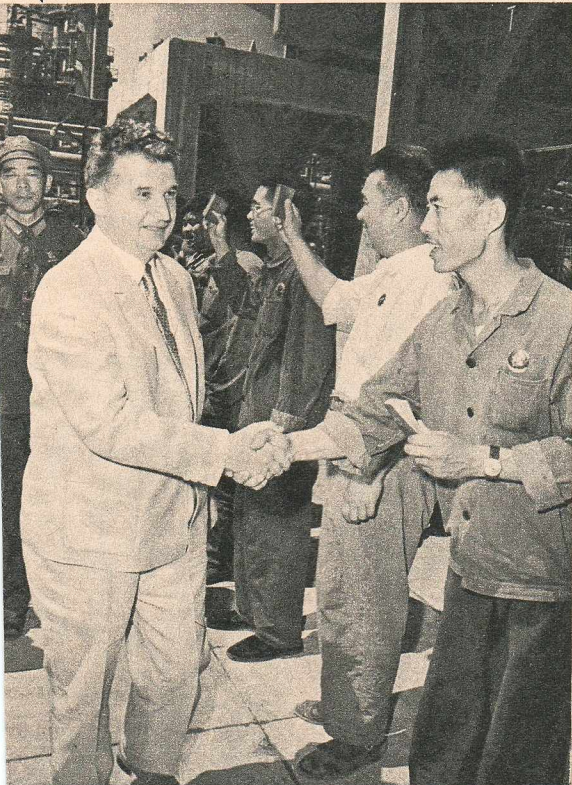
▶
În timpul
convorbirilor
oficiale
dintre
delegațiile
de partid
și guvernamentale
română
și chineză.

FRĂTEASCĂ

Vizitînd marele pod de pe fluviul Iantzi.

Tovarăşul Nicolae Ceauşescu strînge mîinile care i se întind, cu respect şi căldură, la combinatul petrochimic.

În mijlocul studenţilor şi profesorilor de la Universitatea tehnică Cinhua.

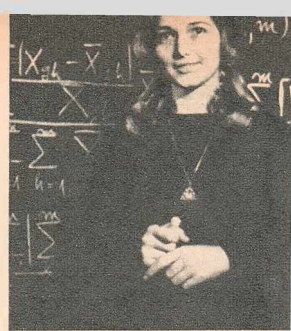

Vizita la diferite obiective a oferit oaspeţilor români prilejul de a cunoaşte munca harnică, perseverentă, a poporului chinez pentru făurirea unei economii moderne, pentru ridicarea ţării pe noi trepte ale civilizaţiei socialiste.

La Şanghai, ca şi pretutindeni, aceleaşi manifestări pline de căldură, aceeaşi atmosferă sărbătorească.

ȘAPTE ZILE ÎN IMAGINI

Amfiteatrul Institutului oncologic din București a găzduit săptămîna aceasta lucrările unui amplu și util simpozion avînd ca teme modalități de identificare și control al poluării apei și aerului. Desfășurată sub patronajul Consiliului Național pentru Știință și Tehnologie, Ministerului Sănătății și Consiliului Național al Apelor, manifestarea s-a bucurat de participarea unor prestigioși experți din S.U.A. și a unor numeroși cercetători și specialiști din institutele bucureștene și din țară, interesați de problemele referitoare la combaterea poluării apei și aerului. Fotografia noastră vă prezintă un grup de specialiști români și americani prezenți la seminar.

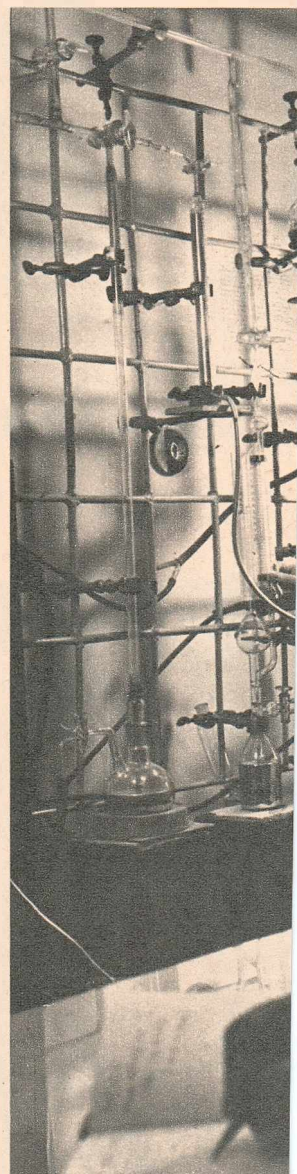
emoții estivale

În răstimpul de la 30 mai pînă la 29 iunie, aproximativ 115 000 de studenți și studente (la cursurile de zi și seară) trec prin «proba de foc» a verificării unui nou bagaj de cunoștințe acumulate într-un an întreg. Actuala sesiune aduce un plus de noutate, prin aceea că sistemul experimental (introdus din semestrul II) de notare prin punctaj în timpul anului își va verifica puterea de generalizare. De asemenea, se vor putea trage unele concluzii, în plus, asupra avantajelor sau dezavantajelor susținerii examenelor exclusiv în scris, oral sau într-o formă mixtă — sisteme practicate tot cu titlul de experiență la diferite facultăți.

Ediția de vară a sesiunii examenelor, care se va încheia la sfîrșitul lunii iunie, va face loc «febrei» studenților de la cursurile fără frecvență (peste 37 000). În același timp, absolenții institutelor de învățămînt superior încep, eșalonat, să capete, prin examenul de diplomă, titlul de specialiști în diferite domenii de activitate. Dintr-un studiu preliminar reiese că recolta de cadre cu pregătire superioară din acest an va avea următoarea compoziție: 7 195 ingineri (cu profil industrial), 1 642 ingineri agronomi, 1 516 medici, 3 759 diplomați universitari, 3 195 absolvenți ai institutelor pedagogice, 771 subingineri, 2 019 specialiști cu profil economic și 479 cu profil artistic.

Constructorii de pe Lotru continuă consecvent șirul succeselor. Recent au fost încheiate lucrările la galeria de transportat materiale în uzina electrică a hidrocentralei. Fotografia noastră vă prezintă pe ing. Nicolae Bărbulescu felicitînd constructorii pentru realizarea noului obiectiv.

la revedere, 1971!

O reîntîlnire puțin obișnuită a avut loc în aula Academiei de studii economice din București. Mai mulți foști studenți, înscriși la «Academia Comercială», anul 1931, au ținut să se revadă și să aniverseze evenimentul într-un cadru festiv.

S-a serbat, așadar, nu împlinirea a 40 de ani de la absolvirea institutului, ci patru decenii de la începerea studiilor superioare. Așa s-a hotărît în urmă cu 40 de ani, legămînt pe care au ținut să și-l respecte mai mult de 300 din cei 1 102 studenți ai anului I, 1931.

O mare adunare populară s-a desfășurat duminică pe cîmpia Padeșului — locul unde, cu un veac și jumătate în urmă, Tudor Vladimirescu a ridicat poporul la luptă pentru dreptate socială și națională și a dat citire cunoscutei Proclamații de la Padeș.

Sesiune de examene în învățământul superior.
 Fotografie de Traian PROSAN

Prezentarea artistică:
 V. OLAC

FLACĂRA. Redacția: București, Piața Științei 1, Sectorul 1. Căsuța poștală 41 12. Of. 33. Telefon 17.60.10—int. 1744. TIPARUL executat la Combinatul poligrafic «Casa Științei».

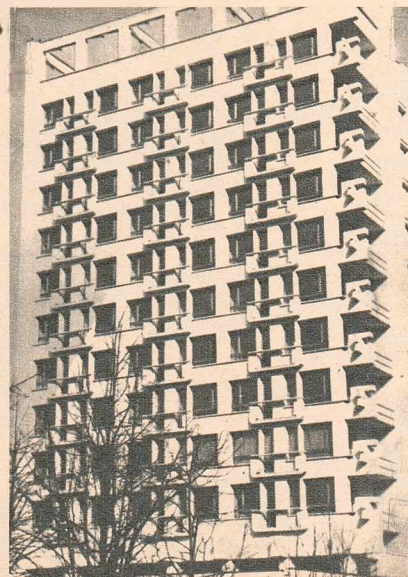
Drumul lung din adânc spre lumină al petrolului, cărbunelui, gazelor sau al altor materii prime începe la Institutul de prospecțiuni din București, unde se efectuează studii, cercetări și prospecțiuni în vederea editării hărților geologice. Numeroase laboratoare ale institutului au fost dotate cu aparatură sensibilă și perfecționată. Nu lipsesc calculatoarele electronice cu ajutorul cărora se sistematizează datele obținute pe teren, indicând cu exactitate, în urma prospecțiunilor efectuate, locurile din sol sau subsol bogate în minerale.

noutăți turistice

La Cimpulung Moldovenesc a fost terminat noul hotel turistic «Zimbrul». Construcția dispune de 156 locuri de cazare, un restaurant și o unitate cu autoservire, bar de zi, garaj, și oferă turiștilor loc de popas spre Muntele Rarău, pădurea seculară de la Slătioara, păstrăvăria și rezervația de molid de la Valea-Putnei, Muntele Adam și Eva și masivul Giupalău. În cea de-a doua fotografie vă prezentăm

campingul din Dumbrava Sibiului. Anul acesta, în locul corturilor pentru turiști, au fost construite bungalovuri elegante, cu lumină electrică, apă caldă, prize pentru bărbierit și phôn. Mai amintim cele două terase cu ringuri de dans, grătarele pentru foc de tabără și parcul de distracții pentru copii.

teze și paranteze

de Aurel BARANGA

un caz

Dintr-un dosar judiciar de peste trei mii cinci sute de file, Pierre Joffroy și Karin Königseder au făcut o carte intitulată elocvent: «Eichmann văzut de Eichmann», una din cele mai zguduitoare mărturii ale contemporaneității, în măsura în care pune în discuția lumii nu figura unui monstru, ucigaș calculat și lucid, ci cazul unei conștiințe luciferice, poate cea mai tenebroasă din câte a vomitat specia umană în lunga și controversata ei istorie. Fiindcă începe să funcționeze amnezia, reamintim că Eichmann este cel care a pus în practică «soluția finală» prin care au fost exterminate, transformate în fum, șase milioane de victime inocente, în abatoarele morții hitleriste, din vremea ultimului război mondial.

Cartea e scrisă pe baza depozițiilor lui Eichmann, declarații făcute în spiritul unei depline independențe morale. Iar tot ce a mărturisit Eichmann merită o deplină crezare: nu și-a văzut niciodată victimele, nu le-a purtat niciodată vreun resentiment, n-a fost niciodată însuflețit de vreo prejudecată rasistă. Și atunci se impune firesc întrebarea: de ce a ucis? Iar explicațiile, de o derutantă logică elementară, deschid porțile fantasticului.

Individ mediocru, lipsit de orice înzestrare intelectuală, incapabil să gândească personal, Eichmann intuiește în nazism și în derivatul său cel mai sinistru — gestapoul — un mijloc sigur de parvenire socială. În consecință, din anul 1931, pune în serviciul acestei teribile mașini de exterminare întreg zelul său. Eichmann intră în serviciul morții cu devoțiunea practică, aplicată și concretă, meticuloasă și exactă, cu care ar fi intrat în serviciul unei societăți de asigurare sau al unei bănci de provincie, unde ar fi dorit să se releve și să obțină aprecierile și gratificațiile superiorilor săi satisfăcuți.

Dorința de parvenire a lui Eichmann a fost atât de atroce, încât nici o clipă n-a avut reprezentare morală a actelor sale. Iscălea deci hirtii prin care trimitea la moarte milioane de oameni, fără nici o ezitare, gradul de general rîvnit — și neobținut —, «frunzele de stejar» visate, exercitînd asupra conștiinței sale o ispită mult mai mare decât zvonul celei mai palide responsabilități.

În acest spirit merită, de pildă, subliniat amănuntul: fiind informat cu privire la izbucnirea, iminentă, a războiului din răsărit, e cuprins de o euforie nedisimulată. Iată, își spune, a venit momentul să te realizezi. Precaut însă preferă spatele frontului unde urmărește aceleași avantaje, dar cu riscuri mai mici. Și, astfel, ucide cu circulara și semnătura.

Cazul relevă, fără îndoială, o monstruoasă hipertrofie a unui egocentrism absolut. Eichmann înscriindu-se într-un capitol al crepusculului uman, la pragul de jos al speciei, acolo unde încep fiarele.

Dar fie și așa, încă sîntem obligați să medităm, terifiți de spaima, unde poate să conducă, în oarba ei dezlănțuire, pofta de mărire a mediocrităților stîrnite.

Anul 1971 marchează începutul unei perioade importante pentru viitorul economiei românești: demarajul în noul plan cincinal. Este o primă etapă hotărâtoare pentru realizarea obiectivului fundamental al acestui deceniu: realizarea și desăvârșirea societății socialiste multilateral dezvoltate. În anii care vor veni, forțele de producție vor cunoaște o creștere impetuoasă ducând la o radicală transformare a structurii economice și sociale a țării. Încă din cincinalul trecut, când investițiile din fondurile centralizate ale statului s-au ridicat la aproape 290 miliarde lei, când fondurile fixe nou construite reprezentau peste o treime din totalul fondurilor fixe existente la sfârșitul anului 1970, se vedeau rezultatele politicii de accelerare a progresului economic, trăsătură de bază a concepției economice promovate de partid. O politică de înaltă responsabilitate pentru destinele națiunii și în același timp de lucidă previziune, care își bazează argumentele pe datele realităților contemporane, pe necesitățile și posibilitățile țării noastre, pe cerințele construcției socialiste în condițiile revoluției tehnico-științifice contemporane.

Planul cincinal 1971-1975 se distinge în primul rând prin ritmurile înalte în care va continua creșterea economiei: circa 12 la sută anual. Un element definitoriu îl constituie structurarea economiei în concordanță cu exigențele științei și tehnicii contemporane, acordarea unei dezvoltări prioritare ramurilor fundamentale ale industriei. Eforturile principale se îndreaptă, deci, spre acele ramuri și subramuri care determină o înaltă eficiență economică și sunt purtătoare ale progresului tehnic: electronica și electrotehnica, producția de mașini-unelte și petrochimică, mecanica fină etc. Electronica și mecanica fină își vor spori producția în actualul cincinal de 3,4 ori, construcțiile de mașini de peste 2 ori, industria chimică de aproape 2,3 ori etc.

Tot acest efort de modernizare și dezvoltare a structurii economiei naționale este de neconceput fără un efort constant de investiții. Oprindu-ne numai la anul 1971, vom observa că planul de stat prevede un volum total de investiții de 89 miliarde lei. Dând expresie politicii consecvente de industrializare, programul alocă industriei 57 la sută din fondurile totale de investiții. În lumea contemporană,

când revoluția tehnico-științifică influențează atât de covârșitor producția de bunuri materiale, productivitatea și eficiența, chiar și țările dezvoltate din punct de vedere economic recurg la mari investiții pentru a face față putericei competiții internaționale. Este explicabil, cu atât mai mult, efortul țărilor în curs de dezvoltare de-a face masive investiții pentru recuperarea decalajelor existente. În noul cincinal volumul investițiilor pe ansamblu este mai mare decât a fost în tot deceniul trecut. Investițiile în economia națională din fondurile centralizate ale statului se vor ridica la circa 470 miliarde lei, acest volum fiind menit să asigure în continuare dinamismul și progresul economiei românești.

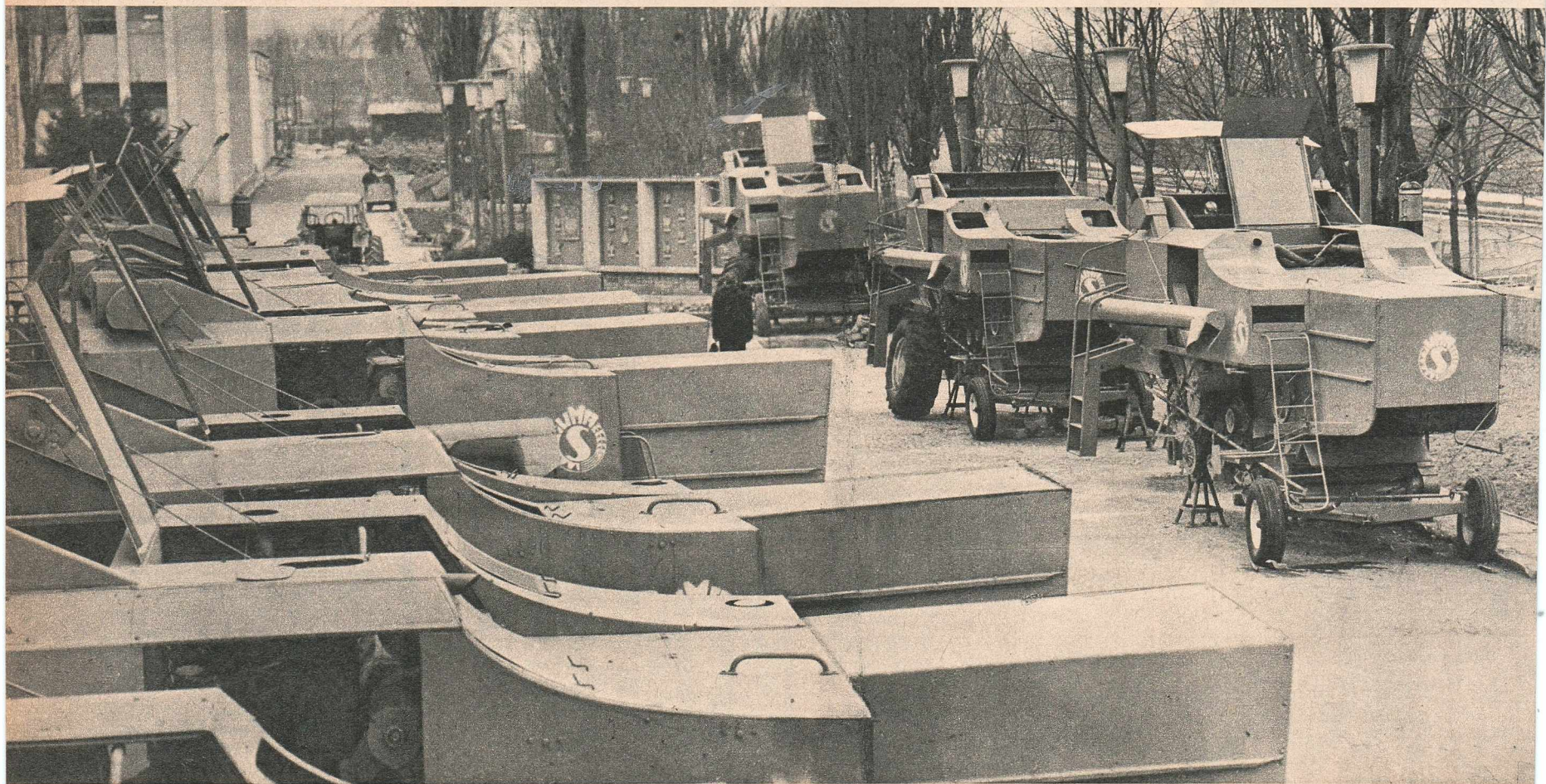
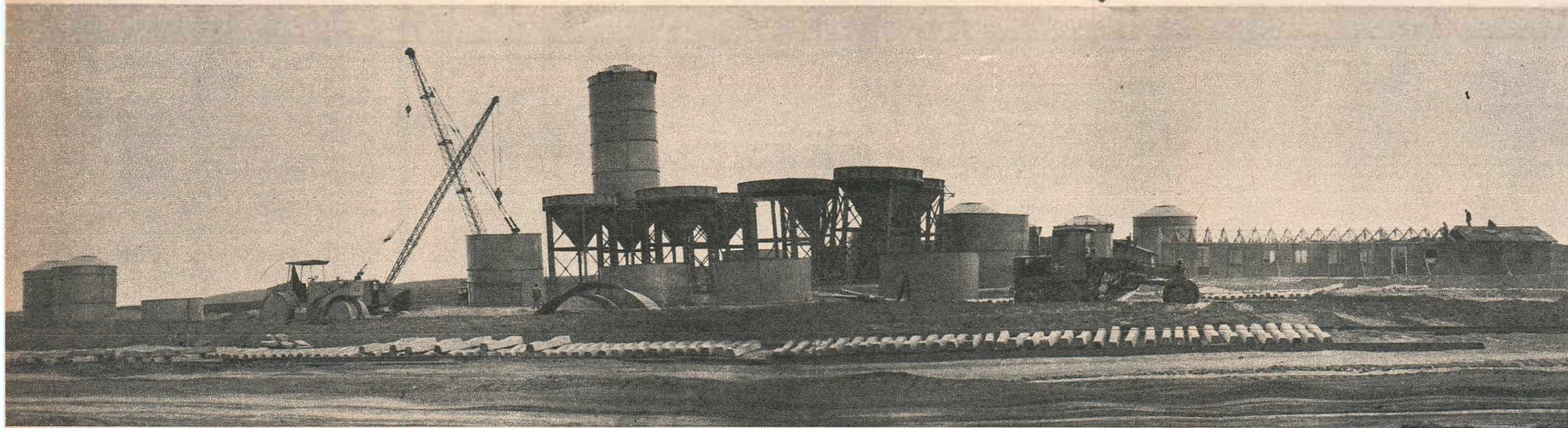
Activitatea de investiții este confruntată cu foarte multe probleme care se cer rezolvate în așa fel încât societatea să beneficieze din plin de rodul eforturilor care le face. Se execută încă lucrări cu cheltuieli exagerat de mari în care costul finisajelor este supralicitat; termenele de punere în funcțiune la parametri proiectați sînt încă foarte lungi; adeseori ponderea construcțiilor în volumul total de investiții nu corespunde unor nevoi reale. Tendința de a executa construcții supradimensionate, cu finisaje costisitoare, provoacă umflarea artificială a cheltuielilor. Tovarășul Nicolae Ceaușescu, referindu-se la asemenea spații supradimensionate, spunea: «Spațiile ce se construiesc trebuie să fie realmente strîns legate de procesele de producție, să fie proporționate după nevoile acestora». Pentru că în fond nu construcțiile, ci utilajele sînt cele de la care se obțin produsele, iar pe consumator nu-l interesează cum arată clădirea, ci calitatea mărfii.

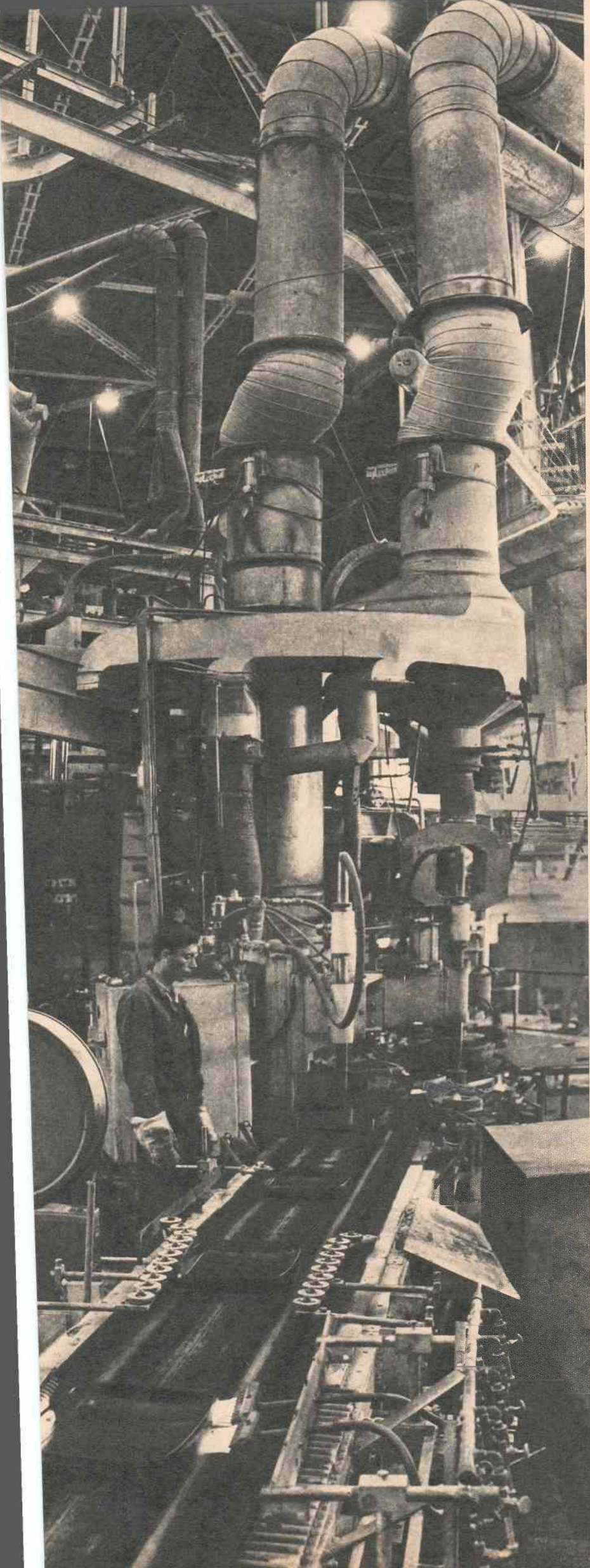
Amplul program de investiții din actualul cincinal va intensifica ritmul de dezvoltare și modernizare al economiei românești și va ridica țara noastră pe o nouă treaptă de progres și civilizație.

Un obiectiv industrial de primă importanță pentru economia națională: Uzina de alumini de la Tulcea, în plină construcție.

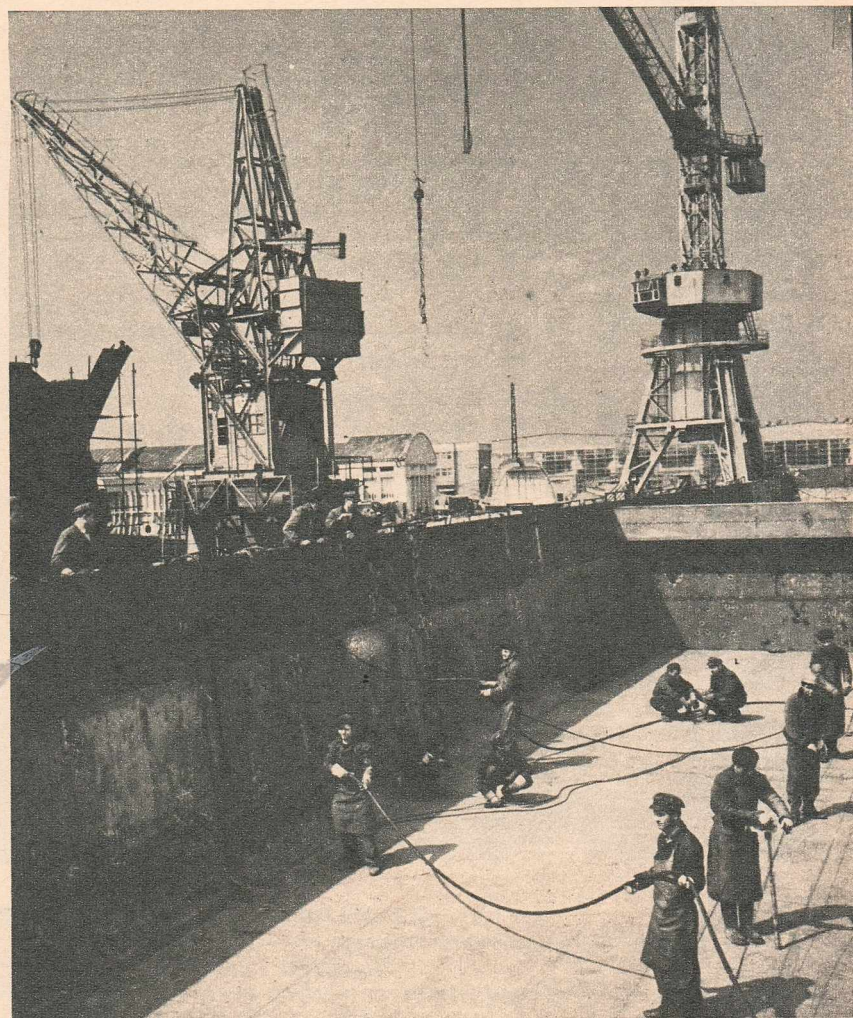
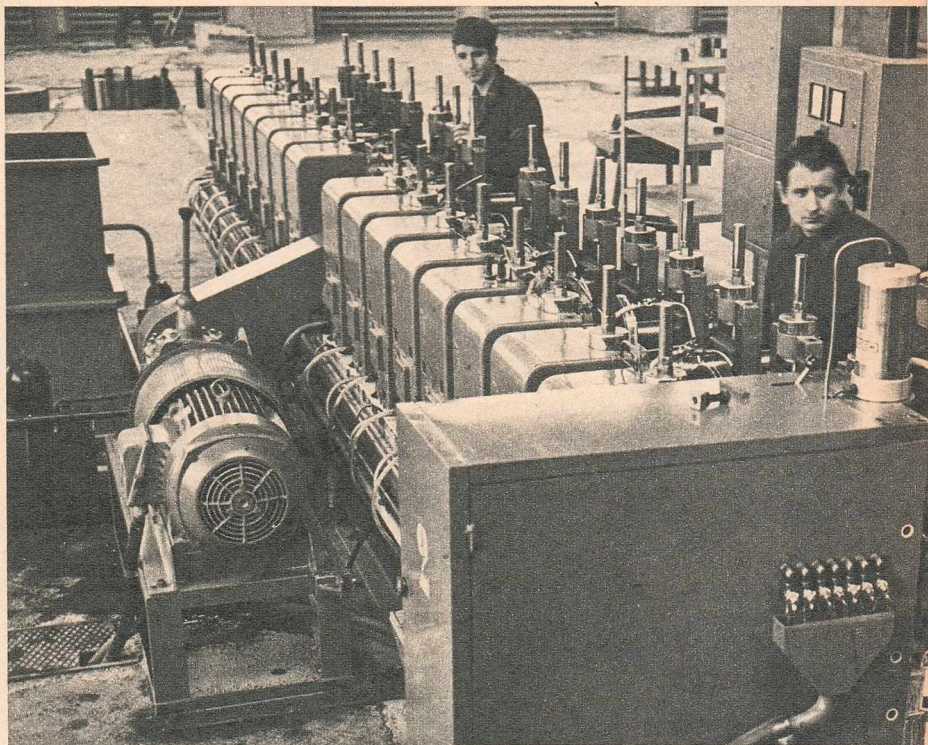
RITM ȘI DINAMISM ÎN CINCINAL

80 miliarde lei se vor investi în agricultură în anii 1971-1975. Un obiectiv important al acestor investiții îl constituie modernizarea și sporirea parcului de mașini, precum și mecanizarea complexă a lucrărilor agricole.

Pe platforma de la Militari,
o nouă unitate industrială:
Fabrica de tîmplărie metalică.
Dotată cu utilaje de înaltă productivitate,
noua fabrică va avea o capacitate
de 100 000 mp de tîmplărie metalică.

În actualul cincinal
se vor face însemnate investiții
pentru construcția de nave.
În fotografie: șantierul naval
de la Turnu Severin.

◀ Industria electronică
și electrotehnică
cunoaște în actualul cincinal
o dezvoltare rapidă,
caracteristică fundamentală și obligatorie
a industriei moderne.

PORTI SPRE LOTROU

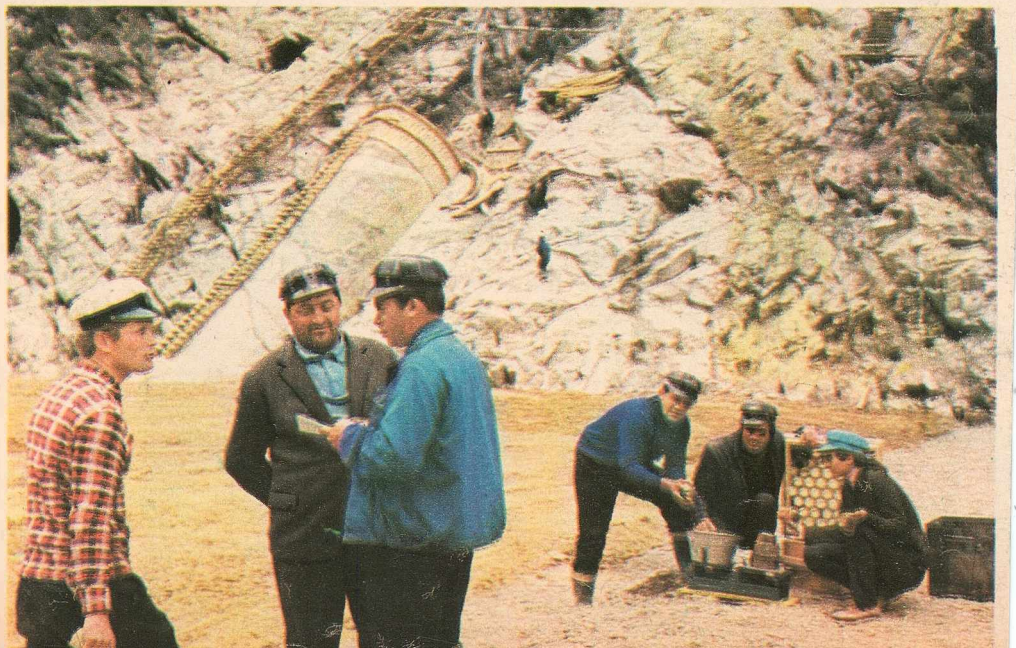
Text: Nelu IONESCU - Fotografii: Elena GHERA

Locurile erau aidoma cu ele însele, cele de acum o sută, o mie, ori și mai mulți ani. Numai că peste planul și croiul naturii, omul a așezat planul și croiul său. Apoi, prin 1966, a început lucrul și așa se face că un alt colț al pământului nostru se schimbă, se preface, pe zi ce trece. Pe undeva, pe la început de drum, noua șosea — neterminată încă șosea, care, pornind de la Brezoi și trecând prin Voineasa, năzuie spre țișinile de început ale Lotrului, spre obirșia lui, ba chiar și spre mai departe, spre Petroșani — își face loc despiciind în două o stîncă. Stîncă asta, lăsată fără mijloc, te face să gîndești că viitorul, în strădania lui de smulgere a pămîntului din trecut, are de întîmpinat greutăți, are de sfărîmat porți. Așa privind lucrurile, celor doi ușori de ușă, acoperiți doar de cer, de la Piatra Tăiată li se poate da, fără teamă de greșală, o semnificație simbolică.

*O bătălie între cer și stîncă.
Lipsește de-acolo un cronicar care să scrie Cartea Lotrului,
Un reporter permanent.
În ceea ce-l privește, ar beneficia de aer bun
pentru plămîni și sînge
și de adevăr pentru condeiul lui.*

*Nu vă lăsați amăgiți
de atmosfera idilică din fotografie,
de zîmbetele oamenilor de-acolo.
Un șantier de opt mii de oameni are o viață zbuciumată.
Un șantier de opt mii de oameni se conduce
nu numai cu pricepere, perseverență și amicitie,
ci și cu nervi și înjurături.
Dracul (săracul!) e pomenit foarte des
și în formulări foarte variate.*

— Dar, în definitiv, de ce treabă s-au apucat oamenii, în sus pe Lotru? Ce au de gând să facă acolo?

— O hidrocentrală.

— Deci, vom mai avea una.

Doamne, ce simple, ușoare și frumoase, par lucrurile de la distanță și cite chipuri capătă ele când și cu cât te apropii!

«INTRUȘII»

Închipuiți-vă de câtă muncă, de câtă pricepere, de câtă organizare, de câtă strategie — folosesc cuvântul pentru că ceea ce se petrece pe Lotru, hotărât, este o mare bătălie — de câtă omenească înverșunare, de câtă admirabilă putere de sacrificiu, este nevoie ca să înalți un baraj capabil să reziste apăsării a 340 milioane de metri cubi de apă; ca să sapi și să căptușești peste 150 de kilometri de galerii care vor forma o vastă rețea de captare și aducțiune a apelor Lotrului și a încă 84 de piraie; ca să sapi o cavernă în munte, cavernă în care să edifice o centrală cu turbine hidraulice, cu generatoare, cu transformatoare, cu vane, cu tot dichisul tehnic necesar și totul-totul subteran; ca să înalți încă alte 4 baraje în afara celui principal; pe scurt, ca să realizezi, pe un teritoriu care «calcă» 4 județe, o lucrare socotită de anvergură chiar la scara Europei.

Opt mii de oameni constituiți într-o formidabilă armată care s-a angajat într-o și mai formidabilă bătălie pașnică. Opt mii de oameni care s-au strâns din toate colțurile țării; nu-i nici un județ care să nu aibă reprezentanții săi printre cei opt mii de constructori de la Lotru. Opt mii de oameni care, azi, luptă pe 32 de fronturi de excavație și betonare, 32 de fronturi în care n-am inclus lucrările de suprafață și nici activitatea de organizare.

Constructorul e o entitate greu de definit. Pe șantier viața e pur și simplu grea. Acolo se pretinde tot din tot ce poate da omul: energie, nervi, rezistență, trai în condiții dificile... Pe șantier nu-i ca într-o fabrică. Pe șantier «începutul» durează pînă la sfîrșitul lucrării. E o zicală: «Cînd se face bine undeva, constructorul trebuie să plece!»

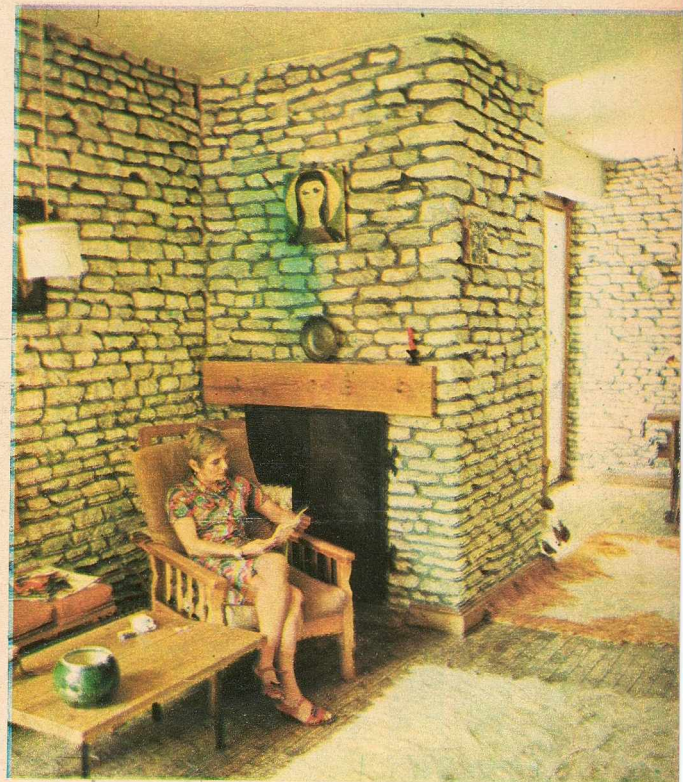
Și mulți ar putea să plece, să se aciueze în locuri mai calde. Șantiere sînt peste tot. Și în orașe. Și în București. Și totuși n-o fac. Mai ales cei în vîrstă, cu ani mulți de șantier.

Din respect pentru dreptul de autor, țin să spun că

(Continuare în pag. 10)

◀ Șoseaua a însemnat prima poartă deschisă spre sufletul și bogățiile Lotrului.

▲ Argument concret în favoarea ideii de a nu face construcții doar de azi pe mâine.

◀ Parte din actuala colonie a constructorilor. Sau, imaginea de început a unei viitoare stațiuni montane de odihnă și turism.

▲ Banda aceea șerpuită de asfalt, numită șosea, a provocat multe urmări în munți. Printre altele și definiția ideii de sistematizare a comunei Voineasa. Totuși e foarte greu să-l faci pe cioban să-și coboare casa la marginea drumului. Și are și el dreptatea lui.

PORTI SPRE LOTRU

opiniile de mai sus sînt ale inginerului constructor, șef al meșantierului de la Lotru. Il cheamă Emil Podhorodețchi. Tipă cumplit la ispravă, are o viață de familie de care-i mîndru, și a descoperit, împreună cu soția dumisale, noțiunea de «morb al șantierului». Un morb care te farmecă și te leagă de șantier. O descoperire fundamentată pe o experiență de 23 de ani de șantier. Începînd cu Salva-Vișeu...

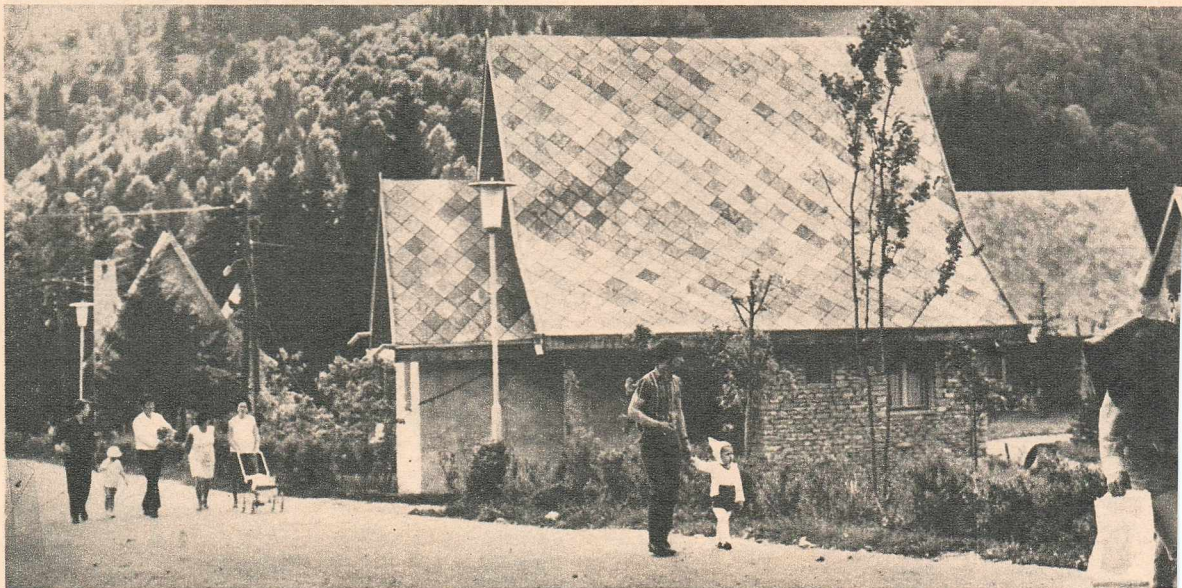
Deci opt mii de oameni s-au suit în munți. Deci, un nou șantier. Mai precis, un nou grup de șantiere. Iar barăci, iar viață dificilă, iar privațiuni...

Nu! De data asta, nu! Totul se datorează unei idei simple dar excelente. Unei idei pe care o datorăm conducerii Ministerului Energiei Electrice. Iată despre ce-i vorba:

Investițiile pentru baracamente s-au augmentat cu 20-30%, s-a profitat de faptul că în munți există deja un constructor de elită și, în loc de o colonie care urma să se desființeze la sfîrșitul lucrărilor, s-a înălțat, și procesul continuă, o adevărată stațiune montană formată din vile și construcții social-edilitare, toate desenate, proiectate, după ultima cerință a bunului-gust modern.

În aceste vile — de-a dreptul elegante — azi locuiesc constructorii. În condiții civilizate: lumină electrică, apă caldă, încălzire centrală etc. În asemenea condiții încît au putut să-și aducă și familiile alături de ei. S-a făcut o policlinică cu 9 etaje, s-au ridicat școli. Un adevărat orașel.

Uzura e mare pentru constructorii. De aceea soțiile au un rol mai mare în viața lor. Dar ca să-i poată ajuta e necesar — elementar — să fie lîngă ei. La Lotru acest deziderat s-a realizat: constructorii au familiile lîngă ei.

Constructorii locuiesc în condiții la care au din plin dreptul.

Iar cînd cei opt mii de oameni își vor isprăvi lucrul și vor pleca, în urma lor va rămîne țării, ne va rămîne nouă, o stațiune ultramodernă într-o regiune de o frumusețe sălbatică superlativă.

Asta înseamnă să ai ochi cu bătaia lungă. Să nu-ți vezi numai interesul de azi, ci și cel de mîne.

Civilizația materială, modernă, răsărită acolo cumva peste noapte, a schimbat structural și condițiile de trai ale localnicilor. Pentru că — simplificînd lucrurile — în egală măsură cu constructorii au și ei acces la policlinică, la fabrica de piine, la școli ș.a.m.d.

Constructorii sînt niște intruși în ținuturile în care viața curgea egal după legi de veacuri, dar niște intruși binecuvîntați.

LOCALNICII

Firește, Voineasa, ca orice comună, avea și pînă acum activități economice. De cînd cu șantierul însă, ele s-au multiplicat și diversificate.

De altfel, procesul acesta a început mai de mult și a mers paralel cu «venirea în munți a întreprinderilor»: de construcții forestiere; de forări și cercetări geologice speciale; de studii și proiectări hidroenergetice (asta-i institutul!); de electromontaj (care a construit linia electrică Sadu V-Voineasa și axele de alimentare la diferite puncte de lucru); și, în sfîrșit, marelui constructor: I.C.H.-ul (Întreprinderea de construcții hidroenergetice).

Șoseaua asfaltată, electrificarea și mai ales invazia miilor de constructori au revoluționat pur și simplu viața din Munții Lotrului. Pentru localnici a fost un mare șoc. Un șoc cu părțile lui bune și părțile lui rele.

Unii dintre ei s-au angajat pe șantier, au învățat meserie, au devenit oameni cu un alt viitor decît cel tradițional (adică de cioban și, într-o eventualitate fericită, de baci de oi). Mulți băieți din sate sînt acum mecanici, șoferi, tractoriști etc.

Dar mai mulți au preferat munca (de altfel și aceasta intrucitva tradițională) în exploatrile forestiere.

Și, paradoxal însă absolut real, după destrămarea derutei care a urmat marelui șoc despre care vorbeam, oamenii munților s-au regăsit pe ei și vecinile lor îndeletniciri: oieritul și — se poate spune așa? — căprăritul. Cei care și-au vîndut oile, acum cumpără altele. Numai anul acesta cei din Voineasa s-au întors de la tîrgul de la

Săsciori, tîrg cu faimă pe meleagurile acelea, cu vreo cinci sute de oi și mulți berbeci de prăsilă. Bunul-simț le-a spus muntenilor că e păcat ca pășunile grase ale munților lor să fie date uitării; și, probabil, le-a mai spus că șantierul azi este aici, lîngă casa lor, mîne însă se va muta altundeva, departe. Nu mai puțin adevărat este că o nouă reglementare legală a aranjat în așa fel lucrurile, încît le-a sporit interesul celor de la munte pentru ocupația lor din bătrîni.

Data fiind invazia constructorilor, și valorificarea produselor animaliere se face direct — și rapid, adaug eu — în comună.

În sfîrșit, o altă îndeletnicire pastorală capătă răspîndire: albinăritul. Deocamdată, au dobîndit buletin de Voineasa 600 de familii de albine. Dar pentru simpaticele și rentabilele bîzuitoare, Voineasa nu va fi niciîncă declarată localitate închisă.

Bineînțeles, transformări esențiale au avut loc și în modul de trai și de gîndire al localnicilor.

Acum își construiesc case după anume tipuri de proiecte făcute la județ (ceea ce, în bună parte, mă tem că-i și rău). Oricum, casele sînt sănătoase, cu ferestre mari. Și apoi au apărut școli, un liceu, un cămin cultural, un trotuar asfaltat, pe marginea și în ambele sensuri ale șoselei, precum și multe altele.

Ca să vă dați mai bine seama de cum devin lucrurile sus la Voineasa, am copiat pentru dumneavoastră un fragment din contractul adițional încheiat, la 10 mai 1971, între Institutul de proiectare județean-Vilcea și Consiliul popular al comunei Voineasa:

«Se modifică termenul de predare — la proiectul C 227, sistematizarea comunei Voineasa — de la data de 15 mai 1971, la data de 15 august 1971, deoarece prin complexitatea și importanța problemelor pe care le pune această comună, se apreciază că această schiță să fie tratată la nivel de schiță de oraș, pentru stațiunile ce au apărut și vor apare în viitor legate de lacul de acumulare».

În ceea ce mă privește sînt bucuros că Voineasa aspiră spre titlul de oraș. Cu toate că la Rîmnicu Vilcea mi-am pierdut încă o dată părerea bună despre «subțirimea» orașenilor. Am văzut acolo, pe frontonul sediului Palatului culturii, așezată comod pe un fotoliu, o conifă planturoasă, de altfel executată destul de bine, din ghips mi se pare. Probabil reprezenta cultura, pentru că ținea cu mîna dreaptă ridicată în sus — de fapt o proteză sinistră din tablă a fostei miini, ruptă în nu știu ce împrejurări — un bec țuguiat și de două ori mai mare ca o minge de rugbi, un bec vopsit în roșu, care, prost să fii, și tot îți dai seama că e o făclie care răspîndește... etc., etc. Iertați-mi paranteza, că am și eu nădufurile mele, și să ne întoarcem la țară.

La Voineasa sînt vreo sută cincizeci de televizoare și toți ciobanii au «tranzistori» la stîne. Ba chiar își iau aparatul în traistă și cînd se duc cu oile pe coastă.

Toate cele de mai sus le-am aflat de la un primar — deocamdată comunal. Numele lui este Ion Pușchiază și e mîndru că deține funcția aceasta de 8 ani. E îndreptățit omul.

Dar, reluînd firul relatării e neapărată nevoie să precizez că venirea constructorilor n-a adus localnicilor numai fericire. Căci cei 3 000 de locuitori ai comunei au fost copleșiți de cei peste 7 000 de nou veniți. Densitatea populației a crescut brusc. Erau acum acolo oameni cu feluri de trai și optici deosebite. Conflicttele n-au lipsit și miliția n-a șomat.

Față de început, acum, lucrurile s-au potolit și continuă să se armonizeze. Constructorilor le-au venit femeile de-acasă. Localnicii au început să se împrietenească cu cei ce le schimbă munții și viața a pornit pe noi făgașuri.

Am coborît din Munții Lotrului cu senzația că am revăzut pe viu povestea de dăci și romanii din «Columna» seria a II-a.

◀ Pentru copiii constructorilor s-au înălțat niște școli splendide. Asta-i foarte, foarte bine. Dar cantina nu răspunde în același fel. Asta-i foarte, foarte rău. Dar nu de neschimbat.

La Tirgu Mureș — deci foarte aproape de Sărmașe și Sărmașel, locuri unde pământul țării conservă de milenii importante zăcăminte de hidrocarburi gazoase — prelucrarea chimică a metanului a început abia după o jumătate de veac de la descoperirea primelor surse de gaze naturale și după ani buni de la prelucrarea lor chimică în alte zone industriale ale României.

Într-adevăr, oamenii locului au deschis primele izvoare de gaze naturale abia spre începutul acestui veac, când un grup de geologi transilvăneni, porniți să afle lângă Sărmașu săruri de potasiu, au dislocat, din corsetul pământului, primul zăcămint de gaze naturale.

Ce a urmat, știm cu toții. Timp de aproape 50 de ani gazul metan a fost obligat să-și mistuie caloriile, înlocuind în rețeaua de distribuție combustibilul clasic, și abia în cel de-al 6-lea deceniu, trecut peste munți, a devenit materie primă pentru combinatele de la Roznov, Săvinești și Borzești.

Am amintit aceste lucruri, știute de toată lumea, tocmai pentru a sublinia încă de la început un adevăr de necontestat: aici, în județul Mureș — patria hidrocarburilor gazoase — oamenii locului au creat abia în anii noștri tradiție și au dobândit virtuți în practicarea unei meserii total necunoscute. Cu alte cuvinte, și aici ca și în alte părți, marele combinat chimic s-a întrupat din truda unor constructori și chimiști lipsiți de o experiență îndelungată, dar a ajuns să lucreze după ceasul grăbit al secolului nostru, beneficiind toată vremea de cea mai de preț investiție: inteligența. Mai simplu spus: valoarea unei întreprinderi stă în valoarea oamenilor săi. În orice condiții și în orice împrejurări, azi ca și acum 1 000 de ani, elementul suveran rămâne omul, individul înzestrat cu pricepere, experiență și constanță în activitatea sa zilnică, investit cu talent, experiență și spirit de inițiativă, sau tocmai, dimpotrivă, insul corupt de indolență, inconstanță, refractar, lenș sau străin de meseria pe care o practică.

Vom mai preciza, înainte de a trece pragul întreprinderii mureșene, că aici, la «Azomureș», munca cu omul, selecționarea riguroasă a personalului necesar, au constituit preocupări permanente cu mult timp înainte de ridicarea uzinei, ceea ce a permis, între altele, intrarea în funcțiune a combinatului exact în ziua fixată și în strictă conformitate cu nivelul parametrilor proiectați.

Cum se explică aceste merite evidente, ce metode inițiale au favorizat sudarea acestui colectiv și prin ce metode noi se continuă aici o fericită și fructuoasă tradiție? Mi-am rostit cu glas tare aceste gânduri de îndată ce am ajuns să stau de vorbă cu tovarășul inginer Petru Hențes, șeful serviciului de organizarea producției și a muncii. Dar interlocutorul meu se dorește de la bun început modest și cumpătat:

— Se pot spune lucruri frumoase despre spiritul de prevedere al unor cadre de conducere de la combinat, dar să nu uităm totuși un lucru: oamenii noștri au beneficiat încă de la bun început de o situație avantajoasă: existența în țară a unor întreprinderi similare. Practica prealabilă s-a desfășurat, cu alte cuvinte, la Piatra Neamț și Făgăraș.

— O metodă curentă, încetățenită la ora actuală și în activitatea altor uzine chimice. Cu toate acestea, rezultatele finale nu sînt pretutindeni aceleași.

— Nu știu cum s-a procedat în alte părți, dar un lucru e sigur: trimiterea în practica prealabilă a operatorilor chimiști, a maistrilor, a personalului de întreținere, reprezintă o măsură obligatorie, cu rezultate virtuale, dar munca grea începe abia de acum încolo.

Angajarea pe post — așa cum se arată în recentul proiect de Lege privind încadrarea și promovarea în muncă a personalului din unitățile socialiste de stat — reclamă susținerea unei probe practice, a unui examen sau concurs.

Noi, de pildă, am procedat la o recrutare judicioasă a personalului abia după ce am urmărit îndeaproape comportarea oamenilor noștri trimiși la practică. Și încă ceva: conducerea combinatului nu s-a ocupat niciodată în mod direct, nemijlocit, de problemele recrutării, evaluării, selecționării, formării și promovării cadrelor medii și superioare. Sarcina aceasta a revenit în mod direct maistrului, șefului de tură, șefului de secție. «Angajați pe cine poftiți, dar răspundeți cu apul!» Ceea ce, evident, a determinat întărirea simțului de răspundere și independență în luarea deciziilor. Angajarea unui nou operator, maistru, mecanic sau inginer, pe considerentul că schema întreprinderii posedă locuri vacante, provoacă, fatalmente, surprize neplăcute de o parte de alta.

— Înțeleg din cele arătate că întreprinderea dv. și-a format de la bun început un colectiv alcătuit din oameni erificați și selecționați după o matură și îndelungată hibzuință.

— În prima etapă, la o producție de 90 000 tone amoniac, ca să luăm un exemplu, am pornit la treabă cu 200 de oameni (mai puțin cu 50 decât prevedea proiectul). În etapa a II-a, experiența cîștigată ne-a permis să folosim pentru obținerea unei producții de 100 000 tone amoniac doar 100 de salariați. În cea de-a treia etapă, cînd urmează să producem 300 000 tone amoniac, vom avea nevoie tot de 100 de angajați. Calificarea permanentă a personalului existent a determinat creșterea valorii mijloacelor fixe pe un salariat la peste 600 000 lei. La ora actuală, altminteri omul nostru are și ce produce, dar și ce... strica.

— Ce măsuri ați luat pentru a antrena întreaga energie teatoare a colectivului dv. în realizarea sarcinilor urgente și de perspectivă?

— În această privință există un singur răspuns: a antrena omul la o acțiune înseamnă a găsi o modalitate de identificare a îndeplinirii muncii încredințate, cu satisfacerea nevoilor sale personale. În Occident a făcut mare vilvă

(Continuare în pag. 12)

PE MÎNA CUI DĂM MASINILE ÎNTRINDERII?

PE MÎNA CUI DĂM MASINILE ÎNTREPRINDERII?

de curînd teoria lui Douglas McGregor, o variantă a teoriei comportamentului organizațional, cunoscută în știința de specialitate sub denumirea de teoria X și teoria Y. Pe scurt: integrarea individului în colectivul de muncă presupune crearea unor astfel de condiții în unitatea respectivă încît acesta să-și poată realiza scopurile individuale, în condiții optime, și prin utilizarea efortului în vederea realizării obiectivelor întreprinderii. În acest sens acționează și evaluarea cît mai exactă a fiecărui salariat, a rolului său în viața de ansamblu a colectivului din care face parte precum și cunoașterea de către acesta a modului în care este apreciat de cei din jur.

Cum s-au realizat aceste deziderate în cadrul Combinatului chimic din Tg. Mureș? Iată și răspunsul inginerului Octavian Moraru, șeful serviciului concepție:

— În această privință, realizarea profesională a individului rămîne suverană. Realizarea sau nerealizarea prin muncă — și asta și pentru cei care nu au ajuns pe cale rațională la această concluzie — determină în ultimă instanță satisfacție sau insatisfacție în domeniul vieții intime, extra-uzinale. Un exemplu: inginerii noștri puși să lucreze nemijlocit în producție, să conducă secții și sectoare, au ajuns cu anii, în mod fatal, la o automatizare a activității curente. De aici, rutină și plictis, factori propulsori pentru apariția dezinteresului și a descalificării. În consecință, am procedat la o reorganizare a întreprinderii, înființînd secția de concepție, alcătuită din 37 de persoane, 18 cu studii superioare și 19 cu studii medii (tehnicieni, desenatori, laboranți). În felul acesta am ajuns la o comasare a unor forțe dispersate, la evitarea paralelismelor în munca de concepție și, în principal, la o reîmprospătare evidentă a forțelor creatoare.

— Rezultate?

— Iată cîteva teme rezolvate: «Recuperarea amoniacului și a oxidului de carbon din fracția oxocarbonică». Economii antecalulate, 170 000 lei. «Crearea instalației de granulare statică de la Fabrica de azotat de amoniu» prin care am obținut economii de 300 000 lei. «Instalația de sitare a azotatului de amoniu». Economii, 170 000 lei.

La întrebarea «Cum au fost promovate și evaluate cadrele cu pregătire medie» ne-a răspuns inginer Petra Horia, directorul direcției de investiții.

— Ca măsură generală: informarea periodică a salariatului despre evoluția înregistrată de acesta, o evaluare științifică capabilă să contribuie la formarea unei autoaprecieri corecte, la îmbunătățirea relațiilor de muncă prin reducerea tendințelor de subapreciere sau de supraapreciere. La locul de muncă s-a procedat apoi la o radicală revizuire a rolului maestrului în procesul de producție. În momentul de față, maistrul nostru a devenit în aproape toate sectoarele șef de instalații, în locul inginerilor, deciziile lor, angajarea și supravegherea muncitorilor devenind atribuțiile lor principale. De ce să-l ținem pe inginerul Ioan Isăilă șef la Oxigen, cînd treaba aceasta o poate face foarte bine maestrul Andrei Tiribă? De ce să-l menținem pe Ludovic Csupor pe post de mecanic, cînd omul mi-a dovedit că poate conduce în calitate de maestru o instalație la Amoniac I. De ce să nu-l pun pe maestrul Leontin Borda să-mi pregătească oameni pentru etapa a III-a a combinatului cînd colegul său Iosif Erdely se dovedește capabil să-i preia atribuțiile. Nimeni, nici un om capabil, n-are voie să stea pe loc. Lupta împotriva inerției trebuie să devină predominantă.

Evident — așa cum se arată în recentul proiect de Lege, art. 13, alineatul d — un salariat poate fi promovat într-o funcție superioară dacă între altele: «dovedește calități de bun organizator al producției și muncii, exigență, capacitate de analiză și previziune, adoptă decizii eficiente».

Am vrut să închei aici suita interviurilor, dar m-a oprit «la timp» tovarășul Petru Henteș:

— Ați uitat să notați esențialul. Problema nr. 1 a oricărei uzine chimice cu un grad înalt de automatizare. Dacă m-ați invitat să public un articol în «Flacăra», aș trece-o cu litere de o șchioapă.

I-am făcut pe plac, indicînd tasteristului să-mi culeagă cuvintele care urmează cu «gill C 8 aldin verzal». Așadar: **PROBLEMA PERSONALULUI DE ÎNTREȚINERE**

— În această privință, continuă interlocutorul, o comparație cu șoferul amator, acela care conduce un autovehicul fără să aibă habar de mecanică-auto este cît se poate de edificatoare. Și într-un caz, și în altul, deci și în situația operatorului nostru, pus să lucreze în fața unui agregat, meseria se învață relativ repede. Cîteva operații mecanice, simț de orientare, reflexe bune și știința de a urmări respirația agregatului prin cadranele aparatelor de măsură și control. Dar la cea mai mică defecțiune, omul devine nepuținos. Și vă închipuiți ce se întîmplă într-o mare uzină unde gradul de înzestrare al forței de muncă este foarte ridicat. Imobilizarea agregatului pentru cîteva minute se traduce prin pierderi de zeci de mii de lei. Iată de ce, înainte de a recruta operatori, maștrii sau chiar ingineri, am pornit să ne formăm un corp tehnic pentru întreținerea utilajelor. Am procedat cam pe furatelea, dar a ieșit bine. Am colindat, cu alte cuvinte, toate întreprin-

«Mă întrebați cum am ajuns să lucrez într-o uzină metalurgică? Simplu: după absolvirea facultății am fost repartizată aici. Întreprinderea avea posturi vacante. Cîte luni am făcut practică în această unitate? Nici una. De cîte ori au sosit delegații întreprinderii în facultatea noastră? Niciodată. Mă întrebați despre examenul de atestare pe care îl voi susține aici după un an de zile? Nu mi s-a comunicat așa ceva. Ce vă pot spune despre meseria aleasă? Am să povestesc peste un an sau doi»...

derile din Făgăraș, Orașul Victoria, Tg. Mureș și am ales de aici numai meșteri pricepuți și cu vechi state de serviciu. I-am trimis la școala de maștrii, după care am făcut din nou o verificare la sînge. Am ales numai muc și sfirc. Rezultatul final: întreprinderea noastră n-a avut niciodată strangulări de producție și a ajuns treptat să-și mărească gradul de utilizare al instalațiilor.

...Astfel că pînă la sfîrșitul lui '70 să producă 430 000 tone azotat de amoniu. Ce înseamnă această cifră pentru economia națională? Iată un calcul simplu:

În clipa de față clădirile combinatului se întind pe o suprafață de 34 ha. Pămînt bun, proptit în albia Mureșului, de pe care, în ani buni, s-ar fi recoltat 136 tone grîu. La ora actuală, îngrășămintele minerale, produse la «Azomureș» și incorporate în solul arabil al țării, aduc un plus de recoltă evaluat la un milion și jumătate tone grîu sau aproximativ două milioane tone porumb.

Ei, da, diferența e apreciabilă. Să ne gîndim la toate acestea cînd avem pîinea pe masă.

Liviu TIMBUS

PERFECTIONAREA ARE CUVÎNTUL

U.R.E.M.O.A.S. 7 litere care desemnează nu atît titlatura, cît profilul uzinei de pe platforma industrială Militari: băi, radiatoare, articole sanitare din metal, articole de feronerie. Inițialele acestea au devenit binecunoscute — în cei 10 ani de cînd funcționează uzina — mai ales celor ce urmăresc rubricile critice ale ziarelor. Pentru că, în cei 10 ani, n-a fost prilej de analiză în care uzina bucu-reșteană să nu fie aspru criticată. La toate capitolele: producție și calitate, productivitate și preț de cost, indicii de utilizare a mașinilor și procentul de rebuturi, disciplina în muncă și fluctuația cadrelor etc.

— Timp de mulți ani de-a rîndul — ne spune tov. Alexandru Scărlătescu, locțiitor al secretarului Comitetului de partid al uzinei — n-a fost ședință, fie ea în cadrul sectorului, fie în cadrul ramurii de specialitate, în care U.R.E.M.O.A.S. să nu fie «citată» ca deținătoare a tuturor recordurilor negative. De vreo doi ani încoace însă lucrurile s-au mai îndreptat. Continuum — și în parte mai continuăm și astăzi — să avem multe greutăți, lipsuri, scăderi. Dar nu mai eram «recordmenii» acestora ci, încetul cu încetul, trecuserăm printre întreprinderile cu realizări medii. Nu eram citați printre fruntași dar nici printre campionii rămîinerilor în urmă. Și iată că anul acesta, în

aprilie, cînd a avut loc, la nivelul sectorului din care facem parte, analiza activității tuturor întreprinderilor în primul trimestru al anului, U.R.E.M.O.A.S. — aceeași uzină de atîtea și atîtea ori criticată — a fost declarată fruntașă în întrecerea socialistă pe sector!

Au trebuit să treacă 10 ani de muncă organizatorică grea, pentru aceasta. Dar saltul s-a făcut. Și «secretul» nu este pentru nimeni un secret: hotărîtoare a fost munca organizatorică și cea pentru calificarea și continua perfecționare a cadrelor uzinei.

Nu o dată, datorită lipsei de calificare a celor ce munceau la U.R.E.M.O.A.S., mașini de înaltă tehnicitate erau defectate și întregii linii tehnologice scoase din funcțiune. Indicii de utilizare a mașinilor era dintre cei mai scăzuți cu putință: astfel, într-una din principalele secții ale uzinei secția de băi, acest indice nu depășea, de cele mai multe ori 40 % din capacitatea proiectată. Absențele nemotivate și fluctuația cadrelor atingeau cifre de necrezut (peste un sfert din totalul cadrelor plecau, anual, din uzină). Rebuturile — idem (au fost perioade cînd, la radiatoare, de pildă, aproape un sfert din producție îl constituiau rebuturile). Și așa mai departe, din toate punctele de vedere

Pentru crearea cadrelor de muncitori calificați și di

tehnicieni, maștri și ingineri experimentați (nu existau la noi asemenea cadre înainte de darea în funcțiune a acestei uzine) s-au folosit toate căile posibile: de la ucenicia la locul de producție și pregătirea elevilor școlilor profesionale la calificarea muncitorilor vîrstnici, apoi la cursurile și școlile de maștri pînă la trimiterea la specializare în mari întreprinderi similare din țările industriale cele mai avansate. Iar de curînd — aplicîndu-se cele mai recente prevederi ale legislației și îndrumările partidului — s-a trecut și la înfăptuirea programului de reciclare a cadrelor.

Eforturile depuse pe această linie au fost și sînt în continuare mari. Și nu totdeauna au avut rezultate pe măsura cheltuielilor făcute și a energiei depuse. Iată un exemplu: uzina a calificat an de an circa 60 de șlefuitori. E o calificare ce nu necesită o tehnicitate foarte înaltă, dar în toate secțiile producătoare de articole metalice (feronerie, sanitarie etc.) e nevoie de un mare număr de șlefuitori. Ei bine: majoritatea celor ce veneau în uzină necalificați și obțineau această calificare, după absolvirea cursurilor își dădeau demisia, preferînd să se angajeze în cooperative meșteșugărești. Din circa 60 de șlefuitori calificați anual, dacă rămîneau în uzină 10! Situația nu e strălucită nici în prezent — dar, în orice caz, mult mai bună: acum cam jumătate dintre ei rămîn la U.R.E.M.O.A.S.

Cum aceeași era situația și în alte specialități, uzina a ajuns la concluzia că cea mai bună metodă de pregătire a muncitorilor calificați o constituie ucenicia la locul de muncă și perfecționarea elevilor școlilor profesionale. Astăzi uzina are 430 de ucenici la locul de muncă și 108 elevi în școlile profesionale, tineri de 16-18 ani care se pregătesc temeinic timp de 2-3 ani, devenind cadre de nădejde, legați de uzină. Prima promoție a fost anul trecut: din 135 elevi și ucenici, 127 au absolvit cursurile, iar din aceștia numai 2 au plecat, ceilalți 125 rămînînd să lucreze timp de cel puțin 5 ani în uzină. Printre ei se află tineri muncitori care au absolvit cursurile cu medii excepționale, bucurîndu-se de încadrarea maximă posibilă (categoria I/III), ca electricianul Eftimie Artimon, strungarii Corneliu Franțescu și Cristinel Iordache, lăcătușul Dumitru Melinceanu, presatoarea Elena Nechita și alții.

Uzina perfecționează de asemenea, prin școli postliceale, 10-15 cadre de tehnicieni anual. În același timp, alte zeci și zeci de cadre, selecționate dintre muncitorii ce au absolvit liceul, sau dintre tehnicieni, frecventează școlile de maștri — fie la cursuri serale, fără scoaterea din producție, fie la cursurile de zi, cu o durată de un an, cu scoaterea din producție și salarizare pe toată durata școlarizării. Acești viitori tehnicieni și maștri sînt de asemenea legați de uzină prin contracte pe cinci ani și grija ce le-a fost arătată este răsplătită prin sirguința de care dau dovadă la învățătură, ca și prin rezultatele obținute în producție, după întoarcerea de la cursuri.

Fostul muncitor Victor Călin a fost trimis la școala de maștri de la uzinele «Steagul roșu» din Brașov și astăzi este mastru turnător în secția băi-alice. Lăcătușul mecanic Alexandru Băduță a urmat cursul seral de maștri la «Unirea»-București și astăzi, tehnician principal, este șeful grupei C.T.C. la secția I.R.M. Frezorul Nicolae Raț, absolvind aceeași școală, este astăzi mastru la secția echipament metallic.

Desigur că am putea lungi lista exemplurilor pe pagini întregi de revistă. Mai concludent ni se pare însă să dăm o cifră globală: din cei 4153 muncitori ai uzinei, la ora actuală sînt cuprinși în cursurile de calificare 1422 oameni (696 de cursanți în cele 28 cursuri de gradul I, 283 în cele

12 cursuri de gradul II și 443 în cursurile de perfecționare).

A început și acțiunea de reciclare, în 3-5 ani urmînd să treacă prin diferitele forme de învățămînt, în cadrul acesteia, toți cei aproape 5000 de salariați. Primele lecții au început la 11 mai — un curs de laboranți cu 17 cursanți și patru cursuri pentru cei ce lucrează la controlul tehnic de calitate, cu 108 cursanți. În fiecare marți și joi au loc cursurile, prima serie urmînd să se termine în februarie 1972. În felul acesta, colectivul uzinei răspunde unuia din comandamentele zilelor noastre, care-și găsește oglindire și în proiectul Legii privind încadrarea și promovarea în muncă a personalului din unitățile socialiste de stat. Într-adevăr, în art. 5 al proiectului se arată că personalul din aceste unități are obligația «să-și ridice necontenit nivelul de pregătire profesională, să urmeze și să aprobe cursurile de perfecționare organizate de unitatea respectivă».

În paralel, permanent sînt trimiși muncitori, tehnicieni și ingineri să se perfecționeze la întreprinderi similare de peste hotare. În Franța, Italia, R.F. a Germaniei și alte țări vor fi trimiși un număr de salariați ce vor totaliza, pînă în 1975, nu mai puțin de 84 luni/oameni (o medie de 17 luni/om anual), pentru a se specializa în operațiile de turnare, acoperiri suprafețe metalice (emailări și galvanizări), tratarea și cimentarea alicelor, turnare sub presiune etc.

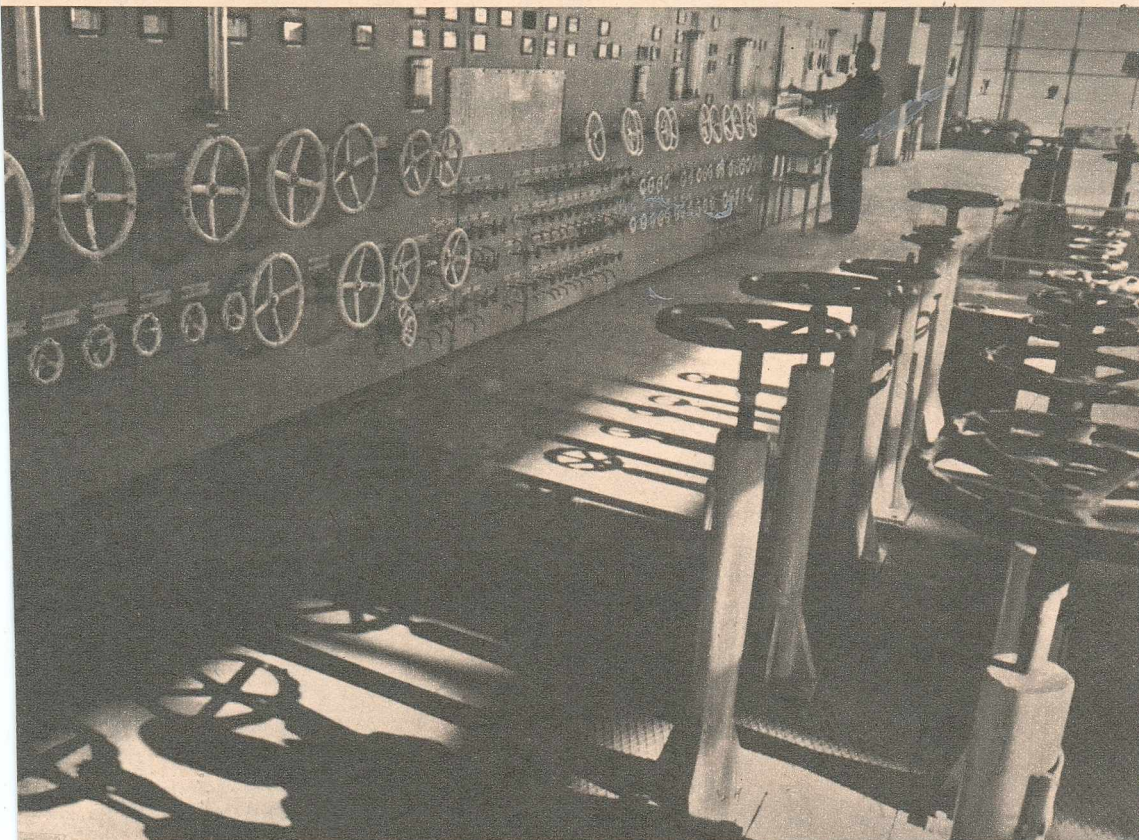
Recentele succese nu înseamnă însă că la U.R.E.M.O.A.S. s-au lichidat toate gravele rămîineri în urmă. E drept că astăzi nu se mai înregistrează o fluctuație de 1000 muncitori anual, ca pînă în urmă cu 2-3 ani — dar 250 de salariați tot mai pleacă și, respectiv, sînt noi angajați anual. Procentul de rebuturi la radiatoare nu mai e de 20-25 % ca pînă acum cîțiva ani; totuși în 1970 au mai fost 15 % rebuturi, iar în primul trimestru al acestui an, 13%. (La aceasta concurează, după cum ne-a arătat inginerul-șef Virgil Popa, și calitatea proastă a unor materii prime și materiale: fonta, cocsul, nisipurile de turnătorie ș.a.) La băi, unde rebuturile erau în trecut asemănătoare cu cele de la radiatoare, în 1970 au fost reduse la 12%, iar în primul trimestru al anului curent, la 8%.

Indicele de utilizare a mașinilor a crescut spectaculos: cu toate acestea mai sînt încă multe de făcut și în acest domeniu. Secția băi, de pildă, proiectată pentru o producție de 100000 băi anual, nu realiza în anul 1962 mai mult de 36000 băi. În continuare, indicele de utilizare a mașinilor, datorită slabei calificări a cadrelor, nu a fost, ani de zile, mai mare de 40-50%. Pentru prima oară în anul 1970 s-a atins un indice de 71%, realizîndu-se în același timp o producție de 107000 băi — cu 7000 peste capacitatea proiectată. În anul în curs se prevede o producție de 123000 băi. La aceasta au concurat creșterea calificării muncitorilor și, în paralel, sporirea cointeresării lor prin introducerea acordului progresiv.

U.R.E.M.O.A.S. a făcut, fără îndoială, progrese simțitoare. Calitatea produselor a crescut în asemenea măsură încît la unele sortimente de articole sanitare și feronerie am ajuns competitivi pe piața internațională, avînd cereri mari de export pentru țări vest-europene cu veche tradiție în această ramură de producție.

Succesele din ultima vreme pot însă și trebuie să fie consolidate și duse mai departe printr-o politică de permanentă calificare și perfecționare a cadrelor. Demarajul s-a făcut în bune condiții. Cursa trebuie însă să continue, fără pene și defecțiuni pe o distanță lungă.

V. SAVIN

Selecționarea și calificarea cadrelor existente la Combinatul «Azomureș» au determinat o creștere apreciabilă a gradului de înzestrare al forței de muncă cu mijloace fixe. În prezent, valoarea acestora se ridică la peste 600 000 lei pe un salariat.

SPAȚIU ȘI ȚIMP

de Henri WALD

Omul și-a început istoria în luptă cu spațiul. Însă cea mai omenească luptă a sa e cu timpul. Fiind singura ființă care știe că moare, omul este singura ființă care se zbate pentru un supliment de viitor. Celelalte ființe se află în spațiu și în timp. Pentru ele, spațiul nu este decît prelungirea propriului lor corp, iar timpul nu este decît prelungirea propriilor lor acțiuni. Ele se adaptează la mediu, nu-l transformă. Numai omul se află față în față cu spațio-temporalitatea lumii.

Oamenii s-au apropiat însă foarte greu de ideea de timp. Contrar spațiului, timpul nu este perceptibil, ci doar inteligibil. În vreme ce spațiul poate fi atins cu mîna, timpul nu poate fi atins decît cu mintea. A urmări scurgerea ireversibilă a evenimentelor la care participi nu înseamnă a înțelege timpul, ci doar a-l trăi. Timpul nu poate fi înțeles decît din clipa în care amintirea trecutului și anticiparea viitorului permit deja o anumită distanțare critică față de prezent. Cunoașterea timpului presupune posibilitatea de a-i înfrînge oarecum ireversibilitatea coborînd panta amintirilor și suind spre piscurile idealurilor. Ceea ce nu înseamnă că trecutul este o creație a nostalgiei, iar viitorul este o născocire la speranței. Afectivitatea contribuie la formarea ideii de timp, nu la formarea timpului însuși. Timpul este durata lucrurilor.

Fiecare formă de mișcare a materiei își are «timpul» ei. Durata corpurilor cosmice este cu totul alta decît durata unui organism viu sau a unei orînduiri sociale. Chiar fiecare orînduire socială își are durata ei, vizează ei de dezvoltare: comuna primitivă a durat zeci de mii de ani, sclavagismul cam zece mii de ani, feudalismul vreo mie de ani, capitalismul cîteva sute, iar socialismul în aproximativ o sută de ani împinge omenirea într-o nouă eră. Durata face parte din calitatea lucrurilor. Ceasul nu o poate măsura decît după ce o traduce în spațiul uniform al unui cadran.

Oamenii au început să se apropie de înțelegerea timpului cu ajutorul spațiului, care le era mai la îndemînă. Au convertit unidimensionalitatea temporală a vorbirii în tridimensionalitatea spațială a scrierii, au conservat istoria în monumente, au măsurat scurgerea vremii cu orologi. În lupta lor cu devenirea, oamenii au teștit să domesticească timpul și mai ales viitorul — cel mai uman moment al timpului — cu ajutorul abstracțiilor. Abstracția este cea mai mare victorie a omului împotriva vremelniceii. Prin abstracții, oamenii depășesc ceea ce e «aici» și «acum», ajungînd în zona mai calmă și mai statornică a conceptelor și a teoriilor.

Abstracția începe cu descoperirea proprietăților asemănătoare ale lucrurilor răspîndite în spațiu, dar se desăvîrșește prin detectarea invarianței în timp a acestor proprietăți. Categoriile filozofice sînt u-topice și u-cronice nu pentru că sînt a-spațiale și a-temporale, ci deoarece reflectă universalitatea și iterativitatea. Prin abstracții, oamenii pătrund adînc în viitor. Abstracțiile îi apropie de ubicuitate și de eternitate. În vreme ce trecutul este mai mult sau mai puțin spațializat și deci prezentabil, viitorul este absent și deci mai mult sau mai puțin predictibil cu ajutorul abstracțiilor.

Abstracția nu este un mijloc de «evadare din timp», determinată de vreo «conștiință nefericită», ci singura modalitate omenească de a înțelege timpul în specificitatea lui, în opoziția dar și în unitatea lui cu spațiul.

Aversiunile nu pot scoate pe nimeni din contemporaneitate. Ele pot cel mult, dacă sînt alimentate de aspirații, nu de regrete, să contribuie la «distanțarea critică» față de prezent și să înlesnească astfel înțelegerea mai adîncă a epocii.

Din păcate, întrecerea cu timpul în care este angajată societatea contemporană amenință să scurteze răgazul necesar meditației asupra scopurilor pe care le urmărește civilizația noastră.

Cei care o ascultă vorbind cu pătimașă convingere la mitinguri nu uită că au totuși în față o stea de cinema. «Cred că la început mă privesc — spune Jane Fonda — sper că apoi mă ascultă».

JANE FONDA- militanta

Alături de soțul ei, regizorul Roger Vadim, în Franța. E perioada în care, departe de mașina de înfrumusețat realități a Pentagonului, Jane Fonda înțelege — văzînd la televiziune reportaje de război din Indochina și citind documentele Tribunalului Russel — «diferența între ce spune și ce face America».

O vedetă cunoscută în lumea întreagă, prețuită și răsfățată, moștenitoare a unui nume celebru, se angajează pasionat, activ, vehement, în lupta împotriva războiului din Vietnam, a discriminării rasiale, a sărăciei. Numele ei începe să apară, mai des chiar decît în presa și rubricile de cinematograf, în relatările despre protestul și revolta «celeilalte Americi», a Americii contestatare.

Iată, Jane Fonda se află alături de indienii care vor să transforme fosta închisoare Alcatraz într-un lăcaș de cultură și de educație indiană. Demonstrează împreună cu ei, este arestată și interogată o dată cu ei. Jane Fonda participă activ la lupta împotriva războiului din Vietnam, pe care-l definește drept «numitorul comun al tuturor mișcărilor contestatare din S.U.A.». E în repetate rînduri izgonită de poliția militară pentru difuzare de manifeste anti-războinice. Face un turneu de conferințe în campusurile universitare ca să strîngă fondurile necesare unui proces împotriva crimelor de război comise în Indochina. Deschide la Washington o agenție care-și propune să investigheze cazurile de represiune împotriva militarilor americani care se opun războiului din Vietnam. În calitate de purtătoare de cuvînt a foștilor combatanți întruniți la Detroit, vorbește la conferința de presă organizată la Paris pentru denunțarea crimelor de război. «Era pentru prima dată — spune ea, referindu-se la întrunirea de la Detroit — cînd, în timpul unui război, soldați care comiseră crime cereau să spună ce făcuseră în fiecare zi, din ordinul ofițerilor... 150 de veterani au vorbit și, vorbind, mulți dintre ei plîngeau». «Soldații înșiși — subliniază Jane Fonda — preiau acum acțiunea în favoarea păcii în Vietnam». Aceași Jane Fonda — aspra, amara și patetică Gloria Beatty din «Și caii se împușcă...» — conduce un grup de actori care prezintă spectacole cu caracter antirăzboinic la baze militare de pe teritoriul Statelor Unite. Numai la Fort Bragg, melodiile și scheciurile pacifiste sînt aplaudate de 55 000 de recruți. Jane Fonda participă activ la campania pentru eliberarea Angelei Davis și este prezentă printre manifestanții care protestează împotriva sărăciei într-un marș care are loc în Las Vegas, orașul în care bogații Americii cîștigă și mai adesea pierd averi fabuloase la mesele verzi.

«Ar putea avea mari neplăceri din cauza activității ei antirăzboinice», profetizează «New York Times». «Dacă din motive politice voi fi lipsită de posibilitatea de a turna la Hollywood, voi lucra în altă parte, declară Jane Fonda, căci, adaugă ea, este esențial pentru mine să lucrez mai departe. Fie și numai pentru a dovedi tuturor că poți lua atitudine, așa cum am făcut-o».

Participând la o demonstrație a indienilor, la Alcatraz. S-a alăturat lor «pentru că indienii sînt cei mai săraci dintre cetățenii Americii... pentru că relațiile dintre ei și guvernul federal sînt aidoma celor dintre un prizonier, în libertate condiționată, dacă vrei, și gardienii lui».

Cu fetița ei, Vanessa: «Am văzut copilă mea crescînd și am înțeles cît de plină e fiecare secundă a vieții ei... Acum știu că poți vedea viața cu ochii proaspeți ai unui copil, cu aceeași plenitudine și intensitate».

Dirză, dură, fără iluzii, fără speranță, în «Și cail se împușcă...». Jane Fonda nu concepe să renunțe la carieră, dar nu mai acceptă decît roluri care nu contravin convingerilor ei. Poziția și activitatea politică ale Janei Fonda ar fi echivalat altădată cu o sinucidere profesională — remarcă «Newsweek». În actualul context n-au făcut însă decît să-i urce cota popularității, în special în mediul tineretului american.

eu, și totuși continua să muncești și să reușești».

Metamorfoza Janei Fonda, cauzele care au determinat-o să aleagă acest drum dificil și primejdios, să-l urmeze cu uitare și dăruire de sine, afirmînd că «nu este o etapă, ci un angajament total», au stîrnit o curiozitate de un fel deosebit. Cu atît mai acută cu cît este vorba de o femeie care prin însăși natura profesiei ei, prin faptul că a ajuns pe acea treaptă a reușitei și popularității care transformă o simplă slujitoare a Taliei în vedetă, se află continuu în focarul atenției opiniei publice. Din mărturisirile și declarațiile făcute de Jane Fonda diverselor publicații din Statele Unite și dinafara acestora, nu vom reproduce aici decît un cîrmei, care dă măsura ambiției idealului ei: «Dacă am devenit ceea ce sînt, rebelă și refractară, este pentru că vreau să reumanizez o țară pe care o iubesc și care a pierdut simțul responsabilităților ce-i revin... De ce n-am făcut-o înainte? Nu știu. De fapt ar fi trebuit s-o fac de mult, pentru că asta mă face într-adevăr fericită».

Christa OTTEN

literare

de Lucian RAICU

AUGUSTIN BUZURA: absenții

Premiul de proză al Uniunii scriitorilor pe anul 1970, confirmînd verdictul aproape unanim favorabil al criticii literare, recunoaște în Augustin Buzura pe unul dintre exponenții cei mai străluciți ai tinerei generații. Alegerea e cum nu se poate mai nimerită. *Absenții*, care reprezintă adevărata consacrare a autorului, este un roman grav și loial, subtil și inteligent, al unei conștiințe surprinse în plină acuitate a crizei morale, un roman în sensul exact al cuvîntului, întrucît concentrează în sine o viziune a lumii, nu numai originală, dar și amplu integratoare, în fața căreia situațiile, faptele, detaliile, însoțite de o puternică irradiație intelectuală și afectivă, devin subsumabile. Scriitorul întreprinde în realitate o sinteză, chiar și atunci cînd nu are aerul că o face, el recompune o lume, chiar dacă în nota ei dominant-subiectivă, o lume care se constituie pe parcurs, sub ochii cititorului, îmbogățindu-se neconștient parcă de la sine, o lume interioară care ia ființă ca o unitate structurală, autonomă. Scriitorul nu se «analizează» (*Absenții* nefiind un roman de analiză cum s-a spus), ci, sub presiunea unor senzații esențiale, realizează o descriere a universului interior ce se revelează treptat și «în mers», sugerînd substanțiala bogăție a surselor subterane, conștiente ori inconștiente, din care emană.

Paradoxal, deși eroul trăiește senzația permanentă a crizei sale, senzația unei «sufocări», sentimentul dominant pe care ni-l transmite cartea e cel al unui aer pur; înaintăm în lectură cu bucuria de a mai respira puțin dintr-un aer pur și acesta în ciuda climatului de oboseală, de epuizare și «înfringere» în care trăiește eroul lui Buzura. Și, din nou un lucru în aparență curios, puritatea de care vorbesc se degajă dintr-o anumită forță (ascunsă, tenace) a eroului, deși acesta se prezintă ca un exponent prin excelență al celor slabi sau mai degrabă al celor loviți, avînd oroare de brutalitate. Dar forța nu este totuși cu brutalitatea, această «nuanță» deseori imperceptibilă obsedează în toate sensurile, în toate consecințele ei teribil de importante, pe scriitorul profund (și profund angajat) care este Augustin Buzura. Finețea percepțiilor sale face parte integrantă din mesajul «pur» și «omenesc» al romanului.

Aderînd, pe o latură, la categoria celor vulnerabili, expuși, absenții, eroul dispune în realitate de o mare forță interioară, a purității lucide, transparente. El se află fără întrerupere la limita de sus a «supertabilului», resimte cu o acuitate deosebită toate presiunile, venind din mai multe direcții o dată, ce se exercită asupra individului fatal vulnerabil. Are simțurile încordate mereu la pîndă, gata să perceapă toate agresiunile îndreptate împotriva ființei și aceasta pînă la o margine a intolerabilului.

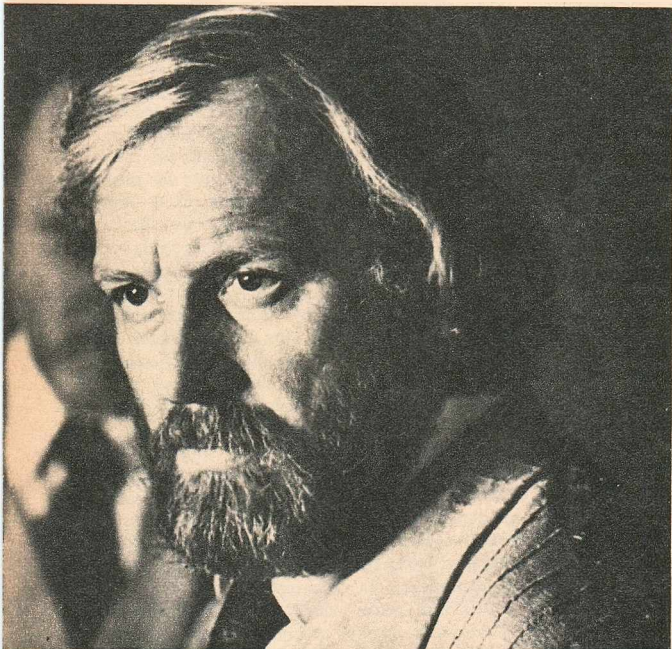
Forța sa constă în repudierea oricărei soluții (exteroare) înțelese ca un compromis, a oricărui paleativ administrat situațiilor acute, în scopul de a le face, pe rînd și pentru o vreme, suportabile: «În fond, de ce atît de complicat?, mi-am zis încercînd să mă privesc dinafară. Am venit acasă, am dormit puțin, am ascultat involuntar o conversație penibilă și pe urmă cale de un ceas am umblat de la pat la geam, iar acum stau la masă pavoizat festiv, sînt desigur într-o dispoziție nu tocmai grozavă, dar poate că ziua care va veni îmi va da noi motive de optimism. Un om cu simțul măsurii, bine pus la punct cu moralul, mi-ar spune: de ce nu te culci? De ce nu mergi la o crîsmă? De ce nu citești ceva? De ce nu mergi la un spectacol? De ce așa mai departe? Dînd urmare oricărei sugestii mi-aș acoperi, desigur, un timp, dar sînt eu tocmai pentru că nu mai pot face nimic din toate astea». Cartea e, astfel, un lung monolog al exasperării, înregistrat cu o rară luciditate, din care (straniu) iradiază un aer de puritate și forță, elevație și speranță.

FILME DESPRE CARE SE VORBEȘTE

UNCHIUL VANIA

- un film de Andrei MIHALKOV-KONCIALOVSKI
- un film cu SMOKTUNOVSKI

Mă bucur de pe acum la gândul că toți — sau măcar o parte — dintre cei care ani întregi au blestemat și au disprețuit ecranizările vor roși când se vor afla în fața acestui film (și ziua nu este prea departe). Parcă-i văd pe unii dînd din colț în colț, neștiind unde să spînzure chestiunile cu «parfumul cărții», «aerul», «spiritul» etc., adică toate acele mofturi cuconești ce jignesc naivitatea fericiților care mai cred în minunile cinematografului.

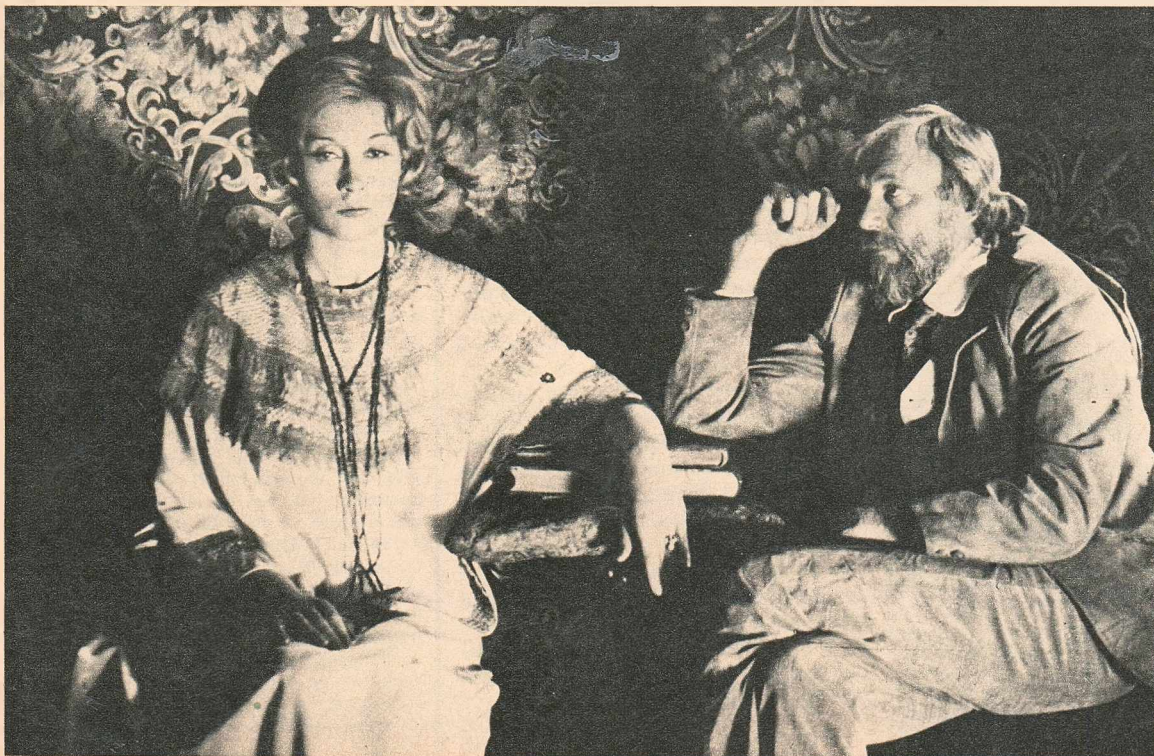

Andrei Mihalkov-Koncialovski înfăptuiește un miracol, cu o carte în mînă, pentru a doua oară; cînd am văzut prima sa adaptare cinematografică, *Un cuib de nobili*, mi-am zis că așa trebuie să arate visul unui om care a adormit cu Turgheniev în gînd. Acum, cînd încerc să alung obsesia ochilor lui Smoktunovski-Vania, sînt gata să jur că Cehov însuși și-a scris piesa de-a lungul unor zile pustii, cu arșiță, așteptînd lîngă o fereastră. Cinematograful se poate lăuda cu multe, «fotografierea gîndului» a ajuns acum o monedă măruntă la îndemîna tuturor, dar rar am privit, cu cutremurare, cu stropi de sudoare pe frunte, cum cîteva vieți se înăbușă treptat, într-o cameră cu geamurile deschise, rareori am văzut *zăpușeala*, așa cum alții văd *idei*. Pereți de pe care cade tencuiala, o doică ce moțăie cu un ciorap în mînă, o fereastră prin care privește mereu, nu se știe unde, Vania, și, din cînd în cînd Astrov, o femeie ca o plantă de seră, alta — ca un mic animal umilit, pași făcuți la întîmplare, un căscat de moarte, un cîntec pentru trecerea timpului — și conștiința inutilității, a zădărnicii oricărei așteptări. Vania ascultă frumoasele fraze încurajatoare ale lui Astrov cu compătimire, cu un rest de înțelegere și o umbră de dispreț: «Te uiți la mine și ți se pare că tot ceea ce vorbesc este o prostie» — îi spune doctorul. Iată o replică pe care teatrul o pierde, iar filmul o întoarce pe toate părțile. Dar cel care «se uită» este Innokenti Smoktunovski, iar filmul acesta aparține nu numai lui Koncialovski — ci deopotrivă lui, actorului, în fața căruia singurul cuvînt pe care-l cunosc

(Continuare în pag. 18)

◀ După Hamlet și Ceaikovski, după Idiotul (în teatru) Smoktunovski realizează încă o creație magistrală: Unchiul Vania.

Irina Mirașnicenko — o fermecătoare Elena Andreevna.

MARIE DUBOIS:

O carieră înseamnă să trăiești din meseria ta un timp foarte îndelungat

Marie Dubois, una dintre cele mai «așezate» actrițe ale ecranului francez, profesionistă meticuloasă, apreciată cu consecvență de cineasții renumiți, a acceptat un rol de față trîsnită în filmul lui Claude Faraldo, «Bof...» — rol cu care a contrariat pe toți cei care o cunosc. Un reprezentant al agenției Unifrance a rugat-o:

— Explicați-ne, vă rugăm, această transformare. Este o surpriză pe care o rezervați admiratorilor dv.?

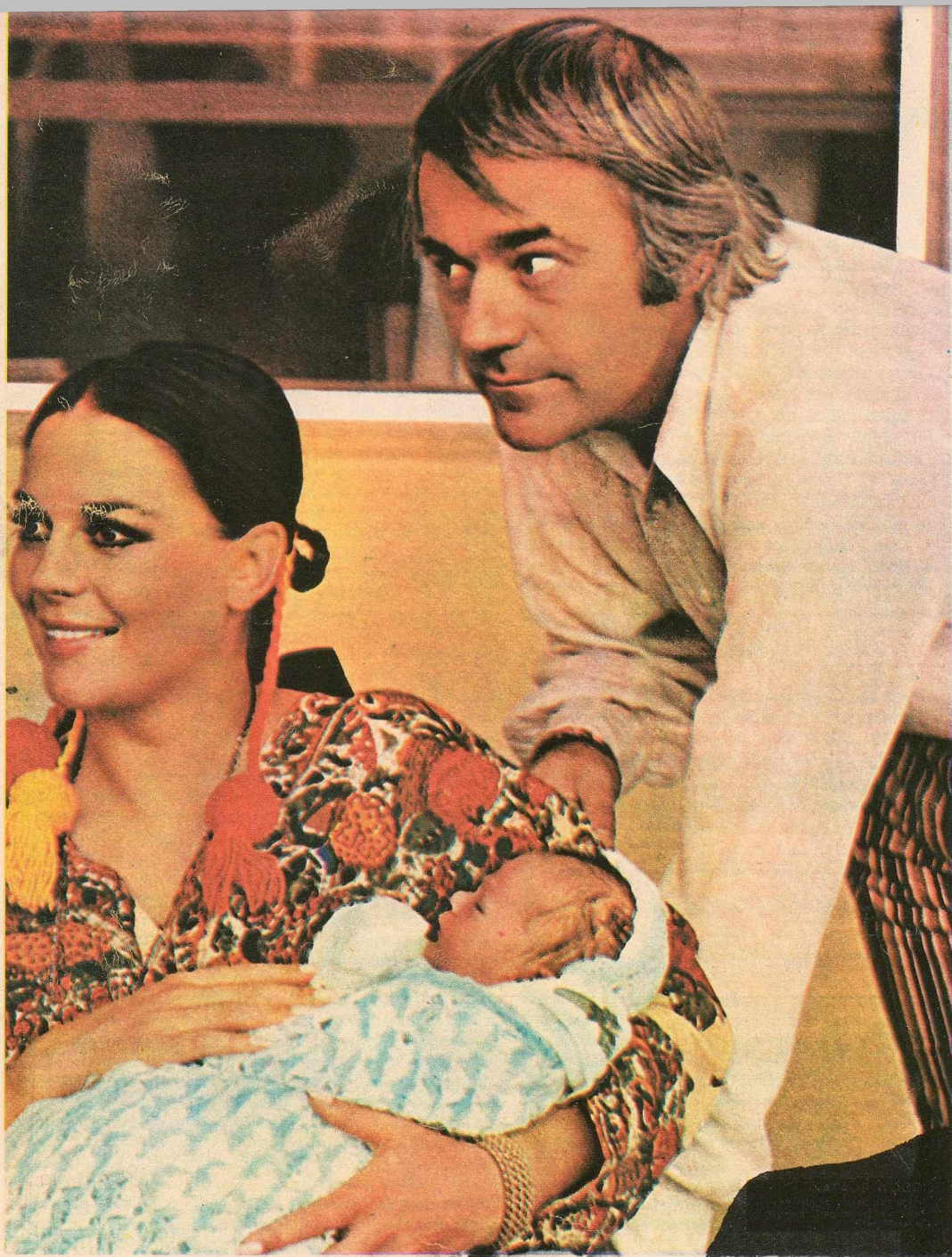
— Îmi place schimbarea și, poate chiar, să surprind puțin. După succesul filmului «Casa familiei Bories» am fost oarecum neliniștită la gândul că s-ar putea să fiu definitiv catalogată drept o interpretă a tinerelor fete blonde și rezonabile. «Bof...» a sosit exact la timp... Personajul este pasionant pentru actrița din mine. Eroina lui Faraldo este o ființă fără grijă, n-are nici cel mai palid sentiment al păcatului.

— Ce înseamnă pentru dv. cuvîntul carieră?

— Îmi doresc o carieră, dacă aceasta înseamnă a trăi din meseria ta un timp foarte îndelungat. Aș avea conștiința reușitei numai dacă aș putea colabora cu acei cineasți pe care-i iubesc, dacă mi-ar sta în puteri să refuz acele filme pe care le-aș numi «de consum». Mi s-a întîmplat odată să accept o astfel de peliculă și am fost foarte nenorocită...

— Ați turnat deja cu o pleiadă de cineasți excelenți Truffaut, Godard, Rohmer, Enrico, Vadim, Lautner, René Clair, Malle, Oury. Dacă, cu orice risc, v-aș ruga să alegeți un nume...

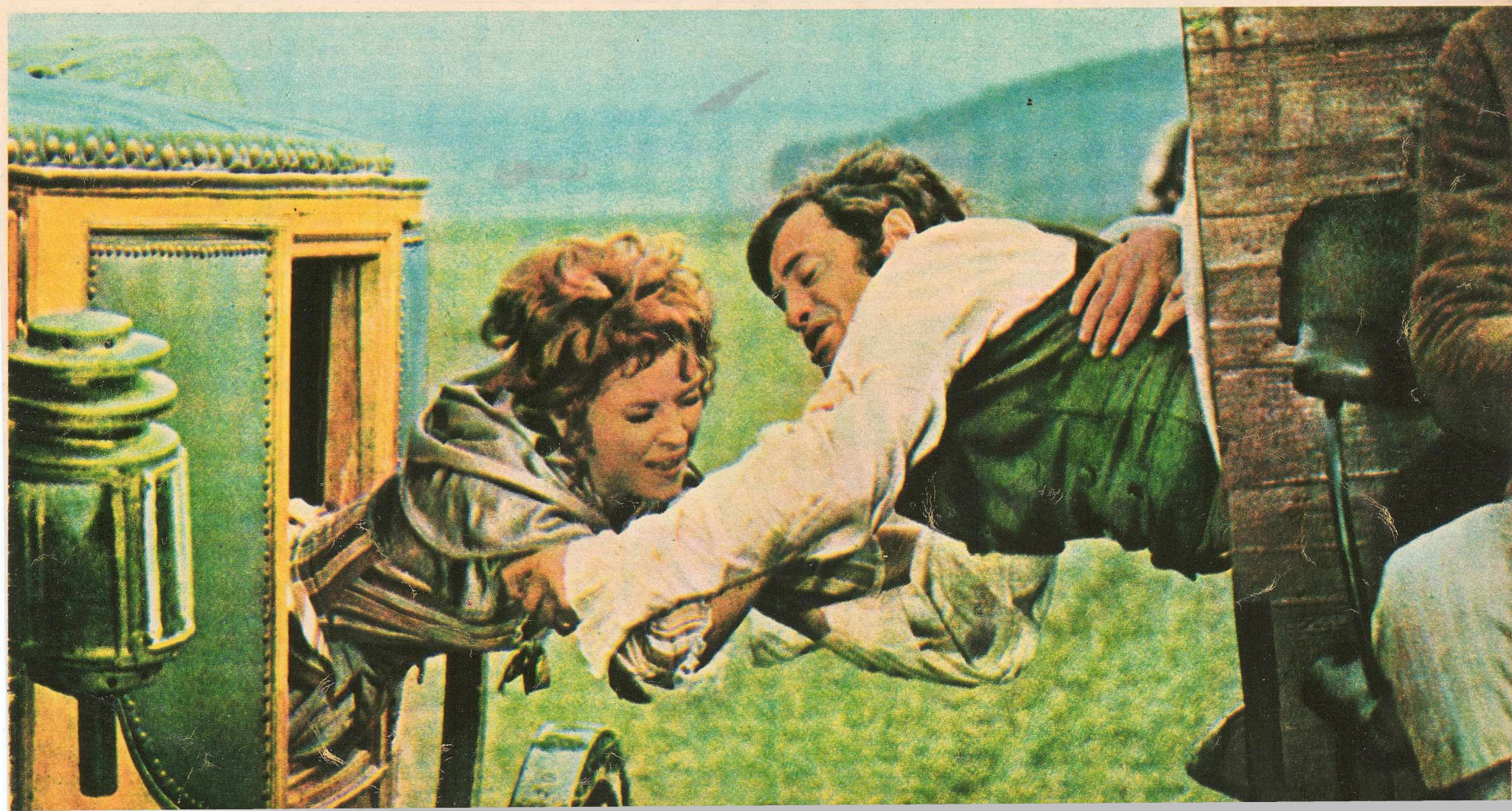
— Este Truffaut, bineînțeles. El a fost primul. El mi-a dat prima șansă și tot el i-a cerut lui Jacques Audibert permisiunea de a purta numele uneia dintre eroinele sale Marie Dubois. Prima dată l-am întîlnit la Cannes, în anul în care a prezentat *Cele patru sute de lovituri*. Eu eram crainică la Monte Carlo și venisem să asist la conferința de presă a lui Truffaut. Rolul din «Trageți în pianist» venit însă mai tîrziu.

ACTORI ȘI ROLURI

◀ *Natalie Wood —
un nume de acum de prestigiu
în lumea cinematografului
— este surprinsă
într-o postură inedită,
aceea de mamă
și de soție.*

Răpiri spectaculoase —
*așa cum de altfel vă puteți convinge
din imaginea noastră, cu cei doi protagoniști
Marlène Jobert și Jean-Paul Belmondo —
într-o epocă devenită legendară :
Revoluția Franceză —
reconstituită de un regizor ce se afirmă —
Jean-Paul Rappeneau,
pe care l-am cunoscut în «Viața la castele».
Acesta e filmul cu care s-a prezentat,
cu succes,
Franța anul acesta la Cannes
(film care,
după cum știm,
a fost în bună parte turnat la noi în țară).*

de Constantin POPESCU

DARRIEUX Danielle

Actriță franceză de film și teatru, născută la Bordeaux, la 1 mai 1917. Împlineste în acest an 40 de ani de carieră (1931-1971), lucru incredibil atunci când o vedem azi pe ecran, purtând cu tinerească bravură cei 54 de ani de viață. A debutat ca o adolescentă minună în 14 ani în fermecătorul film *Balul*, după savuroasa năvălă satirică a Irinei Nemirovski, iar al doilea debut, ca «ingenuă dramatică», l-a făcut la 18 ani în memorabilul *Mayerling*, una din cele mai tragice povești de dragoste pe care le-a oferit vreodată ecranul. Era prin anii '30 idealul fetelor din lumea întreagă, înclintătoare, zvăpăiată, malițioasă, iradiind de tinerețe și veselie. Turna film peste film, comedii: *Ștrengărița*; *M-lle Mozart*; *Băietana*; *Vreau să mă mărit* (la Hollywood); *Arlette*; *Primul rendez-vous*; drame: *Abuz de încredere*; *Katia*; *În zori de zi*; filme muzicale: *Dédé*; *Criza s-a sfârșit*; *Iubesc toate femeile*; *Înima mea te cheamă* (în care lansa melodiile fermecătoare semnate de Yvain, Misraki, Robert Stolz, alături de Préjean, Kiepara, Garat). După război, își face debutul o a treia D.D., actrița matură, în lumina caldă a celor 40 de ani. E vremea marilor performanțe dramatice (în film și teatru), a marilor împliniri artistice. Este epoca Achard (*Jeon de la lune*), Cocteau (*Ruy Blas*), Max Ophüls (*La ronde*; *Le plaisir*; *Madame de...*), Claude Autant-Lara (*Occupe-toi d'Amélie*; *Le Bon Dieu sans confession*; *Rasu și negru*), reînălțarea cu Henri Decoin (fostul ei soț și maestru): *La vérité sur Bébé Donge*; *Bonnes à tuer*; *L'affaire des poisons*, și primele întâlniri cu Sacha Guitry: *La vie à deux* și cu Julien Duvivier (*Marie Octobre*; *Pot-Bouille*; *Dracul și cele zece porunci*). Este epoca succeselor ei internaționale, în S.U.A.: *Rich, Young and Pretty*; *Five Fingers*; *Alexander the Great*, în Italia: *Toselli*, în Anglia: *L'amant de Lady Chatterley*; *Greenage Summer*, în Japonia: *Taifun la Nagasaki* etc. Din imensa listă de filme ne vom opri în anii '60 la: *Les yeux de l'amour*; *L'homme à femmes*; *Domnișoarele din Rochefort*, și mai ales la *24 heures de la vie d'une femme*, după S. Zweig, poate cel mai bun rol din carieră.

DASSIN Jules

Regizor de filme americane, franceze și grecești, născut la Middleton (Connecticut, S.U.A.), la 18 decembrie 1911. Actor și regizor pe Broadway și la radio, debutează în film, în 1940, cu un scurt metraj inspirat din Edgar Allan Poe: *The Tell-Tale Heart*, urmat de câteva filme inspirate din realitatea războiului: *Nazi Agent*; *Reunion in France* etc. și de o transpunere exemplară, din literatură: *The Canterville Ghost*. Adevărata sa personalitate se conturează de-abia după război când, alături de alți cîțiva cinești, pune bazele unei noi școli realiste americane, recurgînd mai ales (flucur nemăitînită pînă atunci la Hollywood) la metoda ciné-verité-ului, a filmărilor făcute în stradă, printre oameni. Așa se nasc filmele cvasidocumentare, de factură polițistă, cu implicații sociale: *Brute Force* (1947); *Naked City* (1948); *Thieves Highway* (1949). În 1950, proscris de comisile macchartyste, e silit să ia calea exilului, mai întîi la Londra, unde turnează *The Night and the City* (1950), pe aceeași linie cu precedentele, apoi la Paris, unde realizează două opere de mare rigoare formală: *Du ruffi chez les hommes* (1954) și *Celui qui doit mourir* (1957), după romanul lui Nikos Kazantzakis: *Crist crucificat*. După un scurt popas în Italia, unde transpune romanul *La loi de Roger Vailland* (1958), însoțite pe Melina Mercouri (vedeta ultimelor două filme ale sale) în Grecia și natală și realizează aici: *Never on Sunday* (Jamais le dimanche — 1960) și *Phaedra* (1962), dedicate acestei actrițe, ce avea să-l acompanieze de-atunci înainte ca interpret să soție. Tot cu ea va realiza ulterior în Franța: *Topkapi* (1964) și *Dix heures et demie du soir en été* (1966), după care, întors în S.U.A., semnează regia unor filme ca: *Up Tight* (1968) și *Survival* (1969). Din nou la Paris, va turna tot cu Mercouri, *La promesse de l'aube* (1970).

DAUPHIN Claude

Actor și regizor francez de teatru și film, născut Claude Legrand, la Corbeil (Seine-et-Oise), la 19 august 1903, ca fiu al poetului Franc-Nohain. Își ia licența în literatură, dar practic la început scenografia teatrală, devenind apoi actor și regizor de teatru. Din 1930 debutează și în film: *Languevin, père et fils*, dovădindu-se ulterior un actor prețios, atît pentru comedia boulevardieră, cît și pentru dramă, ca partener al unor actrițe celebre ca: Danielle Darrieux (*Dédé*; *Arlette*); Gaby Morlay (*Nous ne sommes plus des enfants*); Corinne Luchaire (*Conflict*); Simone Simon (*Cavalcoda dragostei*); Micheline Presle (*Félicie Nanteuil*; *La belle aventure*); Viviane Romance (*O femeie în noaptea*). După război face o carieră internațională, jucînd în S.U.A.: *April in Paris*; *Little Boy Lost*; *Phantom of the Rue Morgue*; *The Quiet American*; *The Full Treatment*; *Vizita*; *Lady L*, în Italia: *Deported*, în Anglia: *Week-end in Paris*; *Innocents in Paris* etc. Dintre bunele sale creații realizate în Franța după război, amintim pe cele din: *Cyrano de Bergerac* (1945); *Jean de la lune* (1948); *Ainsi finit la nuit* (id.); *Casque d'or* (1951); *Les mauvaises rencontres* (1955); *De ce ai întîrziat?* (1958); *Symphonie pour un massacre* (1962); *La bonne soube* (1963); *Compartmentul ucigașilor* (1965) etc. Dintre ultimele sale apariții notăm pe cea din *The Madwoman of Chailot*, coproducție anglo-americană, după *Nebuna din Chailot* de Giraudoux, avînd ca protagonistă pe Katharine Hepburn.

DAVIES Marion

Actriță americană de film, născută Marion Douras, la New York, la 3 iulie 1897, moartă la Hollywood în 1961. Fostă balerină în teatrele de revistă (Ziegfeld, New York), M.D. debutează în film, în 1917, cu *Runaway Romany*, consacrîndu-se la Hollywood ca o nelintrecută ingenuă comică, cu un remarcabil talent pentru imitații și parodii. Devine una dintre cele mai populare stele ale cetății filmului (între 1921 și 1925 figurează printre primii 10 Money Making Stars și în 1926 este vedeta cea mai scump plătită la Hollywood), posedînd o casă proprie de producție, Cosmopolitan, ale cărei filme erau distribuite de Famous Players, Metro și Warner Bros. A rămas celebră mai ales pentru filmele sale din perioada mătă: *Little Old New York* (1923); *Beverly of Graustark* (1926); *Quality Street* (1927); *Her Cardboard Lover* (1928); *The Patsy* (id.). În anii vorbitorului a apărut atît în reviste și musicaluri: *Mariana* (1929); *Hollywood Revue of 1929*; *Ce visează fețele* (id.); *Not So Dumb* (1930); *Floradora Girl* (id.); *The Gay Nineties* (id.); *Polly of the Circus* (1932); *Blonda de la revistă* (id.); *Dragoste la lumina lunii* (1933) cu Bing Crosby; *Cain and Mabel* (Voi fi a ta! — 1936) cu Clark Gable, cît și în drame moderne: *Fetița inimii mele* (1933); *Miss Gloria* (1935) sau istorice: *Vocă singelui* (1934) cu Gary Cooper; *Iubirea mea nu moare* (1936) cu Dick Powell.

(Urmare din pag. 16)

și pe care-l scriu fără nici o tresărire de conștiință (estetică ori de alt fel), mai mult, fără nici o urmă de sfială este acesta: genial. Nu știu cum anume joacă Smoktunovski și mi-e teamă că n-am să aflui niciodată, nici după treizeci de ani de meserie. Tot ce știu este că atunci cînd Vania cîntă la pian, privește doica și apoi cască, celor mai slabi din fire li se taie răsufierea.

Smoktunovski acaparează totul, toate adevărurile sînt de partea lui, pentru că le aduce de departe, pentru că el nu calcă pe o palmă de pămînt decît după ce a sfredelit-o bine, după ce respinge, se revoltă, se convinge și apoi ia totul de la capăt, după ce speră o clipă și apoi obosește. La începutul filmului, unchiul Vania este un bărbat încă atrăgător (doctorul Astrov — interpretat de Bondarciuk — pare eclipsat), la sfîrșitul lui este un bătrîn care acceptă, cu un ultim chin, «lungul șir de zile și seri» ce i-au mai rămas de trăit. Pentru toți cei din jur, ziua care a trecut a avut 24 de ore. Pentru el a fost lungă cît o viață.

Magda MIHĂILESCU

P.S. Îndrăznesc să rog D.D.F., căreia îi datorăm prezența tuturor filmelor lui Koncialovski pe ecranele noastre, să reamintească cinefiilor, și în primul rînd criticii de specialitate, existența acestui mare cineast. O programare — la timpul potrivit, în preajma premierei cu *Unchiul Vania* — a filmelor *Primul învățător* și *Un cuib de nobili* ar deveni un necesar și laudabil act de cultură.

telegrame

● *Cîrculă tot mai insistent știrea că Brigitte Bardot (foto) va turna din nou într-un film de Roger Vadim. Potrivit unor informații, cineastul ar intenționa să ecranizeze romanul lui Félicien Marceau Creezy (Premiul Goncourt, 1969).*

● *Christopher Plummer — al cărui Hamlet l-an admirat în ultimele săptămîni pe micul ecran — a fost invitat de către Sir Laurence Olivier să joace pe scena lui National Theatre în trei din viitoarele spectacole. Primul va fi Coriolan de Shakespeare.*

● *Charlton Heston va ecraniza Antoniu și Cleopatra. Ca toți actorii care trec la regie, Heston și-a rezervat și rolul principal. Partenerii îi vor fi Hildegard Neff și Eric Porter (Soames Forsythe).*

● *Marco Ferreri i-a solicitat pe Ugo Tognazzi, Vittorio Gassman, Michel Piccoli și Claudia Cardinale pentru filmul său Audiența care, după toate probabilitățile, va fi o tragi-comedie.*

● *Cary Grant, în vîrstă de 67 de ani, a anunțat că se retrage din cinematografie: «Nimic nu mă va putea determina să mă întorc — a declarat popularul actor. «Vine o vreme cînd trebuie să renunți la celuloid și să te ocupi de viața adevărată».*

● *Jacques Demy își va realiza viitorul film în Anglia Flautismul — cu Donoson ca protagonist — pare a fi povestea unui Orfeu modern.*

● *Philippe de Broca ecranizează o năvălă de Jean Louis Curtis intitulată Louise. Din distribuție nu se cunoaște, deocamdată, decît numele Jeannei Moreau.*

de Felicia ANTIPO

ÎN AȘTEPTARE

Reproșam de curînd emisiunilor în limba maghiară o unilaterală aplecare spre subiectele culturale «subțiri», în detrimentul preocupării pentru problemele cu caracter social. Bag de seamă că și cronicile mele cad, de la o vreme, în același păcat. Săptămîna de săptămîna trec în revistă emisiuni-spectacol de toate tipurile, aplaud și strig bravo cu gura pînă la urechi, cînd și cînd formulez unele rezerve, dar omit (sau evit?) să comentez rubricile de tip «Reflector», «Anchetă socială», «Prim-plan» despre care obișnuim să scriu cu cea mai mare plăcere. Oare de ce?

Poate pentru că dezvoltările programatice făcute de două membre ale Consiliului național al radioteleviziunii — Zoe Dumitrescu-Bușulenga, în cadrul ciclului «50 de ani în 50 de emisiuni» și Ecaterina Oproiu, într-o televiziune din «Contemporanul» — mi-au deschis apetitul pentru mai mult decît ni se oferă în momentul de față. Zoe Dumitrescu-Bușulenga vorbește vibrant, convingător, despre necesitatea de a transforma televiziunea într-o școală a democrației, într-o tribună la care oamenii să se deprindă să-și expună liber, neînhibat, opiniile. De la Ecaterina Oproiu reținem mai multe idei: că este de dorit să se renunțe la frumoasele generalități în favoarea explorării particularului, că o controversă trebuie să fie o controversă, nu o însumare de declarații convergente, că ar fi timpul să intrăm și noi în rînd cu lumea, și să avem emisiuni în direct și reporteri frenetici și renumiți.

Nu mă indoiesc că televiziunea se pregătește, se străduiește să se ridice la nivelul exigențelor citate. Deocamdată însă, emisiunile care ar trebui să realizeze aceste desiderate nu strălucesc nici prin frecvență, nici prin îndrăzneală sau spirit novator. Ne handicapează, aș zice, cîteva prejudecăți avînd aceeași origine: neîncrederea în incomparabila forță sugestivă a imaginii netrucate, a vorbelor simple, tendința de a supralicita, de a îngroșa artificial liniile, de a turna uniform un sos nesărat și îndigest peste toate bucatele.

Mă gîndesc, de pildă, la «Reflector», o emisiune cîndva atît de populară încît se considerase necesar să fie programată zilnic. Orice s-ar spune, «Reflectorul» nu mai e ce-a fost. Nu-i reproșez nici anvergura redusă sau interesul limitat al subiectelor abordate uneori (nimic din ceea ce este omenesc nu ne-ar rămîne străin dacă ar fi tratat omeneste, adică din unghiul interesului uman), nici prea mica pondere în programul săptămîinii, ci altceva: transformarea reporterului în predicator sau — ceea ce, în cazul de față, revine cam la același lucru — în procuror. Indiferent de subiect sau de autor, «Reflectorul» se încheie printr-un ritual imuabil: citirea pe ton sentențios a unui discurs-rechizitoriu abundînd în generalități. Telespectatorului nu-i place să fie dădăcit, cicălit, să i se bage degetele în ochi. El dorește să i se recunoască condiția de om destul de matur și de conștient pentru a pricepe și singur că e reprobabil să te plimbi cu taxiul de la Tulcea la Focșani pe banii statului, că în loc s-o concediezi pe biata vînzătoare căreia i-ai repartizat marfă alterată e preferabil să retragi din comerț respectiva marfă și așa mai departe. Și pricepe aceste adevăruri cu atît mai bine cu cît imaginile sînt realmente grăitoare. Ajunge să-l vezi și să-l auzi pe responsabilul cu persecutarea vînzătoarei pentru ca să te indigneze nu numai actul pentru care este incriminat, ci și prezența lui într-un post de șef. Ajunge să ascuți jalnicele «justificări» ale turiștilor tulceni pentru ca să fii edificat pe deplin. Prelucrarea care urmează este superfluă. Un «Reflector» recent, realizat de Florin Brătescu, ne-a reamintit și prin temă, și prin ton, de vremurile cînd «Reflectorul» era stea. Dar cu o singură stelă...

Anchete sociale n-au prea fost. Ultima pe care mi-o amintesc — discuția despre felul cum sînt pregătiți tinerii medici pentru complexa răspundere a unei circumscipții rurale — s-a încheiat într-o notă de maximă seriozitate: prin consultarea directă a forurilor în măsură să schimbe situația în bine. Intitulată în program «anchetă socială», emisiunea «Un zîmbet de tinichea», consacrată demascării unui infractor mai puțin obișnuit, n-a fost decît un «Reflector» ceva mai amplu și ceva mai bine realizat.

«Prim-planul» a pornit, am impresia, pe o pantă care ar putea deveni periculoasă. Primele lui incursiuni printre oameni cu personalitate remarcabilă dar fără celebritate au fost unanim salutate ca o inițiativă excelentă. Absolutizînd-o (sau, dacă preferați, supralicînd și la acest capitol), televiziunea aduce acum în prim-plan persoane neîndoielnic foarte stimabile dar lipsite de relief care ar justifica o asemenea expunere. Asistăm ca urmare la un schimb de clișee verbale departe de replicile scăpărătoare sau de revelațiile interesante cu care ne obișnuise această emisiune.

Săptămîna la capătul căreia ne aflăm a programat din nou un «Prim-plan» de tipul care ar trebui să predomină: filozoful D.D. Roșca.

Scriu aceste rînduri înainte de a fi ascultat «Blocnotesul» lui Eugen Mandric, emisiunile «Punct contrapunct» și «Aveți cuvîntul» care vor contribui — vreau să sper — la revirimentul anunțat de cele două membre ale forului tutelar al televiziunii.

de H. DONA

Înainte de a răspunde altor corespondenți am vrea să ne oprim o clipă asupra unui reproș pe care ni-l face cititorul Aurel Caloianu din București: de ce am citat din scrisoarea unei cititoare o apreciere cu care — crede dumneasa, probabil pe bună dreptate — majoritatea celor ce ne citesc nu sînt de acord? Lăsînd deoparte faptul că nu e totdeauna ușor să ghicești care părere are adeziunea majorității și care nu, inserarea — în deplină cunoștință de cauză — a unor opinii pe care nu numai mulți dintre cititori dar nici noi nu le împărtășim, ni se pare o datorie elementară, atît timp cit vrem să asigurăm condițiile unui dialog efectiv și eficient. Desigur, nu vom reproduce afirmații care sfidează modul și principiile de viață ale poporului nostru, ale societății noastre sau care se bazează pe ignorarea unor date elementare (de pildă, să zicem, afirmația că Congo s-ar afla în zona arctică), decît în cazuri excepționale și numai pentru nevoile unei combateri argumentate. Încolo, e bine să lăsăm să se expună păreri diferite în felurite domenii, cu condiția de a nu abdica de la datoria noastră de a lua poziție față de opiniile cu care nu sîntem de acord. Respectarea acestui drept este o componentă organică a unei vieți democratice.

Cititorul S. Boteanu din Turda are impresia că, dacă «lucrurile continuă așa cum au început», peste cîteva decenii presa tipărită va dispărea cu totul sau va fi redusă la condiția de «obiect de lux și de curiozitate», în timp ce televiziunea atotcuplătoare (secondată, eventual, și de radio) va satisface pe deplin necesitățile de informare, instruire și agrement ale oamenilor. Nu subscriem la această viziune pesimistă a cititorului nostru. Cei care cîntă prohodul presei tipărite comit probabil aceeași eroare ca și cei care cîntau acum cîteva decenii prohodul teatrului, impresionații de ofensiva cinematografului. Aceste previziuni sumbre nu s-au îndeplinit și — paradoxal — astăzi se vorbește mai mult despre o criză a cinematografului decît despre o criză a teatrului. Din multe puncte de vedere, șocul televizionistic s-a dovedit binevenit pentru presă, obligînd-o să se debaraseze de anumite forme și metode vetuste, constrîngînd-o la o reexaminare critică a activității și la o precizare mai riguroasă a posibilităților ei de manifestare. În cele scrise de cititorul nostru se întrevide parcă și o anumită ploconire în fața «ultimului răcnet» al tehnicii, însoțită și de convingerea puțin naivă că fără ultimele truvaiuri tehnice omul e pierdut și, în orice caz, e incapabil de a mai crea ceva. Toate acestea îmi amintesc de stuporea unui, de altfel foarte inteligent, adolescent în fața evidenței (banală, ca orice evidență) că cel puțin 80 la sută dintre capodoperele care constituie gloria marilor muzee de artă ale lumii au fost create la lumina lumînării sau a opaițului. Să folosim, deci, din plin tehnica nouă, dar să nu uităm că sursa creației și a progresului se găsește mai departe în creierul omenesc. Toate aceste divagații pseudofilozofice ne îndrituiesc, prin urmare, să-l sfătuiem pe cititorul nostru turdean să-și facă liniștit un abonament la «Flacăra» pînă în anul 2000, inclusiv. Că Difuzarea presei nu va accepta niciodată aceasta, e o altă problemă...

Mulțumim cititorilor Stela și Mircea Enache din Iași pentru scrisoarea lor încurajatoare. După scris, îi bănuim foarte tineri; poate de aceea nu înțeleg toate dificultățile noastre. Le promitem, în orice caz, că vom căuta să le satisfacem dorința.

Din scrisoarea cititorului K. Rusu din Vaslui n-am prea desprins sugestii cu adevărat noi, soluții pe care să nu le fi experimentat și noi pînă acum. În orice caz, nu sîntem de părere nici că: a) trebuie creată o formulă fixă a paginilor de film și TV, ci e preferabil să încercăm modalități variate, nici că b) trebuie să dăm în fiecare număr o cronică de film (mai sînt și teme de ordin general care nu pot fi ignorate), nici că c) trebuie să ne ocupăm în fiecare număr de cite un film nou românesc (de unde s-a scoat 52 de premiere?), nici că d) trebuie să scriem numai despre filmele premiate la festivaluri internaționale (există și spanacuri premiate, după cum există și opere excepționale care n-au primit nici o distincție oficială). Tovarășul Rusu ne pune și o întrebare și se grăbește să citeze (între ghilimele) răspunsul pe care-l vom da noi. Dacă dumneasa cunoaște răspunsul, de ce ne-a mai pus întrebarea? Bineînțeles că nici prin vis nu ne trecea să răspundem prin frazele pe care ni le atribuie stigmatul nostru cititor vasluian. Dar probabil că e mai plăcut să pui singur întrebări, să dai singur răspunsuri și apoi, tot singur, să faci praf răspunsurile pe care (în imaginație) le-ai primit. Pe cînd, dacă-i lași și pe cei «din afară» să vorbească, frumoasa armonie se destramă. Nu degeaba spunea Sartre că «infernul sînt ceilalți».

de Ioan GRIGORESCU

WASA

Dezevind necropolele, demonul curiozității care sălășăiește dintotdeauna în om îi dă un straniu sentiment de neînvișe, leamă și pietate. Pămîntul nu păstrează prea multe din ceea ce a fost viu și i s-a încredințat, ei macerează, lemnul putrezește, fierul e devorat de rugină, doar piatra și lutul copt își conservă tăria și formele. Marea, în schimb, exercită o putere distructivă mult mai lentă, și, în ciuda capacității ei, restituie uneori aproape intact ceea ce a înghițit.

Există un cadru în filmul despre recuperarea corăbiei Wasa de pe fundul mării unde zăcușe 333 de ani, care, prin forța lui de sugestie, provoacă o răscoiitoare emoție: un Neptun negru, din stejar cioplit, apare din adîncuri tras de cablul unei macarale și chipul lui mohorit parcă scoate un țipăt de durere atunci cînd soarele îl învâluie în lumină. Apoi, bucată cu bucată, e trimis la suprafață de scafandri un imens osuar de lemn, pînă cînd nava întreagă e trasă ca un monstru marin din adîncuri și ancorată în rada portului Stockholm. Povestea acestei corăbii de război începe în 1625 cînd regele suedezilor, Gustav al II-lea, ordonă construirea ei pe șantierele marinei regale din Blasieholmen. Trei ani mai târziu, la 10 august 1628, arborîndu-și marea pavoașă, corabia pornește în primul ei drum. Era cea mai mindră navă a flotei suedeze din acele timpuri și forța ei, opulența operelor de artă care o făceau să se asemene cu o bogată catedrală barocă plutitoare, îi împlineau menirea de navă a regelui: trei catarge, cinci punți supraetajate dintre care două destinate exclusiv bateriilor de tunuri, o echipaj de peste patru sute de oameni — microcosmos medieval concentrat în trupul de stejar cioplit al unui cuirasat cu alură de inexpugnabilă fortăreață a mărilor. Acel prim drum i-a fost însă și ultimul. Căci abia părăsind coastele scandinave, Wasa s-a scufundat dispărînd în adîncuri cu toți oamenii ei, dintr-o pricină care pînă astăzi a rămas necunoscută.

În 1956, un pasionat arheolog subacvatic, Anders Franzen, i-a descoperit epava în apropiere de Beckholmen, zăcînd la numai 32 de metri adîncime. Ideea aducerii ei la suprafață, a conservării, restaurării și transformării ei într-un muzeu, mi se pare pe cit de entuziasmantă, pe atît de temerară. Ceea ce marea păstrase putea fi ușor distrus de lumină și aer. Uscarea lemnului însemna pulverizarea lui iminentă. Doi ani au durat operațiunile de împregnare cu polietilenă, glicol și acid boric a epavei și a zecilor de mii de obiecte găsite la bordul ei. Galeria de sculpturi care împodobeau puntea superioară s-a cerut îndelung tratată într-un sanatoriu de arheologie subacvatică, pentru ca prețioasele opere de artă să fie smulse din ghearele morții. Astăzi, fauna ei de mascaroni, de animale fantastice și de personaje legendare din mitologiile Nordului și ale Sudului sînt gata să înfrunte timpul, salvate din letargia zacere pe fundul conservant al mării. Lemnul lor a căpătat duritatea pietrei și rezistența metalului. Negre, de parcă ar fi cioplite în abanos, se lasă să privească niște icoane păgîne ale unei lumi fantastice, dispărută în urma unei enigmatice tragedii.

Căpitanul Wasei a fost un navigator danez, cu numele de Severin Hansson. După modul de recrutare al epocii, trebuia să fi comandat un echipaj eterogen în care se amestecau matrozi angajați prin contract, alături de țărani și orașeni înrolați cu arcanul, breslași ambulanti și vagabonzi lipsiți de cetățenia vreunei urbe și lăsați în pronia mercenarilor. Să se fi produs catastrofa din pricina vreunei manevre ratate? Căia vasului este întreagă, iar locul naufragiului e lipsit de stînci. Mai plauzibilă apare o bruscă dereglare a echilibrului navei, prea încărcată pentru supletea ei, cu o suprastructură exagerat de înaltă — marea catarg cioplit dintr-un singur cedru avea 43 de metri — la un deplasament de 1 700 tone. Bateriile aveau 64 de tunuri de bronz între care cele mai mari, de 24 de țoli, niereau o țintă la 1 500 de metri, iar de la numai 600 — distanța optimă de atac — ghiulelele lor puteau străpunge un trunchi de stejar gros de aproape un metru.

Cei peste 400 de oameni ai echipajului — tunari, timonieri, cambusieri, dulgheri și bucătari — mîncau din 70 de gamele, cu cite opt linguri de lemn la fiecare. Un popă, două duzini de cnuturi, și frică, multă frică de Dumnezeu, de mare, de rege, de căpitan și de locotenenții lui, de himerele cioplite în lemn și puse de strajă prin toate unghlurile navei pentru a o proteja de moartea atît de apropiată. Frică nu i s-a făcut niciodată monument, căci oamenii n-au vrut să-i vadă decît ceaialtă față, curajul și eroismul cărora spaima le-a fost de atîtea ori platforma de lansare.

Suedezii, care au creat la Skansen primul muzeu al satului, au început, prin recuperarea și conservarea Wasei, făurirea celui mai elocvent muzeu al luptei omului cu marea. Eșec al navigației medievale, Wasa este succesul de astăzi al arheologilor subacvatici, al scafandrilor și al restauratorilor de artă. Drumul ei tragic, primul drum pe marea pe care trebuia s-o înfrunte, a durat 333 de ani, răstimp în care n-a circulat decît pe verticală: de la suprafață la fund și din adîncurile negre către lumea de astăzi. Un schelet găsit sub țeva unui tun poartă cămașă de in, pantaloni de dimie, centură de piele și încălțări cu talpă de lemn. Părul și unghiiile, crăpate de muncă, s-au păstrat aproape intacte. Avea cîteva bănuți de aramă în buzunar și, pe undeva, prin tenebroasa lume cu care s-a dus la fund, un suflor. Antropologii i-au studiat și au constatat că fusese un bărbat tînăr, de 30—35 de ani. Mai departe nu știu ce-au făcut cu el. A rămas poate să doarmă într-un mormînt inexistent al marinarului necunoscut, eliberat de povara țevii de tun pe care a servit-o în numele Domnului și al regelui. Și poate că și-a primit odihna în pămîntul țării care l-a născut, căci nu-l vîd printre chipurile de lemn cioplite, singurele cărora oamenii le pot reda viața după moarte.

de Emanuel VALERIU

LA FILEU

Duminică după-amiază, antena televiziunii ne-a adus, în case, imagini în premieră de la Paris, unde Ilie Năstase disputa, în compania cehoslovacului Jan Kodes, finala Campionatului mondial de tenis pe zgură. Faptul se cere consemnat ca un eveniment foarte important chiar dacă rezultatul meciului nu a fost cel dorit.

În ce a constat totuși evenimentul? În importanța care se acordă tenisului. Ca un întreg program duminical să fie reconsiderat de către televiziune în funcție de condițiile fixe impuse de finala pariziană reprezintă un criteriu, fără îndoială, definitoriu. Dar mai mult decît această poziție m-a impresionat atitudinea publică, pentru că — trebuie să știți — din momentul în care s-a anunțat posibilitatea și apoi certitudinea preluării imaginilor de la Paris, telefoanele au zbrîniit insistent în birourile televiziunii, cerîndu-ni-se accelerarea legăturii cu Parisul.

Iată deci noi dovezi despre popularitatea crescîndă a sportului alb în țara noastră. Dar intenția mea este, mai ales, aceea de a mă referi la întîlnirea Kodes-Năstase și la consecințele ei posibile pentru jocul de la sfîrșitul acestei săptămîni.

S-a văzut clar cum Năstase a fost frustrat de două mingi decisive. Foarte gravă mi s-a părut cea din setul al 4-lea. În același timp însă am comite o gravă eroare dacă n-am amintit și despre jocul lipsit de aplomb al campionului nostru — Ilie Năstase, care pornea cu un dublu handicap meciul — boala sa din ultima săptămîni și adversitatea deținătorului titlului de anul trecut pornit favorit încă din start. Năstase a comis erori personale mai numeroase decît situațiile în care adversarul său îl pune în imposibilitate de a riposta. Servicii greșite, stopuri prea scurte oprite de fileu, passinguri prost calculate, mingi ușoare nefructificate.

Ion Țiriac mi-a spus că Ilie nu este acolo singur, că împreună cu el se află și antrenorul Ștefan Georgescu, căpitanul echipei române pentru Cupa Davis, ceea ce mi-a sporit enervarea față de Ilie Năstase care nu apela la serviciile unui om atît de experimentat.

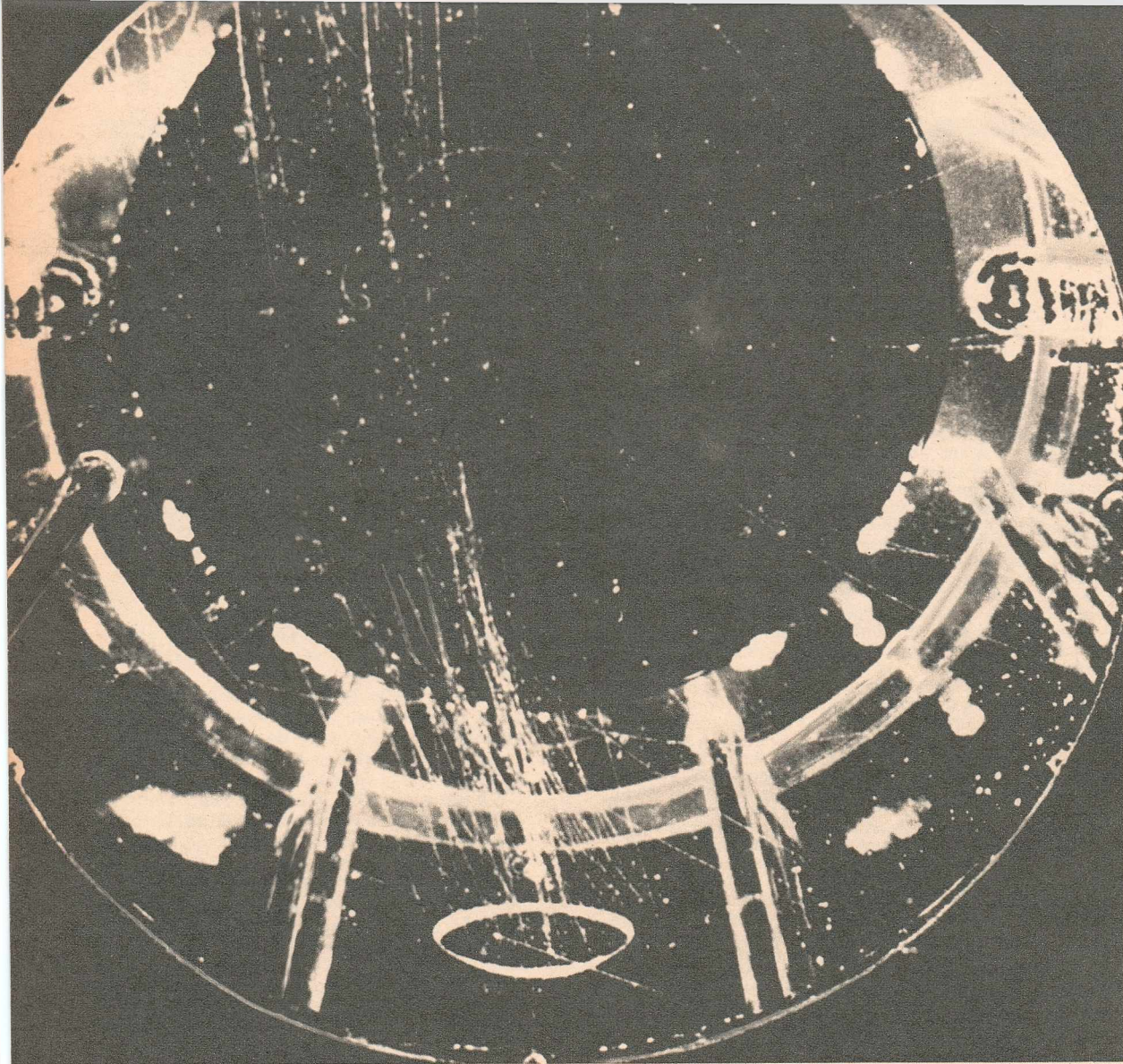
Dar iată că ulterior aflu că Ștefan Georgescu sosea la București, cu avionul, tocmai duminică dimineața, adică în ziua partidei decisive!

Nu discut cauzele — desigur administrative — care au condus la starea de fapt arătată, dar îmi exprim nedumerirea și, evident, nemulțumirea — care va deveni generală în momentul aflării acestei știri — față de neglijența cu care a fost privit meciul final al turneului de la Paris. Orice impediment se impunea a fi eliminat atunci cînd era vorba despre interesul jucătorului nr. 1 al țării și al sportului nostru, frustrat de un succes care ne-a apărut drept posibil. În general, peregrinările celor doi tenismeni prin lume, ni se par, adeseori, în momentele cruciale, drept singulare. Dar prezența lui Ion Țiriac alături de Ilie compensează, în foarte mare măsură, lipsa menționată. Acum, însă Ion se afla, bolnav, la București. Cu atît mai mare trebuia să fie grija față de Ilie, față de starea lui fizică și psihică. Nu știu dacă îndrumat sau ajutat să se clarifice asupra disputei care-l angrenase, el l-ar fi învins pe Kodes, dar sigur șansele sale ar fi fost considerabil mărite. Va lua cineva act de situația aceasta neverosimilă? Și în ce fel? Sper că nu se vor comite alte erori, ci se vor îndrepta cele mai simple, deja comise.

În condițiile date, Năstase a acționat eronat, preferînd jocul invariabil din fundul terenului chiar și după setul al 3-lea, cîștigat de el, și după care devenise evident că Jan Kodes plătește un tribut greu eforturilor din primele două partide. Să pierzi un set pentru o minge este posibil, dar inacceptabil la un mare jucător.

Spunem toate acestea acum cînd echipa noastră este angrenată — poate în cea mai dificilă partidă din cadrul Cupei Davis: cea cu reprezentativa Iugoslaviei. Antrenorul, Ion Țiriac în primul rînd, toți cei care au un cuvînt de spus în tenis se impune a fi strîns uniți în jurul naționalei. Ei trebuie să-l facă pe Ilie să înțeleagă că un meci se prezintă ca un complex de fapte și evenimente — mărunte și capitale — care includ nu numai talentul, ci și capacitatea stăpînirii nervilor, concentrarea la joc, subordonarea tuturor posibilităților fizice și morale unui singur țel: cucerirea victoriei. Se poate pierde și în atare condiții dar numai dacă omul din față este mai bun.

Ceea ce nu s-a întîmplat duminică la Paris.

◀ Fiecare diră care apare în incinta acestei instalații — camera cu bule — este urma unei particule, o pistă către marile necunoscute ale universului atomic.

caracteristic cercurilor științifice înalte, «Acceleratoarele electrostatice de tip tandem», și descriind acest tip de mașină nucleară, articolul reprezenta încununarea unei munci de mai mulți ani, la capătul cărora științele nucleare erau înzestrate cu un nou accelerator ce avea să poarte numele creatorului său.

Ideea «tandemului» — asupra căreia vom reveni — fuse lansată de Luiz Alvarez, unul dintre savanții care și-au legat numele și de crearea primei bombe atomice. O idee înseamnă foarte mult, dar nu totul. De aceea, transpunerea în practică reprezintă și ea un act de creație, care implică o metodă originală și o realizare tehnică de cele mai multe ori inedită.

E cu neputință să descriem în amănunt construcția și modul de funcționare ale acestui instrument nuclear. De altfel, nici n-ar servi la nimic în acest cadru. Vom spune doar că el accelerează particule încărcate printr-o ridicare a tensiunii electrice de la 20 000 de volți pînă la 10 milioane! Această ridicare a tensiunii îndeplinește rolul unui arc foarte puternic care, destinându-se, lansează — mai corect, accelerează — particulele care servesc cercetării ca proiectile. Acestea sînt protoni (nuclee ale atomilor de hidrogen), deutoni și tritoni (nuclee de deuteriu sau hidrogen greu și, respectiv, de tritium sau hidrogen super-greu), ioni de heliu, carbon, azot, oxigen etc., cu alte cuvinte atomi ai acestor elemente cărora li s-au smuls câte o sarcină negativă. În acest fel, ei sînt transformați în ioni, și anume ioni pozitivi.

SUBTILELE SCHIMBĂRI DE SEMN

Pînă aici, metoda corespunde așa-numiților acceleratori electrostatici, pentru că se bazează pe «serviciile» unor sarcini electrostatice. Dar în felul în care aceste sarcini sînt accelerate rezidă ingeniozitatea și noutatea metodei. Printr-un subtil joc al schimbărilor de semn al sarcinilor electrice care, intrînd în accelerator pozitive devin apoi

UN NOU

„TELESCOP” ÎNDREPTAT SPRE ATOM!

În curs de instalare:
un puternic accelerator
la Institutul de fizică atomică

Institutul de fizică atomică se inzestrează cu un nou instrument de cercetare, din familia insolită a celor folosite pentru investigația infinitului mic. Este un accelerator de tip Van de Graaff tandem. La institutul bucureștean pregătirile pentru primire se fac febril. Clădirea special construită, de mărimea unei hale industriale, care îl va găzdui, se apropie de terminare. S-a creat colectivul de cercetători care va lucra în mod permanent la acest accelerator, în temeiul unui program științific deja stabilit.

Deși instrumentul va începe să funcționeze abia spre sfîrșitul acestui an, s-au și primit cereri din partea unor cercetători de peste hotare care doresc să capete acces la el, pentru experiențe, atunci cînd acest lucru va fi posibil.

Iată, așadar, un eveniment științific deosebit — prevăzut de Programul nuclear național a cărui înfăptuire o servește.

O IDEE ÎNSEAMNĂ FOARTE MULT, DAR NU TOTUL

În maldărul de corespondență pe care poștașul îl adusese în ziua de 12 august 1959 la biroul redacției revistei inter-

naționale «Nuclear Instruments and Methods», care apare în Olanda, se afla și articolul unui cunoscut om de știință olandez care trăise în ultimul timp în Statele Unite și lucrase la celebrul Institut tehnologic din Massachusetts, R.J. Van de Graaff. Intitulat sobru, cu acel simț al măsurii

negative, pentru a redeveni, la ieșire, pozitive, se obține o dublare a forței de accelerare. Cîștigul derivă din faptul că, grație schimbărilor de semn amintite, este valorificată și forța de respingere dintre sarcini de același semn. Dubla «îmbrîncire» a ionilor în drumul lor prin accelerator a fost comparată cu sistemul unui tandem, de unde denumirea instrumentului.

«Inima» acceleratorului, partea lui cea mai activă, este montată într-un tanc în care totul se află sub presiune înaltă — aproximativ 15 atmosfere pe centimetrul pătrat! Pentru a «caza» acest tanc și anexele sale a fost nevoie să se construiască un culoar lung de 40 de metri, cu ziduri groase de beton.

În dorința de a situa mai precis noua mașină nucleară în familia, astăzi destul de numeroasă, a acceleratoarelor, l-am întrebat pe profesorul universitar Marius PETRAȘCU, director adjunct științific al Institutului de fizică atomică — cel care ne-a furnizat toate amănunțele pe care le-a

ÎNCEPUTUL UNEI ETAPE NOI ȘI PLINE DE PROMISIUNI

O declarație a prof. univ. ION URSU, președintele Comitetului pentru energia nucleară, directorul Institutului de fizică atomică.

Am adresat profesorului Ion Ursu rugămintea de a comenta, din punctul de vedere al sarcinilor impuse de realizarea Programului național nuclear, instalarea la I.F.A. a acceleratorului Van de Graaff de tip tandem. Iată răspunsul său:

Programul nuclear național are două direcții principale de activitate: dezvoltarea energiei nucleare și extinderea cercetărilor pentru diversificarea aplicării tehnicilor nucleare în sectoarele productive, precum și în alte domenii ale vieții sociale. Tehnicile nucleare depind, în mare măsură, de cercetări care necesită un înalt potențial științific. Cercetările cu caracter fundamental orientat ocupă un loc bine definit în Programul nuclear național, întrucît ele mențin potențialul științific și aplicativ la un nivel ridicat. Un asemenea gen de lucrări vor

fi cele ce se vor efectua cu noul accelerator Van de Graaff, de tip tandem, care urmează a intra în funcțiune la Institutul de fizică atomică încă în acest an.

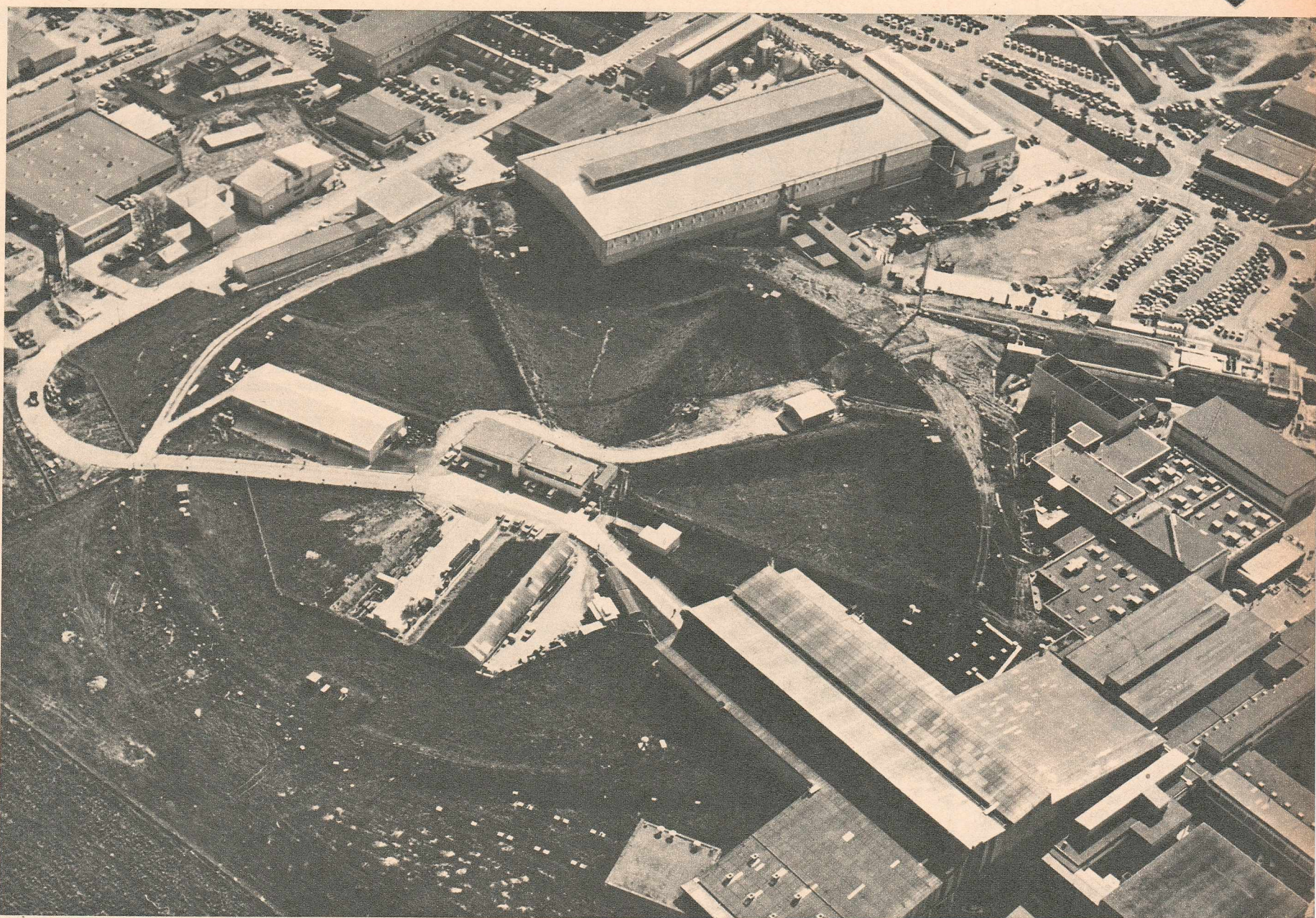
Acceleratorul de particule de tip tandem va contribui, prin tehnicile și tehnologiile care vor putea fi puse la punct cu ajutorul lui, și prin pregătirea unor cadre de înaltă specializare, la rezolvarea unei serii complexe de probleme din Programul nuclear național. Printre activitățile ce vor putea fi realizate la noua instalație nucleară se înscriu experiențele în care vor putea fi determinați parametri de bază pentru proiectarea unor noi instrumente și echipamente specifice domeniului.

Aș dori să remarc cu mare satisfacție că o serie de instalații auxiliare, de înaltă tehnicitate și fără de care acceleratorul nu ar putea atinge parametrii de funcționare, sînt cercetate, proiectate și construite în cadrul institutului. Aceasta ilustrează, alături de alte rezultate remarcabile ale cercetărilor efectuate pînă acum la I.F.A., drumul ascendent pe care îl parcurge știința nucleară în România. Intrarea în funcțiune a noului accelerator de tip tandem va marca începutul unei noi etape în cercetarea nucleară, precum și în aplicațiile valoroase care decurg nemijlocit din aceasta.

Iată unul din marile acceleratoare care funcționează astăzi în lume: cel de lângă Geneva. Tot ce are el mai important este abia sugerat de cercul vizibil la suprafața pământului.

Caracteristic este faptul că pentru a putea prezenta ansamblul instalației a fost nevoie de o fotografie... aeriană.

Este o nouă dovadă a «dimensiunii» cercetării nucleare în anii '70.

Pentru cercetările nucleare, vizualitatea rezultatelor — cu alte cuvinte, traducerea lor într-o formă direct accesibilă — este în multe cazuri esențială. Această sarcină și-a asumat-o electronica.

impus scrierea acestor rînduri — l-am întrebat, deci, care este deosebirea esențială dintre acest tip de accelerator și celelalte tipuri, definite ca mari, cum este cel ale cărui instalații le-am putut vedea, cu un an în urmă, la Geneva la Organizația europeană pentru cercetări nucleare, ori cum sînt cele aflate în funcție la Serpukhov (U.R.S.S.) și Brookhaven (S.U.A.).

Deosebirea dintre aceste două categorii ține înainte de toate de energia pe care o imprimă particulelor accelerate. Pentru cele trei mari instalații citate mai sus ea este de ordinul zecilor de miliarde de electron-volți. De aci derivă și scopul utilizării lor: studierea structurii particulelor sub-nucleare, lumea celor mai mici formațiuni materiale cunoscute.

Ceilați acceleratori, din familia celor electrostatici, sînt — în felul lor — «telescoape» îndreptate asupra unui univers de dimensiuni mult mai... mari — cel al nucleului atomic.

Cum se comportă nucleul unui atom dat atunci cînd sînt «aruncați» asupra lui ioni grei — de hidrogen obișnuit, greu sau supergreu, ioni de heliu, de azot, de oxigen etc.? Răspunsurile multiple și complexe — pe care numai folosirea unui accelerator le poate da — trebuie să ducă la cunoașterea felului în care este construit nucleul însuși, iar această cunoaștere, în momentul în care ea este deplină, înseamnă confirmarea sau infirmarea unor ipoteze, a unor modele teoretice elaborate pînă acum.

Iată, prin urmare, delimitată și «zona de operațiuni» a acceleratorului Van de Graaff de tip tandem care va funcționa, în scurt timp, la București.

ADEVĂRURI NOI LA FRONTIERELE DINTRE ȘTIINȚE

În această arie de investigații, cercetările se vor orienta către anumite obiecte precise. Pentru nespecialist ele sînt destul de straniu (iată un exemplu de temă de cercetare: studierea rezonanțelor izobar-analoge), dar adevărul e că aceste lucrări științifice conțin o doză destul de substanțială de spectaculos care nu poate să nu ne impresioneze. De pildă: în urma ciocnirilor cu alte particule, nucleele atomice pot atinge stări de energie numite de savanți «exci-

tate». Aceste stări au o durată infimă. Or, unul dintre obiective este studierea timpului de viață a lor. Noul accelerator va face posibilă măsurarea unor timpi de ordinul unei miliardimi dintr-o miliardime de secundă! Este — după cum afirmă profesorul Marius Petrașcu — un record al domeniului.

Printre alte cercetări — fie-ne iertată selecția pe care o facem, dintr-o multitudine de teme, mai ales după criteriul interesului pentru marele public! — vor fi cele privitoare la structura rețelelor cristaline. Trecînd prin aceste rețele, particulele accelerate în «tandem» îndeplinesc rolul unor cercetași pe un teren plin de enigme: lumea cristalelor, care formează una dintre problemele foarte actuale ale fizicii contemporane. Este interesant de remarcat că utilizarea noului accelerator oferă prilejul unor investigații în zonele de frontieră dintre științe. În cazul amintit, frontiera desparte (sau unește!) fizica nucleară de fizica corpului solid.

La aceeași frontieră se situează și lucrările ce vor fi consacrate detectării impurităților în anumite materiale pe care practica științifică și industria modernă — cea electronică nu e singura — le reclamă la un înalt grad de puritate.

Iată cum noul accelerator va servi și la scopuri care pot fi numite practice. Utilizarea acestui accelerator va permite atingerea unor noi parametri de către cercetătorii noștri care s-au afirmat deja prin rezultatele obținute la instalațiile existente.

La toate acestea ar trebui adăugat faptul că acceleratorul Van de Graaff tandem de la București reprezintă încă de pe acum, cînd nici nu e încă instalat, un punct de atracție pentru cercetători de specialitate din diverse țări, care, la cererea lor, vor fi admiși să facă experiențe, pentru cercetările proprii, la noua instalație. În acest fel — apreciază prof. Marius Petrașcu — ea va fi și un instrument eficient pentru intensificarea cooperării internaționale, fără de care știința nu se poate dezvolta.

La capătul acestor rînduri nu ne rămîne decît să ne exprimăm nerăbdarea de a-i vedea pe cercetători la lucru la accelerator și de a înregistra primele rezultate valoroase. Așteptăm optimiști!

Adrian COSTA

de Teodor MAZILU

unde e «bătaia peștelui»?

Prea se vorbește despre asta atât de mult ca să nu existe într-un fel sau altul. Undeva trebuie să fie «bătaia peștelui»... Dar dracul știe unde ar putea fi?... Poate că există totuși undeva... Și poate că un număr restrâns de oameni aleși chiar știu unde s-ar putea afla «bătaia peștelui». Sînt unii care de mici copii tot te întrebă, tot studiază, încercînd să stabilească riguros, implacabil, unde e «bătaia peștelui».

Recunosc că mă dau în vînt după această magnifică expresie în toate delicatele și teribilele ei variante.

— Aici e bătaia peștelui...

Cînd cineva pronunță această frază sacră are convingerea că a bătut un țărui într-un pustiu și are de gînd să întemeieze un nou oraș.

— Domnilor și doamnelor, aici e bătaia peștelui...

Am încercat cu modestie să-i descopăr sensul acestei expresii, să muncesc ca un savant modest, și dornic de progres, să nu-i pierd nici o semnificație.

Am intuit că expresia vrea să sugereze un noroc porcesc care nu trebuie scăpat, sau o ocazie unică, sau o combinație teribilă... Dar expresia are — mi-am dat seama mai tîrziu — și înțelesuri metafizice. Trebuia prinsă exact clipa cea mai potrivită, cînd afacerea s-a copt ca o plăcintă în cuptor... Dar trebuie să știi să intuiești clipa favorabilă, și mai ales să ai energia să te zbați pînă la capăt.

Curios, am auzit această frază sacră rostită și cu oarecare tristețe și îngîndurare, cu o spaimă aproape religioasă...

— Aici e bătaia peștelui...

«Bătaia peștelui» pare așa, o chestiune de viață și de moarte. Acum ori niciodată... «Bătaia peștelui» e o singură dată în viață... N-ai dibuit-o unde e, te-ai ras, a doua oară norocul nu-ți mai surîde.

De aceea, mulți oameni sînt foarte atenți, pîndesc fiecare mișcare, fiecare achiere, fiecare informație, fiecare zgomot.

— Acum e bătaia peștelui...

Ce dracu o fi asta «bătaia peștelui», numai Dumnezeu știe...

eschimoși la milano ?

În mai toate marile orașe din lume criza de locuințe este deosebit de acută. Încercările de soluționare a problemei îmbracă uneori forme din cele mai fanteziste.

Iată una dintre acestea, propusă cetățenilor milanezi: pe dinafară, un «igloo»; pe dinăuntru, patru cămărușe de forma unui sfert de cerc. Nu te dă confortul afară din casă, dar se cheamă totuși că stai sub acoperișul tău.

cînd oamenii de afaceri devin sentimentali

Mr. Isaac van Cliff, fost comerciant de antichități și în prezent patronul unui local de noapte, are și el, ca tot omul, momentele lui de retrăire, în ceața amintirilor, a frumoșilor ani ai tinereții. Ai acelor ani cînd era membru al unui vesel club de tineret din Whitechappel... Într-un asemenea moment i-a venit ideea să doneze «Asociației naționale a cluburilor de tineret» (N.A.B.C.) unul din cele mai prețioase obiecte din colecția sa: un joc de șah cu toate piesele din aur masiv. Cu acest joc — dorește donatorul — se vor disputa marile competiții șahiste din cadrul asociației. În fotografie, Miss Penny van Cliff, fiica generosului donator, înmînează cîntărețului de muzică ușoară Frankie Vaughan, membru activ al N.A.B.C.-ului, prețiosul dar.

este corina un copil minune?

S-ar părea că da: la trei ani și jumătate, Corina reține aproape tot ce i se povestește și redă aproape totul cu mare exactitate. Ca într-un mic computer, în căpșorul Corinei sînt memorate sumedenie de nume, date, explicații logice; Corina știe cine a fost Mozart, cine a descoperit America, cine a fost și ce a făcut Gagarin sau Armstrong, care sînt cei mai înalți munți și cele mai lungi fluviu din lume, recită poeme lungi sau chiar pasaje întregi din «Faust» de Goethe.

Și totuși, tatăl Corinei susține că micușa minchează nu e de loc un copil minune ci, după părerea lui, «un exemplu tipic pentru capacitatea de percepere a copiilor de vîrsta ei». Spre deosebire însă de alți copii, Corina, care își petrece aproape toate orele zilei pe lingă tatăl ei, pensionat de boală, are prilejul să-l asculte povestind sau citind și să imagineze astfel o cantitate mai mare de informații.

iuunie 1911

mai 1971

1911 - concert la ateneu

Iunie 1911. O tânără speranță a muzicii românești dă un recital de pian la Ateneu. Este Cella Delavrancea, fiica marelui scriitor. Cântă de patru ani; dar este de pe acum o celebritate. O vedem în fotografie; are ca partener pe violonistul francez Lucien Capet, un virtuos al timpului. Mă aflu acasă la octogenara Cella Delavrancea, căreia îi arăt fotografia, adresându-i întrebările cuvenite.
— De pe scena Ateneului am trecut repede pe marile scene ale Europei. Am cântat în Germania, în Franța, Elveția și Anglia. Câte concerte am dat? Zeci, sute — nu le-am ținut evidența. Începutul? A fost în anul 1907, la Conservatorul Național din Paris, când am obținut premiul întâi. Acum plec din nou la Paris. Am fost numită în juriul internațional care alege pe câștigătorii marelui concurs muzical «Marguerite Long».

o miță care nu semnează cecuri...

...deși numai de ea depinde s-o faci, de vreme ce are și cont personal la bancă. Nu-i nici o glumă! Plecând într-o lungă, poate definitivă, călătorie în Australia, familia Loftus a ajuns la concluzia că o asemenea deplasare ar fi primejdioasă pentru mița lor, Toffee, care nici prea tânără și nici prea sănătoasă nu e. Rămasă acasă, Toffee a devenit titulara unui rotunșor cont la bancă din care doamna Groverm, proprietara unui hotel psicesc (ei da, există și așa ceva!), este împuternicită să scoată sumele necesare întreținerii delicatei feline.

la cârciuma din șosea

S-a dus buhul
despre crișma «Lookou» («Priveliște») și ar veni lumea grămadă să bea aici o bere rece. Numai că mare noroc trebuie să ai ca să găsești un colț de masă liber. Fiindcă buhul i s-a dus acestui local tocmai pentru recordul de cea mai mică crișmă din Anglia. Mese, scaune și bănci — cite se văd în fotografie — iar consumația — în exclusivitate bere — cită începe în cele câteva butoașe. Nici cheltuielile pe care întreprinzătorul cârciumar le-a investit n-au fost prea mari: o găleată cu var și o mână de paie cu care a fost renovată coliba veche cît veacul nostru, cocoțată pe o colină din Devon.

Afluența de scrisori sosite pe adresa revistei «Fiacăra» (Piața Scînteii nr. 1) și a Direcției Generale ADAS (str. Smîrdan nr. 5), precum și întrebările adresate poștaşului ADAS prin telefonul 15 42 64, obligă ia o concizie deosebită a răspunsurilor ce vor fi date în cadrul acestei rubrici. Dorim, în acest fel, să micșorăm teancul de scrisori la care corespondenții noștri n-au primit încă răspuns.

Toma Petrașcu, Cluj. Lucrătorii din fabricile de medicamente se încadrează la categoria a II-a tarifară, atunci cînd doresc să încheie o asigurare de accidente. Medicii umani și personalul auxiliar se încadrează la categoria I.

Sonia Popov, Pitești. La asigurarea familială de accidente suma asigurată pentru fiecare persoană cuprinsă în contract este de 10 000 de lei pentru invaliditate permanentă totală și 5 000 pentru deces.

Tiberiu Tomescu, Cîmpina. La asigurarea autoturismelor, valoarea reală a pagubei este egală cu costul reparațiilor părților componente sau a pieselor avariate ori cu costul de înlocuire a acestora, inclusiv cheltuielile pentru materiale precum și cele de demontare și montare aferente reparațiilor și înlocuirilor necesare ca urmare a pagubelor produse de cauze cuprinse în asigurare, din care se scade valoarea eventualelor deșeuri.

Mateiș Matei, Oradea. La asigurările de viață, care cuprind riscul de deces din orice cauză, contractele pentru sume de peste 10 000 de lei se încheie numai cu avizul favorabil al medicului desemnat și retribuit de Administrația Asigurărilor de Stat. Precizez că pentru riscul de deces al asiguratului din boală infecțioasă acută, răspunderea ADAS începe la ora 24 a zilei în care s-a emis polița de asigurare.

Ca răspuns la întrebarea dv. menționez și bolile infecțioase acute: angina difterică, antraxul, ciurma, dizenteria, erizepeul, febra puerperală, febra tifoidă, hepatita epidemică, holera, malariala în formă comatoasă, meningita cerebro-spinală epidemică, morva, paratifosul, pojarul, poliomielita acută epidemică, rușea, scarlatina, varioa, varicela, tetanosul și tifosul exantematic.

Viorica Murgu, Pucioasa. Asigurarea bunurilor din gospodăria dv. se poate face foarte simplu: încheiați o asigurare complexă a gospodăriei, avînd posibilitatea de a cuprinde aproape toate bunurile ce ați agonisit. Prima de asigurare este deosebit de convenabilă: 2 lei pentru bunuri în valoare de 1 000 de lei, asigurarea fiind valabilă 1 an. Rezultă că în cazul cînd doriți să asigurați bunuri în valoare de 50 000 de lei, așa cum menționați în scrisoarea dv., urmează să plătiți o primă de 100 de lei. Repet, asigurarea încheiată va fi valabilă 1 an.

Sica Tircop, Craiova. De ce nu aveți încredere în informațiile pe care le-ați primit de la inspectorul de asigurări? El a avut, într-adevăr, dreptate: ia asigurările mixte de viață contractul de asigurare se poate încheia și fără participarea la tragerile unare de amortizare. În această situație primele de asigurare se reduc în mod corespunzător. Dar, între noi fie vorba, de ce nu doriți să beneficiați și de acest avantaj important al asigurărilor mixte de viață?

Catinca Dinescu, Filipeștii de Pădure. Dv., care afirmați că cunoașteți bine limba lui Dante, vă amintiți desigur celebrele cuvinte din Purgatoriu: «Viața este o alergare sore moarte», deși acest adevăr este ocolit cu grijă de toată lumea. Viața omului fiind deci ilimitată, este indicat, așa cum bine afirmați dv. în scrisoarea ce ne-ați trimis, să se ia din vreme măsurile ce se impun ca absolut necesare. Printre acestea se află, în mod firesc, și asigurările practice de ADAS. Îmi cereți să menționez câteva din cele care pot fi utile în astfel de situații. Iată-le: Asigurarea viageră de deces cu primă unică, adică cu plata dintr-o dată a primei de asigurare și Asigurarea viageră de deces cu plată primelor pe anumite perioade, stabilite de comun acord între asigurat și Administrația Asigurărilor de Stat.

Fără îndoială, și alte asigurări de persoane cuprind riscul de deces și reprezintă măsuri corespunzătoare de prevedere pentru astfel de situații. Menționez dintre acestea: asigurările mixte de viață, asigurările de accidente etc.

FABRICA DE FRIGIDERE-GĂEȘTI

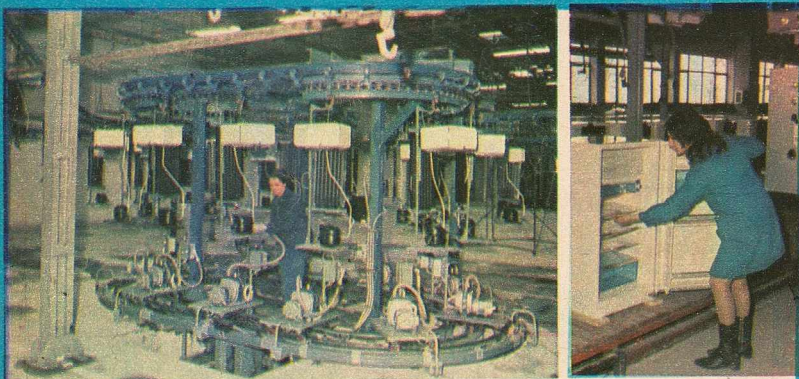
FRIGERO LUX

Model cabinet cu capacitatea utilă de 240 l

CARACTERISTICI

- Dimensiuni:
 - înălțime 1 318 mm
 - adâncime 598 mm
 - lățime 545 mm
- Capacitatea brută: 240 l
- Compartiment de joasă temperatură: 18,4 l
- Greutate netă: 77 kg
- Consum energie electrică:
 - la temp. ambiantă de 25°C = 1 kWh/24 h
 - la temp. ambiantă de 32°C = 1,6 kWh/24 h
- Temp. realizată în camera de joasă temp. -12°C
- Temp. realizată în compartimentul de răcire: între 0° și +5°C

produs util
în orice gospodărie
ieftin, practic,
durabil, modern

MODERN ÎN ACEST SEZON:

*O colecție de jachete
și pantaloni
vă așteaptă în magazinele
și raioanele de confecții.
Croială tinerească.
Țesături atrăgătoare.*

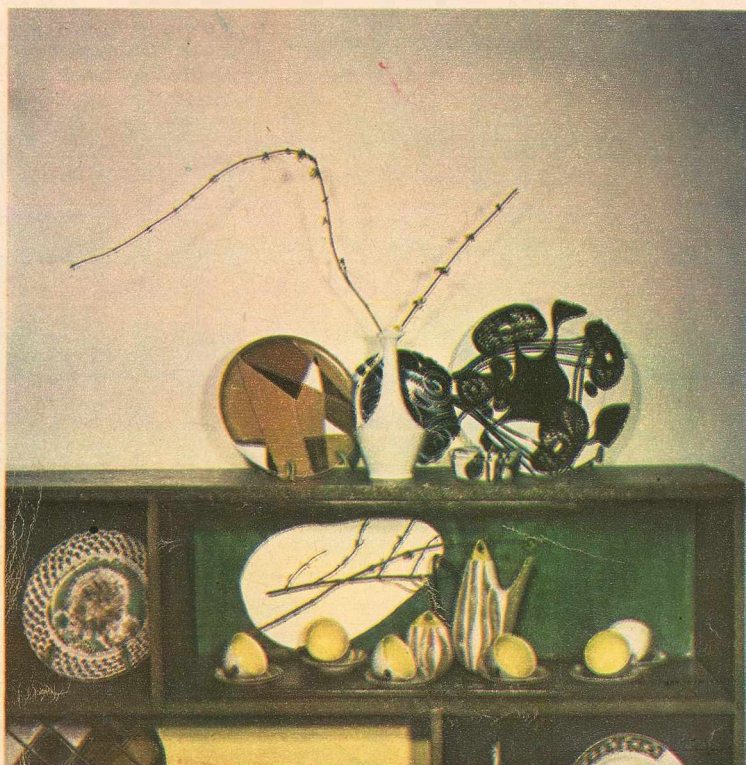
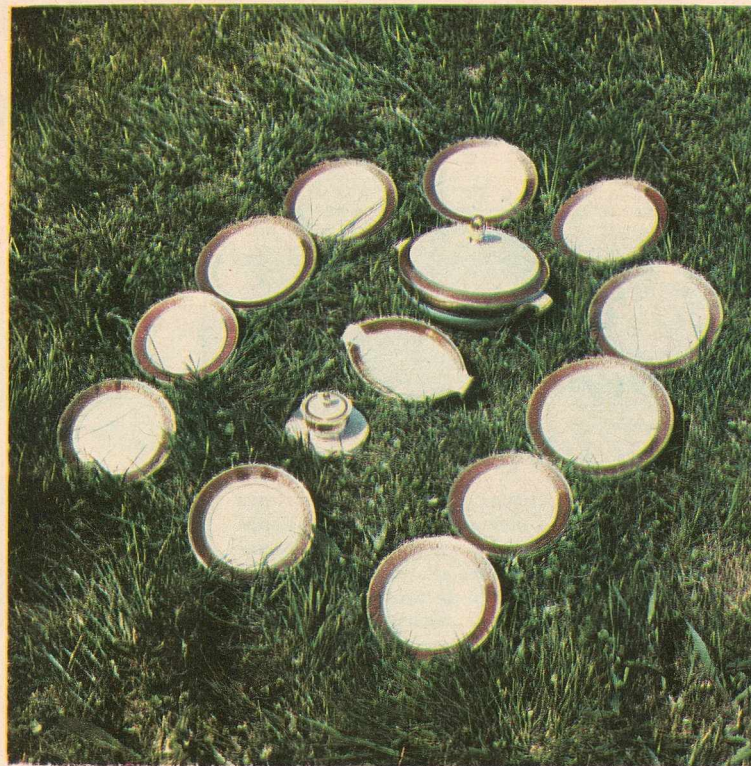
COMBINATUL DE PORTELAN

„IRIS“ CLUJ

FABRICA DE PORTELAN
CLUJ

str. Oaşului nr. 86-90, telefon 3.16.20

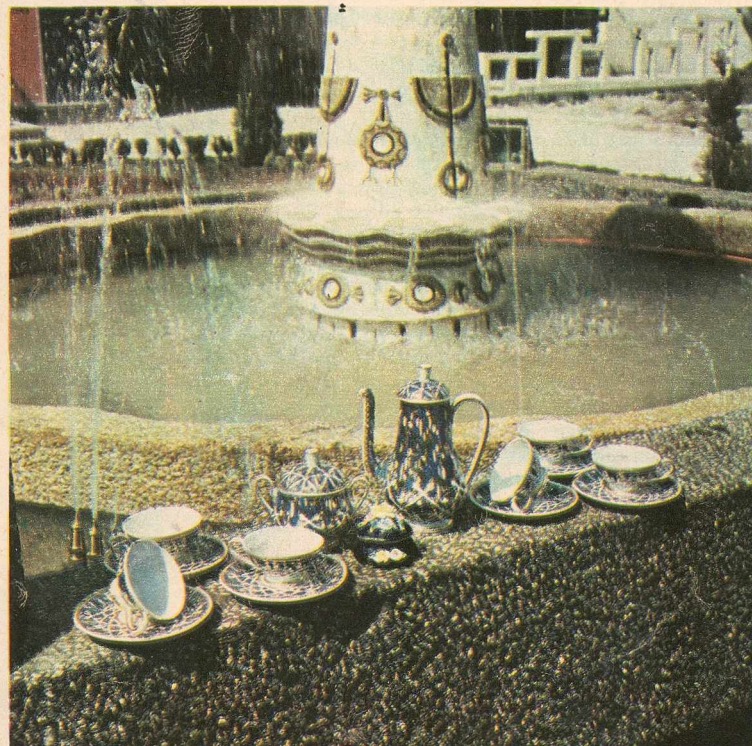
*produce și livrează
un bogat sortiment de :*

Produsele executate
de combinatul nostru
sînt de o calitate superioară
și se desfac pe piața internă
și în străinătate.

ADRESAȚI-VĂ CU ÎNCREDERE
COMBINATULUI NOSTRU!

- porțelan menaj
- porțelan decorativ
(vaze, bibelouri etc.)
- porțelan de laborator
(creuzete, capsule etc.)
- articole tehnice
pentru industria textilă
(conducătoare de fire)
- materiale refractare auxiliare
pentru ardere în cuptoare tunel
- indicatori piroscopici
pentru măsurarea temperaturilor
în cuptoare industriale
- culori ceramice pentru decorarea
porțelanului și faianței

Silviu BRUCAN

negocieri europene în discuție

Recenta sesiune de la Lisabona a Consiliului Ministerial al Pactului nord-atlantic a ilustrat din nou o ambivalență, devenită tradiție în ultimii ani, a acestui gen de reuniune de bloc militar: pe de o parte necesitatea de a ține seama de evoluția politică europeană și de presiunea publică în direcția destinderii și asigurării securității, pe de altă parte încercarea de a contracara această presiune și a produce un revers al evoluției europene prin discuții de strategie militară, măsuri de sporire a cheltuielilor militare și de întărire a organizației militare integrate a pactului.

Anul acesta, strategii atlantici au avut mai mult de furcă decât altădată pe planul a ceea ce în știința politică se numește manipularea opiniei publice, tehnică deseori prezentată ca atribut al democrației. Conjunctura momentului politic prezenta condiții adverse: în Statele Unite, dezbaterile din Senat a amendamentului Mansfield indicase o puternică presiune în direcția reducerii efectivului trupelor americane staționate în Europa, presiune reactivată de deficitul enorm al balanței de plăți; în paralel, propunerea sovietică privind angajarea unor negocieri pentru reducerea forțelor armate și a armamentelor în Europa a avut un larg ecou și, implicit, o urgență care excludea tergiversările. Deși amendamentul Mansfield a căzut la vot, un comentator american sublinia că liderul majorității în Senat «a pierdut bătălia, dar a câștigat războiul», în sensul că dacă Washingtonul nu întreprinde ceva în direcția reducerii angajamentului S.U.A. pe plan european, un vot viitor al Senatului va arăta cu totul alt fel.

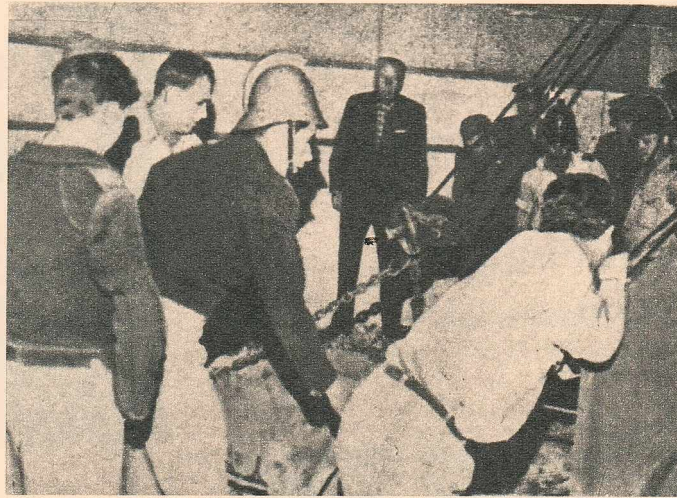
În aceste condiții, două reuniuni care au precedat pe cea de la Lisabona, ședința «grupului de planificare nucleară a N.A.T.O.» de la Mittenwald și ședința «comisiei de planificare a apărării» de la Bruxelles, au servit strategiilor atlantici și mai ales șefului Pentagonului, Laird, pentru a pune accentul pe întărirea «mecanismului alianței» și pe necesitatea sporirii globale a cheltuielilor militare, asezonate cu dezbateri de doctrină militară privind «coborîrea pragului în folosirea armelor nucleare tactice», ceea ce ar presupune sporirea armamentului convențional și a efectivului trupelor vest-europene din N.A.T.O. Doar legea de fier a unui pact militar gen N.A.T.O. este să treci tot timpul prin fața participanților amenințarea unui pericol extern, chiar dacă — așa cum a subliniat senatorul Fulbright — asemenea pericol nu mai există. Franța, care a refuzat de mult să se mai prindă în acest joc al integrării militare, n-a participat nici la Mittenwald, nici la Bruxelles.

La Lisabona însă unde cuvîntul l-au avut nu militarii, ci șefii diplomației atlantice, comunicatul final se pronunță, în mod echivoc, în favoarea negocierilor pentru «reduceri reciproce și echilibrate» de trupe în Europa. Dar nici miniștrii de externe ai țărilor N.A.T.O. nu au făcut pasul decisiv cerut de opinia publică europeană în direcția angajării unor negocieri care să ducă în cele din urmă la o conferință pentru crearea unui sistem trainic de securitate în Europa. Comunicatul vorbește despre «studierea» problemelor cu privire la eventuale negocieri Est-Vest și despre «explorări» prealabile unor negocieri cu privire la reduceri de forțe, condiționînd din nou inițierea lor de rezolvarea problemei Berlinului occidental.

În ce privește țările socialiste din răsăritul Europei, ele s-au pronunțat în mod ferm pentru reducerea forțelor armate și a armamentelor în Europa, pentru desființarea oricăror baze de pe teritoriile altor state și în ultimă instanță pentru lichidarea celor două grupări militare, N.A.T.O. și Varșovia, pentru un sistem de securitate europeană. Desigur, realizarea unor asemenea obiective majore reclamă participarea cu drepturi egale a tuturor statelor europene, interesate deopotrivă în instaurarea pe continentul nostru a unui climat de încredere și colaborare, a unor pași importanți în direcția dezarmării și desființării blocurilor militare, care să permită o utilizare rațională și constructivă a imenselor fonduri risipite astăzi pentru a spori mijloacele de distrugere și anihilare.

cînd miniștrii n.a.t.o. se întrunesc...

Dacă la sfîrșitul conferinței N.A.T.O. din capitala portugheză corespondenții de presă de la Lisabona n-au putut transmite știri senzaționale, ei au avut în schimb prilejul de a-și începe comentariile cu elemente de «atmosferă» mai deosebite și totodată cam sumbre. Unul dintre acestea este explozia de la Centrala de telecomunicații, ce a întrerupt legăturile țării cu străinătatea timp de șase ore și în legătură cu care autoritățile au fost nevoite pînă la urmă să confirme că a constituit un act de sabotaj (fotografia înfățișează pompierii la locul incendiului provocat de explozie). Un alt fapt — un «incident tehnic» cum a fost oficial denumit — l-a constituit blocarea unor miniștri participanți la reuniune într-o cabină de lift timp de 15 minute, ceea ce a dus la întîrzierea începerii lucrărilor. Prilej pentru unii observatori malițioși să remarce, prin asocieri cu rezultatul întrunirii, că la recenta sesiune nu numai lifturile s-au blocat dar și politica N.A.T.O. s-a arătat a fi anchilozată...

phenian – sentimente prietenești pentru românia

Expoziția de fotografii «A 50-a aniversare a Partidului Comunist Român», deschisă la Muzeul de artă din Phenian (în imagine), face parte din șirul manifestărilor ce au avut loc recent în R.P.D. Coreeană în cinstea împlinirii unui semicentenar de existență a Partidului Comunist Român. În cadrul unei alte manifestări organizate cu același prilej al aniversării a 50 de ani de la crearea P.C.R., gala de filme și cocteilul oferite la Ambasada Republicii Socialiste România de la Phenian, Kim Dong Gyu, membru al Comitetului Politic al Partidului Muncii din Coreea, a relăsat în cuvîntul său însemnătatea creării Partidului Comunist Român și remarcabilele realizări ale poporului român în anii construcției socialiste. «Partidul și poporul nostru — a declarat Kim Dong Gyu — se bucură sincer de succesele pe care le obțin Partidul Comunist Român și poporul român în revoluție și în construcție și le adresează felicitări cordiale».

s-a întîmplat în cincinnati...

«E tătîcul meu!». Băiețașul a rămas înmărmurit în fața trupului neînsufletit care zace pe trotuar (în fotografie). Tătîcul lui a fost împușcat. Se numește, mai bine-zis se numea, McKinley Pace și era negru. Participase cu un an în urmă la o demonstrație în orașul Cincinnati, fusese arestat și condamnat la 13 luni închisoare. Apelul a fost respins. Pedepșa urma să fie executată. Ridicat de acasă, Pace s-a oșpus cu disperare. A fost împușcat.

...În diferite puncte ale Statelor Unite au re izbucnit în săptămînile din urmă tulburări rasiale prevestind o nouă «vară fierbinte». Alți negri participă la demonstrații, sînt arestați, zac morți pe trotuare. Cazul Pace e numai unul dintre multe altele.

La New York, în cartierul Bedford, ciocniri cu poliția, răniți, arestați; la baza Travis Air Force din California, 500 militari negri se revoltă împotriva comportării rasiste a unor ofițeri — 122 arestați; la Chattanooga, statul Tennessee, incidentele durează zile în șir, 300 arestați, Leon Anderson, 23 ani, mort; se declară stare de urgență.

acolo unde s-a născut durer

Pe lîngă organizarea altor importante manifestări consacrate aniversării a 500 de ani de la nașterea lui Albrecht Dürer, edilii orașului Nürnberg, unde s-a născut marele pictor și gravor, i-au adus un original omagiu fixînd în holul gării un uriaș diapozitiv reproducînd un autopoșret al artistului.

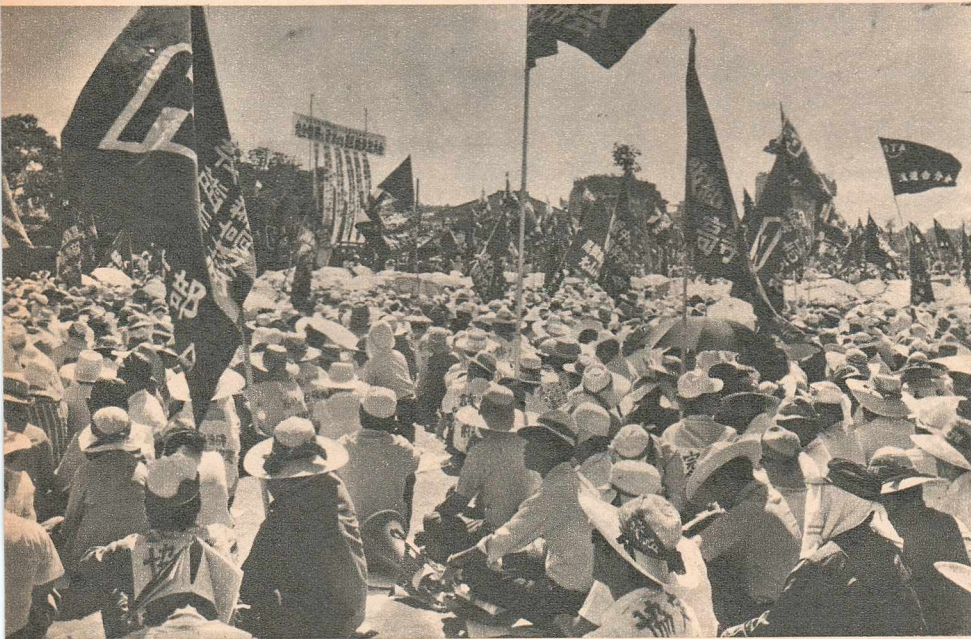
ROMA

„un mare ecou în italia și în lume...”

Coșpondență specială de la Michele RUBINI

Apariția recentă a volumului «Nicolae Ceaușescu: România pe drumul socialismului și al luptei împotriva imperialismului» — conținînd prima culegere de scrieri și cuvîntări ale președintelui Ceaușescu tradusă în limba italiană — constituie un adevărat eveniment editorial, cu amplu ecou în păturile largi ale opiniei publice. Cetățeanul italian care cunoaște România din paginile presei, cel care, vizitînd țara ca turist, a avut ocazia să-și dea seama personal de realizările ei are, parcurgînd acest volum, prilejul de a se informa aprofundat asupra problemelor majore, interne și internaționale, ale României socialiste — expuse de secretarul general al P.C.R. în diverse ocazii. Volumul este revelator pentru puternica personalitate de om politic și revoluționar a președintelui Ceaușescu, pentru importanta contribuție adusă de domnia-sa la dezvoltarea multilaterală a României, ca și la rezolvarea diferitelor probleme ale vieții internaționale.

Prezentarea acestui volum a avut loc recent la ambasada României din Roma. Au participat un mare număr de membri ai corpului diplomatic, reprezentanți ai presei și radioteleviziunii. Luînd cuvîntul cu acest prilej, profesorul universitar Carlo Salinari, autorul prefeței, a afirmat: «Editura Il Calendario del Popolo a considerat oportun să publice acest volum de articole și cuvîntări ale președintelui Nicolae Ceaușescu, apreciindu-l ca o contribuție importantă la discuțiile ce au loc în prezent în cadrul mișcării comuniste și muncitorești internaționale. Culegerea de față ilustrează o poziție ce a trezit un mare ecou în Italia și în lume, în cercuri politice și gazetărești ale opiniei publice».

„afară din okinawa“

Afirmația autorităților americane că nu vor stabili o dată precisă pentru retrocedarea Okinawei decît după punerea la punct de către S.U.A. și Japonia a «detaliilor întregii operațiuni» a declanșat un nou val de demonstrații prin care locuitorii din insulă au cerut o necondiționată și totală retrocedare a insulei. La mitingul care a avut loc în parcul Yogi din Naha — centrul administrativ al Okinawei — au luat parte 20 000 de persoane.

38 ha — 600 firme — 16 țări

O imagine de ansamblu a spațiului rezervat aviației la cel de-al 29-lea Salon aeronautic și spațial de la aeroportul Le Bourget al capitalei franceze. Considerat un adevărat eveniment și prilej de confruntări internaționale în domeniile de vîrf ale tehnicii aerospațiale, Salonul a grupat, pe 38 ha, aparate de zbor, precum și echipamente aeronautice și spațiale prezentate de peste 600 firme din 16 țări. Numărul vizitatorilor: aproximativ un milion.

în locul turiștilor — mafioții

Agitație pe cheul micii insule Filicudi din nordul Siciliei. Dar nu caracteristică tradiționalei deschideri a sezonului turistic estival. Pe chei și în bărci, în locul turiștilor, se află o parte din cei trei sute de locuitori ai insulei, care o părăsesc în semn de protest față de hotărîrea luată de magistratura din Palermo de a fixa aci domiciliu forțat unui număr de mafioți. Această măsură, succedînd alteia similară privind trimiterea pe insula vulcanică Linosa a unui prim contingent de mafioți (acțiuni menite a facilita ancheta legată de asasinarea procurorului Pietro Scaglione), a stîrnit nemulțumirea insularilor care își cîștigă existența îndeosebi de pe urma pescuitului și a turismului. Or, consideră ei, prezența mafioților pe insulă — fie și supravegheată — poate determina ocolirea ei de către turiști. Și, în consecință, după ce au refuzat mai întîi să pună locuințe la dispoziție pentru mafioți și păzitorii lor, după ce au alcătuit cu bărcile lor un adevărat baraj de-a lungul cheului pentru a împiedica debarcarea «oaspeților» nepoștiți, localnicii au recurs acum la această gravă formă de protest: părăsesc ei insula...

«Saliut»-„Soiuz“ — prima stație științifică orbitală pilotată

Un nou și remarcabil succes al științei și tehnicii sovietice — reprezentând trecerea într-o etapă superioară a explorării Cosmosului — îl constituie realizarea primei stații științifice orbitale pilotate. Lansat la 6 iunie, echipajul navei cosmice «Soiuz-11» — compus din lt. col. Gheorghe Dobrovolski, comandantul navei (în centrul imaginii), inginerul de bord, pilotul cosmonaut Vladislav Volkov (în stînga) și inginerul experimentator Viktor Pașaev (în dreapta) — a făcut la 7 iunie joncțiunea cu stația orbitală «Saliut», plasată pe orbită la 19 aprilie a.c., după care a trecut efectiv la preluarea posturilor de lucru ale stației și la începerea activităților programate. Obiectivele urmărite de echipajul aflat la bordul sistemului cosmic «Saliut»-«Soiuz» se referă la verificarea și încercarea întregii construcții, studierea geologic-geografică a suprafeței Pământului, a proceselor și fenomenelor din atmosferă și spațiul cosmic, cercetări medico-biologice privind posibilitățile de îndeplinire a diferitelor lucrări de către cosmonauți în stație etc.

◀turnul — un permanent punct de atracție

Ça în fiecare început de vară, Londra trăiește primele zile ale invaziei pașnice, multicolore și zgomotoase, a turiștilor. Mai pretutindeni marile concentrări se formează, cum e și firesc, în jurul celebrelor monumente istorice ale capitalei britanice. Unul dintre obiectivele lor preferate este bătrînul și celebrul Turn al Londrei, martor, secol după secol, al atîtor evenimente ale istoriei britanice — și mai ales vizitat, acum, în preajma sărbătorii naționale a Angliei.

cronica de trei secunde

AUTOPROTEST

Gata, domnule, las-o! Ai ris de ajuns, ai benchetuit de ajuns, ai făcut-o pe deșteptul, ai sperat, ai crezut că toate astea au vreo semnificație majoră, ne-ai aiurit cu aiureli, nu aveai nici o semnificație majoră, întîmplarea și-a făcut loc de vreo două-trei ori prin legile crude ale necesității; cine ți-a dat dreptul să uiți că necesitatea a mai crudă își bate joc de întîmplare, ia spune, cine? O voce interioară? Care voce interioară?

Un englez a rupt parchetul sub el, dansînd, și a căzut dedesubt, foarte bine, unde se desfășura chërmeza ambulanțierilor. Ți s-a părut motiv de bucurie și ai pavoazat. Un belgian a căzut de la etajul cinci și a nimerit exact în fotoliul purtat, pe stradă, de doi cărăuși. Iar ai crezut că și-a schimbat soarta lumii și dă-i cu umorul, dă-i cu euforia de trei secunde, dă-i cu «ura» de trei ori. Greșit, domnule! Fals, domnule!

Gata, domnule! Adevărul e următorul: în Franța, la o vîntă, în plin antren, parchetul sălii s-a prăbușit așa cum e cuvine, invitații au căzut în pivniță, iar în acea pivniță nu erau nici fotolii, nici ambulante, ci se căsca un puț de metri adîncime unde și-au pierdut viața 13 oameni, mbrăcați în haine de sărbătoare. Asta-i, domnule! Rizi nai puțin și gîndește-te mai mult la jocul dragostei și

întîmplării. Mai multe gînduri — chiar dacă-s mai puține fapte! Și acolo unde-s multe gînduri nu-i loc de euforie...
...Et vous pleurez, milord?

TABACOMORGANA

Miine — dacă n-aș avea oroare de trotinete și avioane — miine m-aș duce în orașelul acesta american, Media (5 800 locuitori) să văd cu ochii mei minunea. Medianii știa au hotărît ca în fiecare zi, timp de o oră, nimeni dintre ei să nu fumeze. Minunea nu în asta constă — că și eu iau asemenea decizie, în fiecare zi, și nu văd nici un progres. Minunea vine din aceea că medianii au însoțit hotărîrea cu măsuri organizatorice puse și în practică. Au afișat manifeste care le atrag lor înșile atenția asupra propriei hotărîri, ba mai mult — la orele 11, în fiecare dimineață, sirenele orașului urlă pentru a le reaminti că începe ora de nefumat. Cred că sînt singurele sirene din lume pe care aș vrea să le aud cu urechile mele. Și să văd ce fac oamenii cînd se dă alarma antitabagică. Ce fac?

Se duc la frizer? Fac dragoste? Beau cafea? Sparg bănci? Scriu poezii? Citesc «Hamlet»? Fac radiografii pulmonare? Descoperă că au astmă? Constată că sînt ipohondrii? Sau...
Mi-e teamă... mi-e teamă că alerg spre o minune care, în fiecare zi, nu are loc.

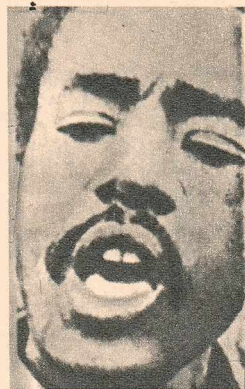
Radu COSAȘU

SHEILA SCOTT — temerara aviatoare britanică — între-prinde zborul vieții sale: 34 000 mile în jurul globului, de la Ecuator la Ecuator peste Polul Nord, ocolind Pământul o dată și jumătate. Este primul zbor de acest fel la bordul unui avion ușor — aparatul «Piper Aztec».

Deși mai sînt cîteva luni pînă la Congresul partidului de opoziție din R.F.G., Uniunea creștin-democrată, a și fost declanșată «campania electorală» în vederea desemnării candidatului la conducerea acestui partid. Disputa a devenit cu atît mai aprinsă cu cît se pare că la congresul din octombrie se va hotărî ca, spre deosebire de trecut, președintele partidului să poată deveni și cancelar. Lui GERHARD SCHROEDER, fost ministru de externe, i se atribuie — cel puțin în prezent — cele mai multe șanse; în cursul unui recent sondaj printre membrii unei grupări regionale a U.C.D. Schroeder a obținut 47% din sufragii.

Verdict de nevinovăție în procesul de la New Haven împotriva lui BOBBY SEALE, liderul partidului «Panterele negre». În ultimul moment, un jurat se răzgîndește și refuză să semneze procesul verbal. Alte șase zile de deliberări, fără ca juriul să se poată pune de acord. Procurorul statului Connecticut cere rejudecarea. Bobby Seale este în cele din urmă pus în libertate provizorie în schimbul unei cauțiuni de 25 000 de dolari. Aceste întorsături neașteptate confirmă aprecierea unor observatori care califică procesul drept evidentă înscenare judiciară.

Într-un an, din aprilie 1970 și pînă în mai 1971, colosul industriei chimice italiene «Montedison» a schimbat trei conducători. Cel de-al patrulea președinte al consiliului de administrație, instalat recent, este EUGENIO CELFIS, în vîrstă de 50 de ani, specialist în drept, aflat din 1967 în fruntea concernului petrolier de stat E.N.I. «Acum prin desemnarea unuia dintre cei mai marcanți exponenți ai industriei de stat — scrie revista «Tempo» din Milano — societatea ar trebui să iasă din nesiguranță și din perioada infruntărilor din conducere pentru o definitivă stabilizare».

În legătură cu noua agravare a situației din Ulster și cu ordinul primit recent de trupele engleze dislocate în Irlanda de Nord de a deschide focul ori de cîte ori vor considera că e necesar, luptătoreea pentru drepturi civile BERNADETTE DEVLIN a cerut în Camera Comunelor retragerea tuturor trupelor britanice din această provincie. «Problema Ulsterului — a declarat ea — nu va putea fi soluționată prin folosirea forței».

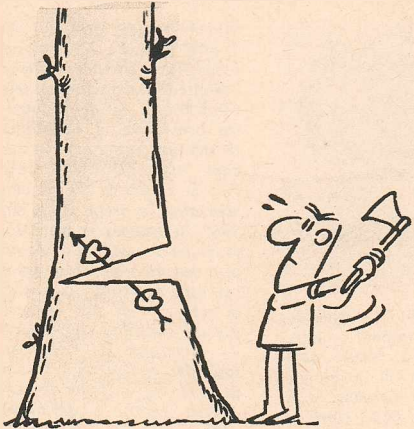

Fostul campion mondial la categoria grea, popularul boxer american de culoare JOE LOUIS a declarat într-o conferință de presă că a fost numit vicepreședinte și director pentru asistență socială al «Centrului pentru asistență medicală a familiei», organizație particulară ce acționează în sprijinul familiilor sărace care nu beneficiază de programele guvernamentale. Cu același prilej soția sa a ținut să precizeze că Joe Louis «este perfect sănătos, nu e falit și are mulți prieteni».

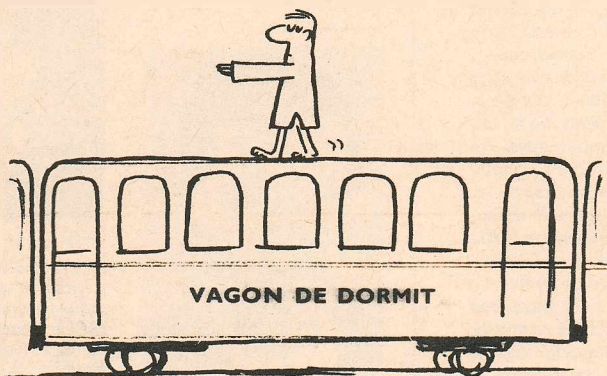
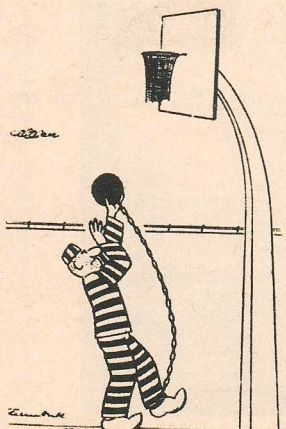

UMOR

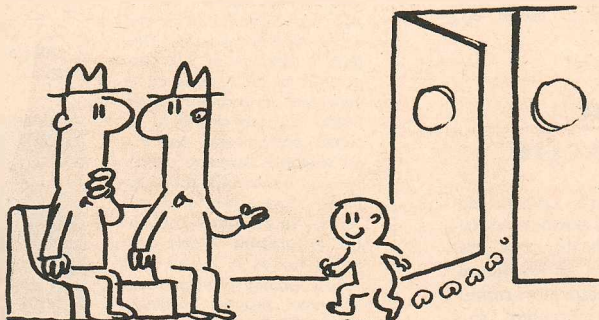
DE PESTE HOTARE

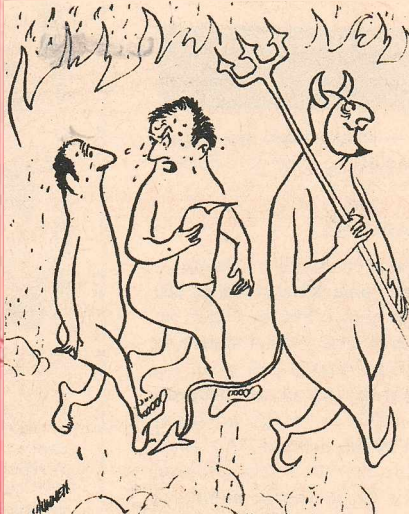
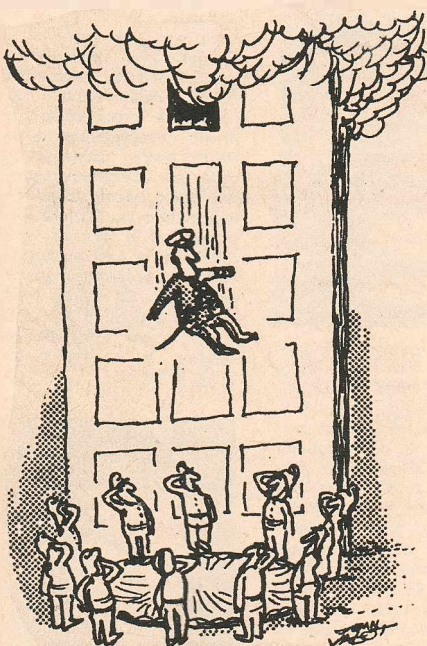
Sfârșitul unei iubiri

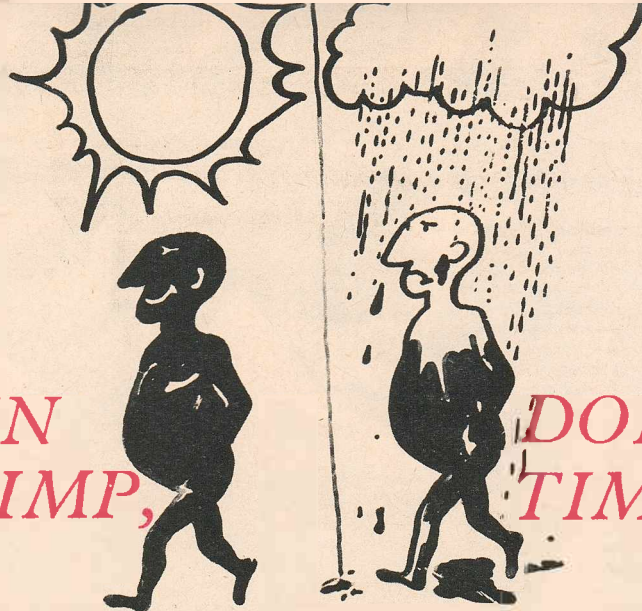
SALA DE NAȘTERI

copii precoci...

— E o cerere pentru instalarea de aer condiționat...

UN TIMP, DOI TIMPI

1	V	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12		
2			E	M		R	I					D	A	
3			N	E				P					T	
4			I			I	N	S	O	R	I	T		
5			N				I					A	S	
6	L	A			L	U	N	A		A	A		I	
7	A	T	A			S	S				C	A	M	
8						C	A			A	T	E	U	
9	U	Z	I	N	A					U		R	L	
10	P	A	Z	A			S	E	A	R	A		T	
11	A	R	A							A		N	A	
12										E	T	E	R	N

ORIZONTAL: 1) Televiziune în timpul somnului (pl.) — Dans, mai vechi, foarte alert, cu mișcări în doi timpi (inv.). 2) Din timpuri străvechi — Sfârșit de perioadă! 3) Are timpi morți — Cuvânt spus la timpul potrivit. 4) Diminutiș masculin — Timp cu soare. 5) Rezultatul unui timp de reflexie — În marasm! — Obține timpi record în sport. 6) Primește — Timp calendaristic — Asia! 7) Fir — A provoca — Cu aproximație. 8) Cu timpul este ros de rugină — Fără prejudecăți religioase. 9) «Timpuri Noi» din București — Piesă la aparatele de măsurat timpul — Rele! 10) Inspecție în timpul nopții — Timpul dintre apusul soarelui și venirea nopții. 11) Verbul unor lucrări pe ogoare care trebuie făcute la timp — A se opri citva timp într-un loc. 12) Italieni din alte timpuri — Infinit în timp.

VERTICAL: 1) Petrecerea unei perioade de timp într-o stațiune balneoclimaterică. 2) Fără pierdere de

timp — A câștiga timp. 3) Timp frumos — Prolungit în timp. 4) Fluviu ce se varsă în Golful Botnic — Două pe sărite din gendulă! — Încheie filmele anglo-saxone. 5) Mîncăți de vremuri (fig.) — Verbul timpului care șterge tot — Scu! 6) Suli-man din alte timpuri — Cu strai-e albe în timpul iernii (fem.) — Armă-sari. 7) Oraș în Austria — A ova-ționa. 8) Buni pe timp ploios și no-roios (sing.) — Trasee ce urmează a fi acoperite într-un timp determi-nat. 9) A anunța din timp o stare de primejdie — Castravete, în raport cu timpul. 10) Notă muzicală — Cel de prezență este pentru scurt timp — Erou caragialesc din a cărui cauză trenul n-a sosit la timp la București. 11) Într-un timp nede-terminat — Element necesar tot timpul vieții — Nota redacției. 12) Pentru odihna din timpul nopții — Care se petrece în același timp.

N. ARAGON

Cuvinte rare: UME, IPS.

Dezlegarea jocului «ȘI TOTUȘI NU HAINA IL FACE PE OM», apărut în numărul trecut

ORIZONTAL: 1) PIJAMA — BALON. 2) ATELIER — MODA. 3) RARIT — GRADEL. 4) ARSA — P — INE — B. 5) VIE — CORP — NEA. 6) A — UMERASE — L. 7) NORI — TM — OTEL. 8) LINII — GLUGA. 9) MA — AN — IR — RAU. 10) INC — SIBIR — NT. 11) EDITII — MANTA. 12) LATA — SPENTER.

carte

o La Editura politică semnalăm apariția volumului de justă punere în lumină a fenomenului istoric cercetat și de importanță utilitate documentară: **România în anii revoluției democrat-populare 1944-1947**. Autori: dr. Gheorghe Zaharia (coordonator), Ion Alexandrescu, dr. Mihai Fătu, Paraschiva Nichita, dr. Constantin Olteanu, Gheorghe Țuțui, Vladimir Zaharescu.

o O frumoasă surpriză editorială în această săptămână: Pagini alese din scrierile diverse și ilustrate ale lui Apollinaire (1880-1918). Ediția elegantă și cuprinzătoare — însumează aproape 600 de pagini — e alcătuită și îngrijită de poetul Virgil Teodorescu. Cuvînt înainte de Vasile Nicolescu. Traduc (în ordinea sumarului): Nina Cassian, Ion Caraion, Mihai Beniuc, Leonid Dimov, Virgil Teodorescu, Vasile Nicolescu, Tașcu Gheorghiu, Gellu Naum, Teodor Balș, Șt. Aug. Doinaș, Dumitru Tepeșneag. Note și comentarii: Micaela Slăvescu (Editura Univers).

o Tot la aceeași editură mai semnalăm alte două apariții interesante: **Journal de Stendhal** în traducerea și cu prefața lui Modest Morariu și «relatarea» în «două etape» **Homo faber** de Max Frisch, în românește de Mara Giurgiuță.

o La Editura Eminescu apare culegerea de poezii: **Mi-i dragă fața omenească** de Camil Baltazar. Cartea mai păstrează în ea ceva din febrilitatea autorului «Flautelor de mătase». Dar miine, poimîne acest animator de viață literară și creatorul unei lirici de distincție autentică împlinește 70 de ani... l se cuvîne, credem, un studiu monografic care să-l așeze într-o binemeritată parcelă de frunte a istoriei noastre literare.

o În colecția Biblioteca pentru toți au apărut volumele IX și X: **Captiva** din romanul ciclului «în căutarea timpului pierdut» de Marcel Proust. Traducerea de Eugenia și Radu Cioculescu e precedată de studiul «Reacții românești față de inovația proustiană» de Cornelia Ștefănescu.

o Vasile Netea: **Take Ionescu**. Într-un studiu cu caracter monografic, autorul prinde în linii esențiale personalitatea politică și diplomatică a lui Take Ionescu, care, așa cum afirmă Mircea Malița în Prefață, se situează în «strălucita trinitate» a unor oameni politici români precum, înaintea lui, C.A. Rosetti, și, după el, Titulescu (Editura Meridiane).

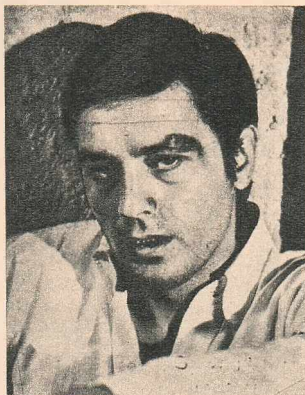
o În colecția Logos a Editurii științifice au apărut cărțile **Logică clasică și logică matematică** de Alexandru Surdu și **Ideea de număr** de Virgil Stancovici.

o Zilele acestea s-a deschis în localitatea Halle (Saale) din Republica Democrată Germană o expoziție de cărți a Editurii științifice din București. Sint înfățișate lucrări cuprinzînd o întinsă arie de cercetări din domenii multiple și variate: economie, istorie, sociologie, psihologie, logică, estetică, etică, filologie, matematică, fizică, chimie, geologie, biologie etc., lucrări semnate de numeroși oameni de știință români, precum și — în traduceri — de autori străini.

cinema

o **La revedere, prietene!** Alain Delon și Charles Bronson într-un film polițist care-și justifică titlul: dincolo de pumni, lovituri, amenințări și miraculoase spargeri, cei doi apără frumoasa idee a prieteniei dintre doi bărbați. Regia — Jean Herman, după un scenariu de Sebastian Japrisot. În alte roluri: Olga Georges Picot («Te iubesc, te iubesc»), Brigitte Fossey, Bernard Frescon.

o **Cazul C.L.** Încă un «polițist» din familia celor cu ițe complicate, corecte și fără fior. Regia — Joseph Mach (studiourile Barandov). În-

Alain Delon

terpreți — Jiri Sovak, Radoslav Brzobohaty, Jaromir Hanzlik, Kvetka Fialova, Bogumil Smida, Josef Blaha.

o **Dă-i înainte, cow-boy.** Prima comedie din ciclul «Carry on» (Dă-i înainte), unul din cele mai mari succese de casă ale cinematografului englez din ultimii ani. Regia, Gerald Thomas. În distribuție — Sidney James, Kenneth Williams, Jim Dale, Joan Sims, Angela Douglas, Percy Hebert.

o **Cineastul belgian André Delvaux** («Omul cu craniul ras, Într-o seară, un tren») realizează cel de-al treilea film de lung metraj: **Întîlnire la Braye**, cu Anna Karina și Mathieu Carrière. Scenariul este o adaptare după nouela lui Julien Gracq.

teatru

o Salutăm începerea celei de-a 11-a ediții a Festivalului spectacolelor pentru copii și tineret la Piatra Neamț (7-15 iunie), manifestare ce va fi însoțită de simpozionul cu tema **Teatrul contemporan — tineret — școală**, organizat de forurile locale în colaborare cu Centrul de cercetări pentru problemele tineretului de pe lângă C.C. al U.T.C. Festivalul, organizat de Comitetul pentru cultură și artă al județului Neamț, în colaborare cu Teatrul Tineretului, reunește sub egida sa competitivă teatre de prestigiu (Teatrul Lucia Sturdza-Bulandra, Teatrul Mic, Teatrul Național Vasile Alecsandriși etc.) cu spectacole promițătoare.

o Amintim deschiderea unei alte manifestări festive: cea de-a 111-a ediție a «Săptămîinii teatrelor de păpuși» — care se va desfășura la Constanța, între 19 și 25 iunie.

o Teatrul de păpuși din Baia Mare nu vrea să aibă o activitate mai puțin prestigioasă decît a teatrului dramatic băimărean. Folosind colaboratori talentați și bazîndu-se pe resursele creatoare proprii, trupa de păpușari oferă micilor spectatori (și nu numai lor!) spectacole atractive și interesante. «Ceata lui Pițigoii» de Mircea Marian, investigînd universuri mai puțin obișnuite, încearcă să familiarizeze copiii cu un nou tip de legendă: Aventurile cosmice (la dimensiunile lui Kiki, desigur, și ale cetei lui) se desfășoară în decorul sugestiv al Doinei Levița, în regia Tatiane Sireteanu și în acordurile muzicii lui Zolt Kerestely.

o Un alt spectacol al aceluiași teatru, în care, pe tema unei binecunoscute lupte dintre buni și răi (din tradiționala faună de poveste: mocănei, vulpi, iepurași, urși, giște, rațe), regizorul Alexandru Bilinski creează adevărate momente de parodică revistă, cu gust și cu ritm, pe muzica lui Paul Antoniu și în scenografia Idei Grumaz («Ce mi-a povestit pădurea» de G. Scripcă). În schimb, aventurile lui Chiț-Miț, atotjustițiarul șoricel, ne-au relevat posibilitatea unui spectacol de autor: Kovacs Ildiko (de la Teatrul de păpuși din Cluj), căreia îi aparțin piesa și regia. Chiar dacă povestirea nu ne aduce nimic neobișnuit, sîntem încințați de păpușile inge-

nios create din obiecte casnice și de folosirea în decor a tradiționalelor motive folclorice maramureșene (scenografia, Ida Grumaz).

disc

o Concertul nr. 17 pentru pian și orchestră în sol major, KV 453 și Sonata nr. 10 pentru pian în do major KV 330 — creații din anul 1784 ale neobositului clasic Wolfgang Amadeus Mozart — reunesc pe discul înregistrat de «Electre-cord» doi interpreți valoroși ai operei mozartiene: dirijorul Carlo Zecchi și pianistul Fausto Zadra (ECE-0497).

o Florica Bradu, bună interpretă a cîntecului popular, mai are și darul de a ști să-și găsească piesele cele mai nimerite pentru vocea ei, lucrări nu din cele prea des întîlnite. Acompaniată de orchestra George Vancu, solista include în programul discului de față: «Sili mama și mă dete», «Vai de omul ce iubește», «Pe urît focul mi-l bată», «Venitu-mi-o carte-aseară» (EPD-1271).

o Romanța, acest gen de cîntec întru totul românesc, are printre alți reprezentanți de seamă și pe Mia Braia. Pentru frumusețea și calitatea deosebită a muzicii, atragem atenția asupra celor compuse chiar de interpretă: «Vioara», «Amintiri», «Ultima mea scrisoare» și «Nu-mi pare rău că-mbătrînesc». Mai sînt pe același disc: «Steluța», «De țî-am greșit țî cer iertare», «Te-aștept pe-același drum» și «De țî-ar spune poarta ta». Romanța «Ciobănaș cu trei sute de oi» îi prilejuieste Mieii Braia un fermecător duet cu Ioana Radu. Acompaniază orchestrele Nicu Stănescu, Gică Rădulescu, Gaston Ursu și Nicușor Predescu. Toate bune! (EPE-0540).

muzică

o Astă-seară la Filarmonică: «Romeo și Julieta» de Hector Berlioz, cu soliștii vocali: Martha Kessler, Valentin Teodorian și Gheorghe Crăsnaru. Dirijează, Mircea Cristescu, corul Filarmonicii dirijată de Vasile Păntea.

o Cvartete de Mozart, Beethoven, W. Berger în interpretarea cvartetului «Philharmonia» alcătuit din: **George Nicolescu** — vioara I, **Teodor Țincu** — vioara a II-a, **Gheorghe Jalobeanu** — violă, **Marius Suciu** — violoncel (16 iunie, sala mică a Palatului).

o Următorul concert al Filarmonicii (18 și 19 iunie, Ateneu)

Elena Cernei

este condus de dirijorul grec **Theodor Vavayannis**, cu un program distins: Fantezie și Fugă de Bach — Mitropoulos; Concertul nr. 2 în Sol minor pentru pian și orchestră de Camille Saint-Saëns, Adagio din Simfonia a V-a de Gustav Mahler, Simfonia a II-a de Aleksandr Borodin. Solista concertului este **Sofia Cosma**.

o Reamintim că astă-seară, în sala Palatului, are loc spectacolul «Carmen» de Georges Bizet — dat de Opera română — cu Giu-

seppe Di Stefano în rolul Don José, Elena Cernei — Carmen și Nicolae Herlea — il toreadore.

plastică

o **Teodor Bogoi** (n. 1933) expune 13 obiecte. Trebuie reținut acest experiment, care din materiale umile își propune să realizeze un spațiu plastic afectiv. Împrumutînd de la pictură culoarea pentru a realiza fundalul cu o gamă variată de efecte cromatice și utilizînd firul într-o multitudinea de combinații spațiale pentru a crea iluzia unor forme, obiectele lui Bogoi reușesc să creeze acel miraj optic care dă în mod miraculos viață imaginilor, unele de o certă frumusețe («Iluzia corăbiei feniciene», «Venirea zăpezilor», «Bă-răganul») (Apollo).

o O consecvență demnă de subliniat guvernează creația lui **Gil Nicolescu** (n. 1942). Simetriile decorative și arhitecturile abstracte au fost, în precedentele expoziții, preludiile constructivismului de azi, în care decorativismul, purificat de excesele geometriilor reci, coexistă cu valorificarea intuitivă a spațiului prin intensitățile culorii. O sinteză vizuală, care, cu ajutorul unui sistem de relații dintre variația inconstantă a liniilor și suprafețele de culoare, dau lucrărilor o respirație calmă și solemnă (Apollo).

o Seria de lucrări pe care le expune **Barbu Nițescu** (n. 1942) la Apollo comportă o clasificare dificilă: forme spațiale care nu sînt totuși sculptură, pinze care nu sînt totuși pictură, inserții de materiale care amintesc de tehnica pop-artului etc., o interferență de modalități, care trădează permanentele căutări și mutații ale pictorului.

o **Culori din Vulturești**. O comună din județul Argeș, unde un învățător inimos, Ion Mărgescu, a creat un cerc școlar de pictură. Premii naționale și internaționale au încununat acest experiment puțin înfățișat. O selecție a lucrărilor acestor pictori-școlari poate fi văzută la Casa centrală a armatei.

o Opt milioane de mărci s-au cheltuit la Nürnberg pentru a-l comemora pe Dürer. O mare expoziție cu operele maestrului venite din muzeele lumii, evaluate la opt sute milioane de mărci și pentru care municipalitatea a vărsat peste un milion de mărci prime de asigurare, rămîne deschisă toată vara. Întregul oraș trăiește sub semnul acestei aniversări. În piețele bisericilor, pe străzi, panouri mari reproduc gravurile și desenele lui Dürer, iar săliile găzduiesc expoziții dedicate contemporanilor săi. O biennială de pictură stă sub semnul arzătoarei reflecții a bătrînului maestrului: «Ce este frumosul, eu nu știu...»

televiziune

DEZBATERI, OPINII, REPORTAJE. Despre marketing, control obștesc, pregătirea cadrelor și altele va fi vorba în emisiunea **Stopcadru** (luni). O dezbatere în jurul delicatelor probleme ale relațiilor întreprindere-for tutelare, cu implicații nedorite ale centralizării excesive, ne propune emisiunea «Dinamica societății românești» (luni). Programele de investigații în județele slab dezvoltate, discutate de ciclul «România '75» (marți). Reportaj prin săliile de examene studențești (marți). «Blocnotesul» lui Eugen Mandric (marți). Mongolia, în obiectivul «Teleglobului» (miercuri). Din nou despre primăria poluării apelor (joi).

MUZICĂ. Ionel Perlea la pupitrul dirijoral al Filarmonicii bucureștene (duminică). A treia emisiune din ciclul «Festivalul de jazz de la Newport» (marți). Importanță manifestare de artă folclorică: al doilea Festival «Maria Tănase — Craiova 1971» (duminică).

FILM. Probabil că ați văzut filmul «Omul care trece prin zid» cu actorul german Heinz Rühmann. Îl veți vedea acum pe regretatul actor francez Bourvil, făcînd același isprăvi (duminică). «Johnny Belinda» la Telecinematăcă. De reținut numele regizorului: Jean Negulesco (miercuri). O coproducție iugoslavo-americană — «Acțiunea vulturului» (vineri). Jean Renoir, clasic al cinematografului franceze, și titlul unui nou capitol al emisiunii de cultură cinematografică «Istoria filmului» (joi).

TEATRU. Colectivul teatrului brăilean, îndrumat de regizorul Yannis Veakis, în studiourile de teatru TV cu «Asta-i ciudat» de Miron Radu Paraschivescu (marți). «Frumos e în septembrie la Veneția», o comedie de Teodor Mazilu reținută de emisiunea «Antologia umorului» (joi). O concentrată trecere în revistă a premierelor tea-

Constanța Cimpeanu

trale din țară ne promite emisiunea «Scena» (luni).

LITERATURĂ. Revista literară TV poposește în orașul Bacău de a cărei viață culturală în general, literară în special, se ocupă în câteva secențe (marți).

ȘTIINȚĂ. Foarte interesantă tema pusă în dezbatere de rubrica «Mai aveți o întrebare?»: tipologie — temperament — caracter — personalitate (vineri).

EMISIUNI-CONCURS. Secția de muzică ușoară «Stelei fără nume» nu prea mai oferă iluzii. Și totuși, lumea așteaptă saltul vreunui iepure (luni).

DIVERTISMENT. Selecțiuni de la Festivalul de muzică ușoară «Orfeu de aur» de pe litoralul bulgăresc al Mării Negre (duminică și joi). Citece de altădată ne «s spun» Constanța Cimpeanu, Maria Pietraru, Elena Munteanu și George Hazgan (sîmbătă).

SPORT. Săptămîna telesportivă e dedicată europenilor de box de la Madrid (marți, miercuri, joi, vineri, sîmbătă). Mai vedem tenis: România-Iugoslavia în Cupa Davis și automobilism — Cursa de 24 de ore de la Le Mans (duminică).

pronosport

PRONOSTICURILE ANTRENORULUI TITUS OZON LA CONCURSUL PRONOSPORT Nr. 24
Etapa din 13 iunie 1971

I. Dinamo-«U» Craiova	1
II. C.F.R. Cluj-Steagul roșu	1 x
III. Petrolul-Steaua	1 x
IV. Farul-U.T.A.	1
V. C.F.R.-«U» Cluj	1 x 2
VI. F.C. Argeș-Rapid	1
VII. S.C. Bacău-Poli	1
VIII. Metrom-Sp. Stud.	x
IX. S.N.O.-Portul X. Dunărea Gg-Metalul Tîrg	1 x
XI. C.F.R. Arad-Minerul B.M.	1 x
XII. Gloria-Olimpia Ord.	1
XIII. C.S.M. Reșița-Minerul Anina	1

FLACĂRA-ALBUM

Fermecătoarea și spirituala Shirley McLaine («Apartamentul», «Can-can») își continuă, din păcate departe de posibilitățile noastre de cunoaștere, strălucita-i carieră cinematografică.

